

Sisällysluettelo

Yliopistojen yleinen työehtosopimus

Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen uudistamista koskeva allekirjoituspöytäkirja.....	2
1 luku Yleiset määräykset.....	8
2 luku Vuosilomaa koskevat määräykset	17
3 luku Poissaolot.....	24
4 luku Yliopistojen työehtosopimukset työaikamääräykset	37
5 luku Opetus- ja tutkimushenkilöstön kokonaistyöaikaa koskevat määräykset.....	37
6 luku Yliopistojen palkkausjärjestelmä	50
7 luku Akatemiaprofessoreita ja -tutkijoita koskevat määräykset.....	59
8 luku Sopimus muuttokustannusten korvaamisesta	60
9 luku Helsingin yliopiston eläinsairaalaan koskevat erillismääräykset.....	62
10 luku Muut sopimukset	66
Sopimus työaikapankista	66
Sopimusmääräykset luottamusmiestoiminnasta sekä luottamusmiesten, työsuojeluvaltuutettujen ja muiden yhteistoimintatehtävään osallistuvien henkilöstön edustajien asemasta ja oikeuksista	69
Sopimusmääräykset ammattiyhdistyskoulutuksesta	79
Sopimus paikallisesta sopimisesta	82
Yliopistojen palkkausjärjestelmää koskevat liitteet.....	85
Liite 1 Opetus- ja tutkimushenkilöstön vaativuustasokartta.....	86
Liite 2 Muun henkilöstön vaativuuskehikko	94
Liite 3 Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä	103
Liite 4 Muun henkilöstön henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä	106
Liite 5 Palkkataulukot.....	109
Liite 6 Yliopistojen yleinen työehtosopimus – muutoskooste	113

YLIOPISTOJEN YLEISEN TYÖEHTOSOPIMUKSEN UUDISTAMISTA KOSKEVA ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

Allekirjoittaneet järjestöt ovat tällä allekirjoituspöytäkirjalla vahvistaneet Sivistystyönantajat ry:n jäsenenä olevien yliopistojen palveluksessa työskentelevien työntekijöiden työehtoja ja palkkausta koskevan työehtosopimuksen uudistamisen sovittelijan 5.3.2018 antaman sovintoehdotuksen mukaisesti. Osapuolet ovat hyväksyneet sovittelijan sovintoehdotuksen 6.3.2018. Yliopistojen yleistä työehtosopimusta uudistetaan seuraavin ehdoin:

1. VOIMASSAOLO

Työehtosopimus tulee voimaan 1.2.2018 ja se on voimassa 31.3.2020 asti.

2. PALKKOJEN KOROTTAMINEN SOPIMUSKAUDELLA

Sopimuskauden aikana maksetaan seuraavat palkankorotukset:

Yleiskorotukset

1.4.2018	1,0 %
1.4.2019	1,1 %

Järjestely- /paikalliset erät

1.1.2019	0,5 %
1.6.2019	0,85 %

Järjestely- / paikalliset erät käytetään palkkausjärjestelmän muuttamiseen palkkausjärjestelmätyöryhmästä erikseen kirjatun mukaisesti. Mikäli osapuolet eivät pääse sopimukseen palkkausjärjestelmän muuttamisesta, jätetään 1.1.2019 järjestely- / paikallisesta erästä maksamatta 0,3 prosenttia.

Järjestely- / paikallisen erän 1.1.2019 suuruus määräytyy marraskuun 2018 palkkasumman mukaan laskettuna erikseen kummankin henkilöstöryhmän palkkasummasta.

Järjestely- / paikallinen erä 1.6.2019 käytetään paikallisesti henkilökohtaiseen palkanosaan. Järjestely- / paikallisen erän suuruus määräytyy helmikuun 2019 palkkasumman perusteella laskettuna erikseen kummankin henkilöstöryhmän palkkasummasta.

Harjoittelukoulujen osalta osapuolet ovat asettaneet työaika- ja palkkausjärjestelmän kehittämistyöryhmän, jonka tehtävänä on käydä neuvottelut molempien järjestelyerien käyttämisestä 1.11.2018 mennessä. Erät voidaan kohdentaa joko palkkausjärjestelmän tai työaikajärjestelmän kehittämiseen.

Siinä tapauksessa, että harjoittelukoulujen työryhmä ei pääse yhteisymmärrykseen järjestelyerän jakamisesta, käytetään 1.1.2019 erä vaatavuustasojen muuttamiseen. 1.6.2019 järjestelyerä käytetään paikallisena eränä henkilökohtaiseen palkanosaan työnantajan päättämällä tavalla. Ellei työryhmässä synny yksimielisyyttä järjestely- / paikallisen erän jakamisesta, jätetään 1.1.2019 järjestely- / paikallisesta erästä maksamatta 0,3 %.

Euromääräisiä palkkoja (muut kuin YPJ-palkat) korotetaan yleiskorotuksella ja järjestely- / paikallisilla erillä, jos nämä erät maksetaan.

Suomen Akatemian rahoittamien akatemiaprofessoreiden ja -tutkijoiden palkkoja tarkistetaan yleiskorotuksella ja järjestely- / paikallisilla erillä, jos nämä erät maksetaan. Muutoin akatemiaprofessoreiden ja -tutkijoiden palkkaus määräytyy vähintään Suomen Akatemian rahoituspäätösten mukaisesti.

Korotukset tulevat voimaan korotuspäivästä tai sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

3. PALKKAUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN

Palkkausjärjestelmätyöryhmä

Osapuolet ovat sopineet palkkausjärjestelmän muuttamisesta työryhmässä. Osapuolet jatkavat työryhmätyöskentelyä käyttäen työskentelyn pohjana versiota 1.3.2018.

Palkkausjärjestelmätyöryhmän käsittely rajataan koskemaan olemassa olevan työehtosopimuksen 5 §:n 5.3.2 ja 5.3.3 kohtia, 6 §, 7 §, 7 b §, liitteitä sekä tarvittavia siirtymämääräyksiä. Jos osapuolet ovat yksimielisiä, voidaan myös muita palkkausjärjestelmän kohtia muuttaa. Osapuolet toteavat, että seuraavista palkkausjärjestelmää koskevista asioista vallitsee yhteisymmärrys. Nämä muutokset tulevat voimaan 1.1.2019 alkaen:

- Yliopistoissa esimiehet toteuttavat suoritusarviointia vuosittain.
- Työntekijä voi pyytää henkilökohtaisen suoriutumisen uudelleen arviointia kahden vuoden kuluttua edellisestä arvioinnista.
- Työntekijän kanssa käydään arviointikeskustelu kuitenkin viiden vuoden kuluttua edellisestä arviointikeskustelusta.
- Työntekijä voi pyytää henkilökohtaisen suoriutumisen arviointia työsuhteen alkaessa tai uudessa tehtävässä tai tehtävien vaativuustason muuttuessa kuuden kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta tai tehtävän muuttumisesta.
- Muuttuneena käsitellään myös tehtävää, joka on nykyisen vaativuustason vahvistamisen jälkeen vähitellen kehittynyt vaativammaksi.
- Vaativuustason muuttuessa palkka maksetaan työnantajan vahvistaman vaativuusarviointin perusteella esimiehen tekemää kirjallista ehdotusta seuraavan kuukauden alusta, ellei työnantaja osoita muuta ajankohtaa tehtävämuutokselle.

Seuraavat asiat ovat työryhmätyöskentelyn lähtökohtana:

- Suorituskategorioita on 4-5.
- Nykyisen järjestelmän alin suoritusprosentti nostetaan 4-10 prosenttiin.

- Suorituskategorioita ja suoritusprosenttia tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.
- Kaikille vaativuustasoille tehdään kustannusvaikutusta vastaavat muutokset henkilökohtaiseen palkanosaan.
- Muutoksella turvataan, että yliopistoissa työskentelevien henkilökohtaisen suoriutumisen keskiarvot eivät laske uudistuksen voimaantulosta vuosittain tarkasteltuna. Tarkastelu tehdään järjestelmäidenttisten ja ja aidosti uusien työntekijöiden osalta (erikseen opetus- ja tutkimushenkilöstö ja muu henkilöstö) viiden vuoden ajan uudistuksen voimaantulosta. Mikäli yliopiston em. ryhmien keskiarvot ovat laskeneet, korotetaan em. ryhmiin kuuluvien henkilöiden palkkaa vastaavalla määrällä.
- Henkilökohtaisen suoriutumisen muuttuessa maksetaan työnantajan vahvistama henkilökohtainen palkanosa esimiehen tekemää kirjallista ehdotusta tai yliopistossa vahvistetun erillisen arviointijakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien.
- Mikäli määräaikaisessa työsuhteessa oleva työntekijä jatkaa saman yliopiston palveluksessa vaativuustasoltaan vastaavassa tai vastaavan sisältöisessä tehtävässä, ei henkilökohtaisen palkanosan suuruus voi alentua.

Työryhmä valmistelee palkkausjärjestelmää koskevien määräysten muutokset 30.9.2018 mennessä. Asiat, joista edellä on yhteisymmärrys sekä muut työryhmässä neuvotellut palkkausjärjestelmää koskevat määräysten muutokset tulevat voimaan 1.1.2019 alkaen.

Palkkausjärjestelmän muutokseen käytetään järjestely- / paikallista erää 1,35 prosenttia. Ellei työryhmässä synny yksimielisyyttä em. ajankohtaan mennessä, 1.1.2019 järjestely- / paikallisesta erästä jätetään maksamatta 0,3 %. 0,2 % -osuus käytetään paikallisesti vaativuustasoihin/vaativuuslisiin.

Jos palkkausjärjestelmän määräyksistä saavutetaan neuvottelutulos, käytetään 1.1.2019 järjestely- / paikallinen erä 0,5 prosenttia siten, että sillä katetaan mahdollinen henkilökohtaisen palkanosan alimman prosentin nostaminen sekä mahdollinen vaativuuslisän laajentaminen alimmille vaativuustasoille. Mahdollinen loppuosa käytetään paikallisesti vaativuuslisiin.

Jos palkkausjärjestelmän määräyksistä saavutetaan neuvottelutulos, käytetään 1.6.2019 järjestely- / paikallinen erä 0,85 prosenttia henkilökohtaiseen palkanosaan. Mikäli palkkausjärjestelmän uudistamisesta ei saavuteta neuvottelutulosta, käytetään järjestely- / paikallinen erä henkilökohtaiseen palkanosaan työnantajan päättämällä tavalla.

4. SISÄLLÖLLISET MUUTOKSET

Työehtosopimuksen sisällölliset muutokset toteutetaan liitteissä sovituin tavoin. Muutoksia on tehty seuraavasti:

- Liite 1: Muutokset työehtosopimuksen 1 lukuun
- Liite 2: Muutokset työehtosopimuksen 3 lukuun

Liite 3: Muutokset työehtosopimuksen 4 lukuun
Liite 4: Muutokset työehtosopimuksen 10 lukuun
Liite 7: Harjoittelukouluja koskevat muutokset

(Huom. liitteitä ei ole painettu tähän kirjaan erikseen vaan muutokset on lisätty asianomaisten lukujen työehtosopimustekstiin)

Osapuolet suosittelevat, että työnantaja ja työntekijät pyrkivät yhdessä edistämään joustavien työaikajärjestelmien käyttöä.

Osapuolet suosittavat, että yliopistokohtaisesti tarkastellaan mahdollisuuksia järjestelmään, jossa työntekijällä on oikeus omalla ilmoituksellaan olla sairautensa vuoksi poissa työstä enintään viisi päivää.

5. LUOTTAMUSMIESTEN JA TYÖSUOJELUVALTUUTETTUIEN PALKKIOT

Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen palkkioita korotetaan 1.4.2018 lukien 3,45 %. Sama korotus tehdään harjoittelukouluja koskeviin määräyksiin. Luottamusmiehen palkkion määräytymisessä otetaan käyttöön uusi kategoria edustettavien lukumäärässä.

6. TYÖRYHMÄT

Sopimuskaudella työskentelevät seuraavat työryhmät:

6.1. Tilastoyhteistyöryhmä

Tilastotyöryhmän tehtävänä on käsitellä yhteistä tietopohjaa, tilastojen tuottamiseen ja luotettavuuteen liittyviä kysymyksiä. Työryhmä tarkastelee ansiotilastojen yhteydessä käytettäviä palkkakäsitteitä ja muita käsitteitä sekä työehtosopimuksen ansiotilastoille asettamia vaatimuksia. Työryhmä on yhteistyössä työehtosopimusneuvottelijoiden kanssa tilastojen kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä tarvittaessa antaa asiantuntija-apua yliopistoille tilastoyhteistyökysymyksissä. Kullakin osapuolella on oikeus tuoda haluamansa tilastollinen asia tilastotyöryhmän käsiteltäväksi.

6.2. Työaika ja vuosilomatyöryhmä

Työryhmän tehtävänä on tarkastella työaikalain ja vuosilomalain muutosten vaikutusta työehtosopimuksen määräyksiin ja valmistella muutokset seuraavalle sopimuskaudelle. Lisäksi työryhmä tarkastelee kontaktiopetuksen enimmäistuntimääriä koskevien kirjausten sisältöä ja niiden uudistamista, huomioiden uudet opetusmenetelmät ja -tavat.

6.3. Helsingin yliopiston eläinsairaala koskevia määräyksiä käsittelevä työryhmä

Työryhmä tarkastelee Helsingin yliopiston eläinsairaala koskevien määräysten uudistamistarvetta työhyvinvoinnin edistämiseksi, toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten huomioimiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Työryhmä neuvottelee sopimuskauden aikana esityksen määräysten uudistamiseksi.

6.4. Harjoittelukoulujen työaika- ja palkkausjärjestelmätyöryhmä

Työryhmä jatkaa harjoittelukoulujen työaikajärjestelmän uudistamisesta edellisen sopimuskauden aikana tehdyn työn pohjalta ja neuvottelee vuosityöaikajärjestelmästä 1.11.2018 mennessä. Työryhmä tarkastelee harjoittelukoulujen palkkausjärjestelmää koskevia määräyksiä ja neuvottelee palkkausjärjestelmän uudistamisesta 1.11.2018 mennessä.

6.5. Tekstityöryhmä

Työryhmä tarkastelee työehtosopimuksen 1 luvun 2 §:n määräyksen sisältöä ja merkitystä sekä käy läpi työehtosopimuksessa olevat lakiviitaukset ja määrittää kantansa niihin. Lisäksi työryhmä ajantasaistaa työehtosopimuksen tekstiasua.

6.6. Määräaikaisten työsuhteiden käyttöä tarkasteleva työryhmä

Työryhmä tarkastelee määräaikaisten työsuhteiden esiintyvyyttä valtakunnallisesti ja yliopistoittain, vaativuusluokittain, tehtävänimikkeittäin ja sukupuolittain. Lisäksi työryhmä päivittää yliopistoille laaditun ohjeen määräaikaisten työsuhteiden käytöstä. Työryhmä kerää tietoa yliopistokohtaisista hyvistä käytännöistä esim. urakehitysmahdollisuuksien edistämiseen sekä välittää hyvistä käytännöistä tietoa yliopistojen käyttöön työryhmässä erikseen sovittavin tavoin. Työryhmä edistää määräaikaisten työsuhteiden vähentämistä seurannalla, tiedotuksella ja yhteisin koulutuksin. Työryhmän työskentelyaika on 1.11.2018-31.5.2019.

6.7. Työhyvinvoinnin ja työsuojelun työryhmä

Työryhmä laatii suositukset henkilöstön työhyvinvoinnin, työssä jaksamisen edistämiseksi ja työurien pidentämiseksi. Työryhmän suositukset voivat kohdistua sekä työn että työolosuhteiden kehittämiseen tai yksilön työkyvyn edistämiseen Työelämä 2020 mukaisesti. Sopijapuolet tukevat, seuraavat ja arvioivat työhyvinvoinnin edistymistä työryhmässä. Työhyvinvoinnin edistämiseksi työryhmä tarkastelee työturvallisuus- tai työhyvinvointikorttikoulutusten hyödyntämistä yliopistoissa. Työryhmän toimii koko sopimuskauden aikana.

7. TYÖAIKAMÄÄRÄYSTEN JOUSTOJEN SOVELTAMINEN

Työehtosopimuksen 4 luvun 1 §:n määräyksiä keskimääräistä työaikaa koskevista työaikajärjestelyistä on mahdollista soveltaa vain niissä tehtävissä, joissa keskimääräistä työaikaa on voitu 31.12.2009 voimassa olleen virka- ja työehtosopimuksen mukaan käyttää.

Muissa tehtävissä työaikajoustoja koskevat järjestelmät (tasoittumisjaksojärjestelmä) voidaan ottaa käyttöön, jos siitä sovitaan paikallisesti tämän työehtosopimuksen paikallista sopimista koskevien määräysten 2 §:n mukaisesti.

Näiden työaikajärjestelmien käyttöönotto edellyttää tällöin myös yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 6 luvun mukaisia neuvotteluja.

8. JATKUVAN NEUVOTTELUN PERIAATE

Osapuolet neuvottelevat jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti esille tulevista työehtosopimuksen muutostarpeista sopimuskauden aikana.

9. ARVIOINTIRYHMIEN PALKKIOT

Yliopistojen palkkausjärjestelmää koskevien määräysten mukaisen arviointiryhmän puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan palkkiota, jonka määrä on jäsenelle 360 euroa ja puheenjohtajalle 720 euroa vuodelta. Palkkio maksetaan 12 kuukauden jaksolta jälkikäteen. Jos asianomainen ei ole jonkin kalenterikuukauden aikana osallistunut ryhmän työhön, palkkio maksetaan hänen sijastaan toimineelle laskien kalenterikuukautta kohti 1/12.

Mikäli henkilö toimii edellä tarkoitettussa tehtävässä kahdessa tai useammassa ryhmässä, palkkio maksetaan enintään kahdesta ryhmästä.

10. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan 1.2.2018. Tämän sopimuksen 4 luvun 6 §:ää ja 25 §:ää koskevat määräykset tulevat voimaan 1.9.2018 jälkeen alkavan viikon, työkauden tai palkanmaksukauden alusta lukien.

Helsingissä, 24. päivänä huhtikuuta 2018

SIVISTYSTYÖNANTAJAT RY

JULKISALAN KOULUTETTUJEN NEUVOTTELUJÄRJESTÖ JUKO RY

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN LIITTO JHL RY

PALKANSAAJAJÄRJESTÖ PARDIA RY

YLIOPISTOJEN YLEINEN TYÖEHTOSOPIMUS

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Sopimuksen soveltamisala

Tässä sopimuksessa on sovittu Sivistystyönantajat ry:n jäsenenä olevien yliopistojen työntekijöiden työehdot.

Sopimus ei kuitenkaan koske henkilöä, jonka yliopisto on nimennyt työnantajan edustajaksi tämän työehtosopimuksen alaisten työntekijöiden työ- ja palkkaehdoja määrättäessä.

Soveltamisohje: Yliopisto nimeää keskushallinnon henkilöstön joukosta tässä tarkoitettut työnantajan edustajat joko hallinnollisella päätöksellä tai siten, että asiasta on erikseen sovittu henkilön työsopimuksessa.

Sopimus ei myöskään koske opetustyössä tilapäisiä luennoitsijoita tai muita palkkionsaajia eikä harjoittelukoulujen sivutoimisia tuntiopettajia muilta osin kuin mitä heidän osaltaan on erikseen sovittu.

Soveltamisohje: Tätä työehtosopimusta ei sovelleta yliopistojen sellaisiin itsenäisiin yksiköihin (esim. yliopistopaino) joilla on oma työehtosopimus.

2 § Voimassaolevat etuudet ja lainsäädännön määräykset

Tämä työehtosopimus ei koske sellaisia työnantajan ja työntekijän väliseen sopimukseen tai työnantajan hallintopäätökseen perustuvia etuisuuksia, jotka eivät ole perustuneet 31.12.2009 asti voimassa olleeseen valtion virka- ja työehtosopimukseen tai sen liitteeseen.

Siltä osin kuin tässä työehtosopimuksessa on viitattu työlainsäädännön määräyksiin, eivät nämä määräykset tule osaksi tätä työehtosopimusta.

3 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus

Yliopistolla on oikeus johtaa ja jakaa työtä sekä palkata ja irtisanoa työntekijöitä.

Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.

4 § Työsuhde ja koeaika

Työsopimus tulee tehdä kirjallisesti ottaen huomioon työsopimuslain 1 luvun 3 §:n ja 2 luvun 4 §:n määräykset. Työnantajan edustaja varmistaa, että uudella työntekijällä on selvillä alan järjestösuhteet ja ketkä toimivat luottamusmiehinä.

Työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos se on ollut saman työnantajayliopiston, muun kotimaisen yliopiston, siihen rinnastettavan tutkimuslaitoksen tai yliopistosairaalan palveluksessa keskeytyneenä enintään 30 kalenteripäivää tai yhden kalenterikuukauden.

Määräaikainen työsopimus voidaan tehdä työsopimuslaissa ja yliopistoja koskevassa lainsäädännössä mainituilla perusteilla.

Koeajasta voidaan sopia työsopimuksessa. Koeaika määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

Mikäli työnantaja järjestää työntekijälle erityisen työhön liittyvän koulutuksen, joka kestää yhdenjaksoisesti yli neljä kuukautta, voidaan sopia enintään kuuden kuukauden pituisesta koeajasta.

Alle kahdeksan kuukauden määräaikaisissa työsuhteissa koeajan pituus saa olla enintään puolet määräajan kestosta (esim. 6 kuukauden pituinen työsuhde, koeaika saa olla enintään 3 kuukautta).

Koeajan kuluessa työsopimus voidaan puolin ja toisin purkaa irtisanomisaikaa noudattamatta. Tällöin työsuhde lakkaa sen työpäivän päättyessä, jonka aikana ilmoitus purkamisesta tehtiin. Purkaminen ei saa kuitenkaan tapahtua työsopimuslain 2. luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetuilla tai muutoin koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisilla perusteilla.

5 § Työsuhteen päättyminen

Työnantajan irtisanoessa työsopimuksen noudatetaan työsuhteen keskeyttämättömästä kestoajasta riippuvia irtisanomisaikoja seuraavasti:

- 14 päivää, jos työsuhde on jatkunut enintään yhden vuoden
- 1 kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli vuoden mutta enintään 4 vuotta
- 2 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 4 vuotta mutta enintään 8 vuotta
- 4 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 8 vuotta mutta enintään 12 vuotta
- 6 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 12 vuotta

Työntekijän irtisanoessa työsopimuksen on irtisanomisaika seuraava:

- 14 pv, jos työsuhde on jatkunut enintään 5 vuotta
- 1 kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli 5 vuotta

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työsopimuksessa edellä mainituista irtisanomisajoista poikkeavasti. Työntekijän irtisanomisaika on kuitenkin enintään kolme kuukautta ja se ei voi olla pidempi kuin työnantajan noudatettava. Työnantajan irtisanoessa työsopimuksen irtisanomisaika on aina kuitenkin vähintään 5 §:n 1 momentin mukainen.

Irtisanomisaika alkaa irtisanomista seuraavana päivänä.

Työsuhteen irtisanomisessa noudatetaan muutoin työsopimuslain mukaista menettelyä.

Määräaikainen sopimus päättyy sovituksen määräajan tai tehtävän päättyttyä ilman irtisanomisaikaa. Jos määräajan tai tehtävän pituutta ei ole määrätty kalenteriajan mukaan, työnantajan on viipymättä ilmoitettava työntekijälle odotettavissa olevasta työsuhteen päättymisestä, milloin se riippuu sellaisesta seikasta, joka ei ole työntekijän tiedossa.

Irtisanomis- ja lomautusperusteet sekä -menettely määräytyvät työsopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain mukaan.

Lomautusilmoitusaika on kaikkien työntekijöiden osalta 1 kk.

Työsuhde päättyy siitä päivästä lukien, josta työntekijälle on myönnetty oman työnantajan työsuhteesta vanhuuseläke tai Suomessa täysi työkyvyttömyyseläke.

Soveltamisohje: Osatyökyvyttömyyseläkkeen muuttuminen työntekijän eläkelain 52 §:n 1 momentin tai julkisten alojen eläkelain 49 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi ei päättä työsuhdetta.

6 § Palkka ja palkanmaksu

Palkkaperusteista ja vähimmäispalkasta on erilliset määräykset yliopistojen palkkausjärjestelmää koskevassa osiossa.

Palkka maksetaan työntekijän osoittamaan rahalaitokseen, jossa sen tulee erääntymispäivänä olla työntekijän nostettavissa.

Jos työntekijän palkanmaksupäivä on arkilauantai tai pyhäpäivä, palkka maksetaan näitä päiviä edeltävänä arkipäivänä.

Sellaiset lisät ja etuudet, jotka määräytyvät laskentakautena tehdyn työn mukaan, suoritetaan viimeistään laskentakautta seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Työsuhteen jatkuessa palkan perusteissa tapahtuvat muutokset tulevat voimaan seuraavan kalenterikuukauden tai muun palkanmaksukauden alusta lukien, ellei tämän sopimuksen muussa osassa ole myöhemmin toisin sovittu.

Työsuhteen päättyessä palkka ja muut suoritukset maksetaan työntekijän pankkitilille seuraavana, teknisesti mahdollisena yliopiston yleisenä palkanmaksupäivänä.

7 § Poissaoloajalta maksettava palkka

Työntekijälle poissaoloajalta maksettava palkka määräytyy näiden määräysten mukaisesti, ellei erikseen jonkin työstä vapautuksen osalta ole toisin sovittu.

Kuukausipalkkaisen työntekijän palkkaan luetaan tehtävän vaativuuteen perustuva palkanosa, henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuva palkanosa, vaativuuslisä, palkan takuuosuus tai euromääräinen palkka. Lisäksi palkkaan luetaan muut säännöllisesti toistuvat tietyn suuruisina kuukausittaisina erinä maksettavat palkkaustekijät, palkanlisät ja lisäpalkkiot.

Tunti- ja urakkapalkkaisen työntekijän palkka säännöllisen työajan työtunneilta määräytyy edellisen päättyneen palkanmaksukauden keskituntiansion mukaisesti.

Soveltamisohje: Keskituntiansiolla tarkoitetaan päättynyttä palkanmaksukautta edeltäneen normaalina pidettävän palkanmaksukauden työajalta saatua keskimääräistä tuntiansiota (palkanmaksukauden ansio / tehdyillä työtunneilla) mahdollisine olosuhde- ja vuorotyölisineen, mutta ilman yli-työ- ja sunnuntaityö-korotuksia.

Harjoittelukoulujen opettajalta ei poissaoloajalta tehdä vähennystä ylituntien pitämättä jäämisen vuoksi.

8 § Vajaan kalenterikuukauden palkka

Jos kuukausipalkkaiselle työntekijälle maksetaan palkkaa vajaalta kalenterikuukaudelta, lasketaan kalenteripäivän palkka käyttämällä jakajana kunkin kuukauden kalenteripäivien lukumäärää.

Tunti- ja urakkapalkkaisen työntekijän osakuukauden palkka määräytyy tehtyjen työtuntien ja sovitun tuntipalkan mukaisesti.

9 § Osa-aikaisten työntekijöiden palkka

Osa-aikatyötä tekeväälle kuukausipalkkaiselle työntekijälle maksetaan palkka osa-aikatyön tuntimäärän mukaisena osuutena vastaavalle kokoaikaiselle työntekijälle määrätyvästä palkasta.

Opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluvalla työntekijällä, joka siirtyy kokoaikatyöstä osa-aikatyöhön, palkka maksetaan em. periaatteita noudattaen työsuhteen ehtojen mukaisena osuutena tai harjoittelukoulujen opettajan osalta opetusvelvollisuuden mukaisena osuutena kokoaikaisen työntekijän palkasta.

10 § Matkakustannukset ja päivärahat

Työntekijälle, joka matkustaa työnantajan määräyksestä, korvataan syntyneet matkakustannukset verohallituksen kulloinkin voimassa olevia ohjeita noudattaen.

Jos työntekijä on työnantajan määräyksestä määrätty matkustamaan sellaisena lauantaina, sunnuntaina, tässä työehtosopimuksessa tarkoitettuna arkipyhänä tai muuna työntekijän vapaapäivänä siten, että yksinomaan matkustamiseen käytetty aika on vähintään viisi tuntia, maksetaan hänelle matkapäiväkorvauksena 55 euroa. Matka-aikaa ei lueta työajaksi.

Matkapäiväkorvausta ei makseta työehtosopimuksen 4 luvun 16 §:n 4 momentin mukaiselle johtavassa asemassa olevalle työntekijälle eikä työntekijälle, joka itse päättää työmatkansa ajankohdasta ja työaikaansa liittyvistä työ- ja vapaa-ajan järjestelyistä. Korvausta ei myöskään suoriteta, mikäli edellä sanotulta vuorokaudelta kertyy työajaksi luettavaa aikaa tai matkustamista erityisten määräysten perusteella korvataan muulla kuin tässä sopimuksessa sovitulla tavalla.

Työntekijän tulee matkustaa käytettävissä olevaa edullisinta kulkuneuvoa ja kulkutapaa käyttäen, ottaen huomioon myös mahdollinen ajan säästö.

Työntekijällä on oikeus saada työmatkastaan aiheutuvien kustannusten maksamista varten ennakkoa, jos työnantaja ei ole luovuttanut työntekijän käyttöön maksukorttia tai kohdemaassa ei voi maksaa maksukortilla. Alle 24 tuntia kestävältä työmatkalta voidaan ennakko jättää päivärahan osalta suorittamatta.

Matkan kustannuksista on haettava korvausta matkalaskulla, joka on jätettävä työnantajalle kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä uhalla, että oikeus korvaukseen ja mahdollisesti maksettuihin ennakkoihin muutoin menetetään.

Lisäkorvaukset ulkomaan matkojen osalta

Jos työnantajan määräämä työmatka kohdistuu Suomen rajojen ulkopuolelle, työnantaja korvaa työmatkaan liittyvät välttämättömät kulut seuraavasti:

- 1) matkaan liittyvät lisämaksut kuten lentokenttävero yms.
- 2) matkaan välittömästi liittyvät viisumimaksut sekä lääke- ja rokotusmaksut
- 3) välttämättömät työmatkan järjestelyihin ja työasioihin liittyvät puhelin- ja telekopiokulut asiallisin perusteluin
- 4) hotellimajoituksen yhteydessä perittävä tallelokerovuokra sekä
- 5) muut pakolliset edellisiin verrattavat maksut.

Huomautus: Työnantajalla on yleisesti olemassa ulkomaan työmatkoja koskeva matkavakuutus, joka sisältää myös matkatavaravakuutuksen.

11 § Keskusjärjestösopimukset ja hyvityssakko

Työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia voimassa olevia keskusjärjestösopimuksia:

Ryhmähenkivakuutus sopimus
Suositus päihdeongelmien ennaltaehkäisystä, päihdeasioiden käsittelystä ja hoitoonohjauksesta työpaikoilla

Jos ryhmähenkivakuutus sopimukseen, suositukseen päihdeongelmien ennaltaehkäisystä, päihdeasioiden käsittelystä ja hoitoonohjauksesta työpaikoilla tehdään muutoksia, tulevat muutokset osaksi yliopistojen yleisen työehtosopimuksen määräyksiä ilman eri vahvistusta keskusjärjestösopimuksen voimaantuloajankohdasta lukien, ellei jokin yliopistojen yleisen työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestöistä esitä erikseen neuvottelujen käymistä muutoksen voimaantulosta. Neuvotteluja on esitettävä mahdollisimman pian, viimeistään kuukauden kuluessa keskusjärjestösopimuksen voimaantulosta lukien, jolloin keskusjärjestösopimuksen muutokset eivät tule voimaan vaan sopimusmuutokset ja voimaantulon ajankohta määräytyvät neuvottelujen perusteella.

Työehtosopimuslain (436/1946) 7 ja 9 §:n mukaisen yliopistolle ja paikalliselle ammattiyhdistykselle tuomittavan hyvityssakon enimmäismäärä on 2.590 euroa.

12 § Jäsenmaksujen periminen

Työnantaja pidättää, mikäli työntekijä on antanut siihen valtuutuksen, yliopistojen työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestöjen ja niiden jäsenyhdistysten ja niiden

jäsenliittojen jäsenmaksun työntekijältä maksettavasta palkasta. Pidätetyt jäsenmaksut työnantaja tilittää yhdistyksen ilmoittamalle pankkitilille.

Yhdistys on velvollinen antamaan kirjallisesti jäsenmaksujen pidättämistä varten tarpeelliset tiedot.

Työntekijälle annetaan kalenterivuoden päätyttyä tai työsuhteen päättyessä verotusta varten todistus pidätetyistä jäsenmaksuista.

13 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tämän sopimuksen pätevyyttä, voimassaoloa, sisältöä tai laajuutta taikka tietyn sopimuskohdan oikeaa tulkintaa koskevasta erimielisyydestä tulee neuvotella tämän pykälän mukaisesti.

Työyksikkötason neuvonpito

Erimielisyystapauksissa asiaa käsitellään ensin neuvonpidossa esimiehen tai työnantajan edustajan ja työntekijän tai / ja häntä edustavan luottamusmiehen tai muun henkilöstön edustajan välillä.

Paikallisneuvottelut

Jos asiaa ei työyksikkötason neuvonpidossa saada ratkaistuksi, asiassa voidaan käydä paikallisneuvottelut työnantajan edustajan ja asianomaisen pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen välillä.

Liittotason neuvottelut

Jos asiaa ei paikallisneuvotteluissa saada ratkaistuksi, asiassa voidaan käydä liittotason neuvottelut työehtosopimuksen asianomaisten allekirjoittaja-järjestöjen välillä.

Allekirjoittajajärjestöjen erikseen niin sopiessa asia voidaan ottaa käsiteltäväksi liittotason neuvotteluissa paikallisneuvotteluita käymättä.

Tämän pykälän mukaisesti käsitellään myös kaikki yhteistoimintaa tai työsuojelun yhteistoimintaa koskevien paikallisten sopimusten tulkinnasta ja soveltamisesta syntyneet erimielisyydet. Jos liittotason neuvotteluissa jäädytään erimielisiksi, asiaa ei kuitenkaan voida viedä työtuomioistuimeen.

14 § Menettelytavat ja määräajat

Paikallisneuvotteluita ja liittotason neuvotteluita on vaadittava kirjallisesti ja vaatimuksessa on yksilöitävä neuvottelun kohde.

Sekä paikallistason että liittotason neuvottelut tulee aloittaa kolmen viikon kuluessa kirjallisen vaatimuksen esittämisestä, ellei toisin sovita, ja ne tulee saattaa päätökseen viivytyksettä.

Liittotason neuvotteluita tulee vaatia neljän kuukauden kuluessa paikallisneuvotteluiden päättymisestä puhevallan menettämisen uhalla.

Neuvottelut päättyvät yhteisesti todettuna päivänä tai päivänä, jolloin neuvotteluosapuoli antaa kirjallisen ilmoituksen neuvotteluiden päättymisestä.

Paikallistason ja liittotason neuvotteluista tulee pitää pöytäkirjaa, joka tarkastetaan neuvotteluosapuolten sopimalla tavalla viivytyksettä.

Kanteen vireillepano työtuomioistuimessa edellyttää päätökseen saatettuja liittotason erimielisyysneuvotteluita. Kanne työtuomioistuimessa on puhevallan menettämisen uhalla pantava vireille neljän kuukauden kuluessa liittotason neuvotteluiden pöytäkirjan tarkistamisesta ja kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa neuvotteluiden päättymisestä.

15 § Työrauhavelvoite ja seuraamukset sopimusrikkomuksista

Tämän työehtosopimuksen voimassaoloaikana ei saa ryhtyä laksoon, sulkoon eikä muuhun niihin verrattavaan toimenpiteeseen, joka kohdistuu tämän sopimuksen määräyksiä vastaan tai tarkoittaa tämän sopimuksen muuttamista.

16 § Suojavaatetus

Työnantaja hankkii työntekijöiden käyttöön heille työssään tarpeelliset suojapuvut ja vastaa niiden pesusta ja kunnostuksesta paikallisesti sovituin väliajoin.

Erittäin likaisissa, märissä tai kylmissä töissä annetaan työntekijän käyttöön työn suorituksen ajaksi erityinen suojavaatetus, johon tarpeen mukaan kuuluvat esimerkiksi jalkineet, kumikäsineet sekä suoja- ja lämpöpuvut.

Suojapukujen ja suojavaatetuksen tarpeellisuuden määrittävät esimies ja työntekijä yhdessä.

Työnantaja kustantaa työntekijöille työasun tai tunnukset, mikäli on tarkoituksenmukaista ilmaista työntekijän asema ja tehtävä työpaikalla.

Huomautus: Työntekijän henkilönsuojainten varaamisesta, käytöstä ja soveltuvasta työvaatetuksesta on säädetty työturvallisuuslain (738/2002) 15 ja 20 §:ssä.

17 § Vanhentuminen

Työ- tai virkasuhteesta johtuvien saatavien, jotka ovat syntyneet ennen 1.1.2010, vanhentumiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä.

Työsuhteesta johtuvat 1.1.2010 jälkeen syntyneet saatavat vanhentuvat työlainsäädännön vanhentumissääntöjen mukaan.

17a § Paikalliset yhteistoimintasopimukset

Yhteistoimintaa koskeva koulutus, tiedotus ja välitön yhteistoiminta työpaikoilla ovat erittäin tärkeitä. Toimiva yhteistoimintajärjestelmä tukee muutostilanteiden hallintaa ja sujuvuutta sekä parantaa toiminnan tuloksellisuutta, työelämän laatua ja henkilöstön työhyvinvointia.

Yhteistoiminnasta yrityksissä säädetyn lain käytännön toteuttamisesta voidaan tehdä yliopistokohtaisia paikallisia sopimuksia. Paikallisessa yhteistoimintasopimuksessa määritellään tarpeen mukaan muun muassa:

- Yhteistoiminnan tasot: yksilötaso, toimintayksikkötaso [määrittely/kuvaus: tiedekunta/tieteenalayksikkö/yliopistoon kuuluva korkeakoulu, laitos/osasto, erillislaitos, keskushallinto ja sen alaiset yksiköt], yliopistotaso.
- Perustettaessa neuvottelukunta on sovittava sen kokoonpano, toimikausi, käsiteltävät asiat sekä neuvottelukunnan jäsenten valintamenettely. Lisäksi voidaan sopia esimerkiksi neuvottelukunnan kokoontumisen vähimmäismääristä ja muista yliopistokohtaisista yksityiskohdista.
- Mahdollisesti perustettavista yksikkötason yt-elimistä sovitaan niiden koostuminen, toimikausi, toimeksianto ja nimeämismenettely.
- Yhteistoimintaelinten kutsumisajat ja -tavat (esimerkiksi aika työpäivinä, kutsu kirjallisesti tai sähköpostilla, kutsun mukana aihe ja käsiteltävänä olevia asioita koskevan materiaalin toimittamistapa)

17b § Työsuojelun yhteistoiminta

Työsuojelun yhteistoiminnan tarkoitus

Työsuojelu on osa henkilöstövoimavarojen strategista johtamista. Sen tarkoituksena on kehittää työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, kestävää tuloksellisuutta tuottavaa työelämää ja työhyvinvointia.

Työsuojelun yhteistoiminta on työnantajan ja henkilöstön vuorovaikutteista yhteistoimintaa, jonka tarkoituksena on mahdollistaa työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan terveellisyyttä ja turvallisuutta koskevien asioiden käsittelyyn.

Toimintaa toteutetaan ottaen huomioon laki työsuojelun valvonnasta ja työsuojelun yhteistoiminnasta (44/2006), työterveyshuoltolain (1383/2001) 8 ja 12 § sekä sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 4 §.

Paikalliset työsuojelun yhteistoimintasopimukset

Työsuojeluyhteistoiminnan käytännön toteuttamisesta voidaan tehdä yliopistokohtaisia paikallisia sopimuksia. Työsuojelun yhteistoimintasopimuksissa otetaan paikallisten tarpeiden mukaan huomioon mm. seuraavat asiat

- soveltamisen piiri (esim. yliopiston tiloissa työskentelevät apurahatutkijat ym. yliopiston luvalla työskentelevät, opiskelijat harjoitustoissa jne)
- työsuojelutoimikunta (tarvittaessa toimikunnat): koko, kokoonpano, mahdolliset pysyvät läsnäolo- ja puheoikeutetut asiantuntijajäsenet, kutsumismenettely ja käsiteltävät asiat
- työsuojelun yhteistoiminnan järjestämistä varten tarvittava työpaikkajako
- työsuojeluvaltuutettujen ja työsuojelun varavaltuutettujen sekä työsuojelutoimikunnan henkilöstöä edustavien jäsenten valinnan järjestäminen
- mahdollisten työsuojeluasiamiesten valitseminen/asettaminen ja heidän tehtävänsä
- työsuojeluvaltuutettujen toimintaedellytykset

Henkilöstön edustajien valitseminen

Henkilöstöä edustavat järjestöt huolehtivat työsuojeluvaltuutettujen, varavaltuutettujen, työsuojeluasiamiesten ja työsuojelutoimikunnan muiden henkilöstöä edustavien jäsenten vaalin järjestämisestä.

18 § Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa 1.2.2017 alkaen 31.1.2018 saakka, jatkuen senkin jälkeen aina vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuutta viikkoa ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

Irtisanomisesta huolimatta tämä sopimus on voimassa, kunnes neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta on yhteisesti todettu päättyneiksi tai kunnes neuvotteluosapuoli kirjallisesti ilmoittaa siitä sopimuksen muille osapuolille.

2 LUKU VUOSILOMAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala

Vuosilomaetuudet määräytyvät vuosilomalain (162/2005) ja tämän sopimuksen mukaan.

Niihin henkilöihin, joihin sovelletaan opetus- ja tutkimushenkilöstön työaikamääräyksiä tai harjoittelukoulujen opetushenkilöstöä koskevia määräyksiä, sovelletaan vuosilomaa koskevia määräyksiä vain lomarahen osalta.

Nämä määräykset tai vuosilomalain määräykset eivät miltään osin koske harjoittelukoulujen sivutoimisia tuntiopettajia.

2 § Määritelmät

Lomakausi on 1.6. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso.

Lomavuosi on se kalenterivuosi, jonka aikana lomanmääräytymisvuosi päättyy.

Lomanmääräytymisvuosi on 1.4. alkava ja 31.3. päättyvä ajanjakso.

Lomapäivä on arkipäivä. Arkipäiväksi ei tätä sopimusta sovellettaessa lueta lauantaita, sunnuntaita, kirkollisia juhlapäiviä, jouluaattoa, juhannusaattoa, itsenäisyyspäivää eikä vapunpäivää.

Kokonainen kalenteriviikko kuluttaa vuosilomaa viisi päivää. Jaksotyössä sovelletaan samaa periaatetta. Niissä vuosilomalain kohdissa, joissa käytetään 12,18 tai 24 arkipäivän käsitettä, tarkoitetaan tässä sopimuksessa vastaavasti 10, 15 tai 20 arkipäivää.

Täysi lomanmääräytymiskuukausi on vuosilomaan oikeuttava kalenteri-kuukausi.

Lakisääteistä vuosilomaa on kunakin lomanmääräytymisvuonna ensimmäiset 25 työntekijälle annettua vuosilomapäivää.

Soveltamisohje: Vuosiloma annetaan ansaintavuositain siten, että vanhimman lomanmääräytymisvuoden vuosilomat annetaan aina ensimmäisinä. Muutoin lomat annetaan siten, että ensin annetaan mahdollisesti edelliseltä lomavuodelta vuosilomalain mukaisesti siirretyt vuosilomat, sen jälkeen lomavuoden lomakautena annettavat lakisääteiset vuosilomat ja tämän jälkeen muut lomat. Vuosilomakirjanpidossa tulee eritellä sekä kertyvät että annetut lomat ja niiden luonne.

Säästövapaa on lomavuoden lomapäivistä myöhemmin pidettäväksi siirretty loman osa.

3 § Vuosiloman pituus ja ansainta

Työntekijän vuosiloman pituus määräytyy seuraavasti:

1) jos työntekijällä on ollut lomanmääräytymisvuoden päättyessä alle vuoden välitöntä palvelusta nykyisen työnantajan tai muun yliopiston palveluksessa, vuosiloman määrä kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta on seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Lomapäivien lukumäärä	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	

2) jos työntekijällä on lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä ollut välittömästi saman työnantajan, muun suomalaisen yliopiston tai yliopistoon verrattavan tutkimuslaitoksen taikka yliopistosairaalan palveluksessa vähintään yhden vuoden tai hänellä on päätyvältä lomanmääräytymisvuodelta edellä mainituista palvelussuhteista oikeus kahteentoista lomanmääräytymiskuukauteen, hänellä on oikeus vuosilomaan jokaiselta nykyisen työsuhteen täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	3	5	7	10	13	16	19	21	24	26	28	30

3) jos työntekijällä ennen lomakauden (viimeistään 31.5.) alkamista on vuosilomaan oikeuttavaa palvelusaikaa yhteensä vähintään viisitoista vuotta, vuosiloman määrä kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta on seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	3	6	9	11	15	18	22	25	28	31	34	38

Jos henkilö ennen lomavuoden (31.12) päättymistä saavuttaa em. 3 kohdan mukaisen pidempään lomaan oikeuttavan palvelusajan, hän saa tästä johtuvan lomapidennyksen. Loman pidennys on pidettävä ennen seuraavan vuoden kesäkuun 1. päivää.

4 § 15 vuoden palvelusajan laskeminen

Tämän luvun 3 §:n 3 kohdassa edellytettyä 15 vuoden palvelusaikaa laskettaessa otetaan huomioon päätoiminen palvelus

1. oman työnantajayliopiston palveluksessa
2. muun suomalaisen yliopiston palveluksessa
3. Suomen valtion palveluksessa, ei kuitenkaan varusmiespalveluksen tai siviilipalveluksen, kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien aikaa taikka työstäva-pausaikkaa muutoin kuin sairauspoissaolon ajalta tai TSL 4 luvun 1 § mukaisten perhevapaiden ajalta

4. palvelus muun työnantajan palveluksessa kotimaassa tai ulkomailla tehtävissä siltä osin, kuin niistä on olennaista hyötyä työntekijän tehtävien suorittamisessa.

Työsuhteen alkaessa todetaan aiemmasta työkokemuksesta kertynyt palvelusaika.

Soveltamisohje: Työntekijän tulee työsuhteen alussa selvittää aikaisempi työkokemuksensa, jonka haluaa otettavaksi huomioon vuosilomaetuuksia myönnettäessä. Jos selvitystä täydennetään myöhemmin niin, että voi vaikuttaa lomaoikeuteen, se otetaan huomioon siitä lähtien, kun se on työnantajalle esitetty. Työntekijän esittämä selvitys voidaan ottaa pätevästä syystä huomioon myös takautuvasti.

Palveluksella tarkoitetaan aikaa, jonka työntekijä on työssä. Työssäoloajaksi katsotaan myös poissaoloaika, jolta on maksettu palkkaa tai sairausvakuutuslain mukaisia etuuksia.

Päätömisena palveluna pidetään työtä, jossa työaika on keskimäärin vähintään 20 tuntia viikossa tai työaikasääntelyn ulkopuolella olevaa tehtävää, jonka työmäärä on vähintään 50 % kokonaistyömäärästä. Osa-aikaisen palvelussuhteen osalta huomioidaan työajan mukainen suhteellinen osuus vastaavan kokoaikaisen työntekijän työajasta.

5 § Lomaoikeus työsuhteen päättyessä

Jos työntekijä saavuttaa 3 §:n 2 tai 3 kohdissa tarkoitettujen lomien edellytyksenä olevat palvelusajat ennen työsuhteen päättymistä, hän saa työsuhteen päättyessä kulumassa olevalta lomanmääräytymisvuodelta vuosilomaa tai lomakorvausta kuten edellä mainituissa kohdissa on sanottu.

6 § Työssäolon veroinen aika

Vuosilomalain 7 §:ssä säädetyn lisäksi työssäolon veroisena aikana pidetään sellaisia päiviä, jolta työnantaja on tämän työehtosopimuksen mukaan maksanut palkan tai ansionmenetyksen korvausta (ay-koulutus, henkilöstökoulutus, lomarahen vaihtovapaat, ylityövapaat, työaikapankkivapaat jne.).

Huomautus: Työtapaturmasta tai ammattitaudista aiheutuvan poissaolon aika katsotaan työssäoloajan veroiseksi ajaksi vuosilomaetuuksia laskettaessa enintään 365 kalenteripäivän ajalta.

7 § Vuosilomapäivien kuluminen osa-aikatyössä

Osa-aikatyössä, jossa työtä tehdään muutoin kuin säännöllisesti päivittäin lyhennettynä työaikana, ja työntekijä on lomalla kaikki tasoitusjaksoon sisältyvät työpäivät, kuuluu lomapäiviä tasoitusjakson arkipäivien lukumäärä.

8 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkka

Työntekijälle maksetaan vuosiloman ajalta työsopimuksensa mukainen normaali kuukausipalkka työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukaisesti sekä vuosilomalisä.

Vuosilomalisän suuruus kutakin vuosilomapäivää kohden on 1/250 edellisenä lomanmääräytymisvuonna maksettujen tai maksettavaksi erääntyneiden alla mainittujen palkanlisien ja lisäpalkkioiden yhteismäärästä.

- Aattopäivän lisä
- Hälytysraha
- Iltatyölisä
- Lauantaityökorvaus
- Sunnuntaityökorvaus
- Varallaolokorvaus
- Yötyölisä
- Luottamusmies- ja yhteistoimintalisä
- Luottamusmiespalkkio (varaluottamusmies)
- Työsuojeluvaltuutetun palkkio (varatyösuojeluvaltuutettu)

8a § Vuosilomapalkan määräytyminen työajan ja palkan muuttuessa lomanmääräytymisvuoden aikana

Vuosilomapalkka määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaan silloin, kun työntekijän työaika ja vastaavasti palkka ovat muuttuneet lomanmääräytymisvuoden aikana ja muutos on kestänyt yhteensä vähintään neljä kalenterikuukautta tai yhdessä tai useammassa osassa 120 kalenteripäivää.

Soveltamisohje: Tätä määräystä ei sovelleta, mikäli työaikamuutoksen syynä on 3 luvun 6 §:ssä tarkoitettu osasairausvapaa.

Vuosilomapalkka lasketaan käyttäen seuraavia prosentteja:

- 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 9 prosenttia,
- 3 §:n 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 13 prosenttia ja
- 3 §:n 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 16 prosenttia

Jos muutokset tapahtuvat vasta lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen ennen vuosiloman tai sen osan alkamista, lomapalkka lasketaan lomanmääräytymisvuoden aikaisen työajan perusteella määräytyvän kuukausipalkan mukaan.

9 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkan maksaminen

Työntekijälle maksetaan vuosilomapalkka tavanmukaisesti noudatettavana palkanmaksupäivänä.

Vuosilomalisä maksetaan kesä- tai heinäkuun palkan yhteydessä.

10 § Muiden kuin kuukausipalkalla työskentelevien vuosilomapalkka

Tunti- ja urakkapalkalla olevan työntekijän, jonka täysi lomanmääräytymiskausi määräytyy vuosilomalain 6 § 1 momentin perusteella (ts. 14 työpäivää / kalenterikuukausi), vuosilomapalkka on 10 prosenttia, taikka työsuhteen jatkuttua lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä vähintään

vuoden, 12,5 prosenttia lomanmääräytymisvuoden aikana työssäoloajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta.

Muiden kuin em. työntekijöiden vuosilomapalkka lasketaan vuosilomalain 12 §:n mukaan.

Tässä pykälässä tarkoitettu palkka maksetaan palvelussuhteen jatkuessa kesäkuun palkanmaksun yhteydessä. Palvelussuhteen päättyessä palkka maksetaan päättymiskuukauden palkanmaksun yhteydessä.

11 § Vuosilomakorvauksen määräytyminen

Kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomakorvaus vuosilomapäivää kohti on 1/21 tämän työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukaisesta palkasta. Lisäksi maksetaan 8 §:n 2 mom. tarkoitettu vuosilomalisa.

Vuosilomapalkan määräytyessä 8a §:n prosenttiperusteisen laskennan mukaan, vuosilomakorvaus vuosilomapäivää kohti on tällöin vuosilomapalkan määrä jaetuna lomanmääräytymisvuonna ansaittujen lomapäivien lukumäärällä. Vuosilomalisää ei erikseen makseta.

Muilla kuin kuukausipalkkaisilla työntekijöillä vuosilomakorvaus on sama kuin 10 §:ssä määritelty vuosilomapalkka.

12 § Vuosilomakorvauksen määräytyminen eräissä erityistapauksissa

Vuosilomakorvaus määräytyy työkyvyttömyyden vuoksi siirretyn loman osalta seuraavasti:

- 1) jos työkyvyttömyyden vuoksi siirrettyä lomakaudella annettavaksi määrättyä vuosilomaa ei ole voitu antaa lomakauden jälkeen saman kalenterivuoden aikana, eikä sitä ole siirretty pidettäväksi seuraavan vuoden puolella, vuosilomakorvaus maksetaan joulukuun palkan mukaan; ja
- 2) jos työkyvyttömyyden vuoksi seuraavalle kalenterivuodelle siirrettyä lomakauden ulkopuolella annettavaa vuosilomaa ei ole voitu antaa seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä, vuosilomakorvaus maksetaan tämän vuoden joulukuun palkan mukaan.

13 § Säästövapaa

Säästövapaajärjestelmä määräytyy vuosilomalain 27 §:n ja seuraavien määräysten mukaan.

Säästövapaan käyttäminen edellyttää työnantajan ja työntekijän välistä kirjallista sopimusta. Sopimuksessa tulee todeta säästettävien päivien enimmäislukumäärä sekä milloin säästövapaa viimeistään on pidettävä.

Säästövapaaksi voidaan siirtää vuosilomasta 15 päivää ylittävä osuus. Työntekijällä on kuitenkin oikeus säästää 20 päivää ylittävä osa lomastaan, jos siitä ei aiheudu yliopiston toiminnalle merkittävää haittaa.

Lomapäivien siirtämisestä säästövapaaksi on sovittava viimeistään silloin kun työntekijälle varataan tilaisuus esittää mielipiteensä lomansa ajankohdasta.

Säästövapaat pidetään erikseen sovittavana ajankohtana. Jollei säästövapaan ajankohdasta voida sopia, on työntekijän ilmoitettava säästövapaan pitämisestä viimeistään neljä kuukautta ennen sen alkamispäivää. Säästövapaa annetaan täysinä päivinä, ellei muuta sovita. Säästövapaa on annettava viimeistään 5 vuoden kuluessa sen lomavuoden päättymisestä, jonka vuosilomasta säästövapaa on säästetty.

Työsuhteen päättyessä on korvaus pitämättä jääneestä säästövapaasta maksettava lomakorvausta koskevien määräysten mukaisesti.

14 § Oikeus lomarahaan

Kun työntekijällä on oikeus lomapalkkaan tai lomakorvaukseen, maksetaan hänelle myös lomaraha seuraavien määräysten mukaisesti:

Lomaraha maksetaan heinäkuun palkanmaksun yhteydessä. Lomaraha määräytyy sen tehtävän palkan mukaan, jossa asianomainen on kesäkuussa.

Jos lomarahan maksamisajankohdasta on sovittu pääsäännöstä poiketen, lomaraha määräytyy maksatuskuukautta edeltävän kuukauden palkan mukaan. Jos asianomainen on työstä vapautettuna kesäkuussa tai muussa edellä tarkoitetun mukaisessa kuukaudessa, määräytyy lomaraha sen palkan mukaan, joka hänelle olisi maksettu, jos hän olisi ollut työssä.

Työsuhteen päättyessä maksetaan lomaraha kaikilta niiltä lomapäiviltä, jotka työntekijä on ansainnut työsuhteen päättymishetkeen mennessä ja joilta hän ei ole saanut lomarahaa.

Työntekijälle, joka siirtyy osa-aikaeläkkeelle, maksetaan lomaraha kaikilta niiltä lomapäiviltä, jotka hän on ansainnut siirtymähetkeen mennessä ja joilta hän ei ole saanut lomarahaa. Lomaraha määräytyy siirtymähetken tehtävän palkan mukaan.

Jos kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka määräytyy prosenttiperusteisesti, maksetaan lomaraha tällöinkin tämän pykälän mukaisesti.

Jos työntekijä saavuttaa ennen lomavuoden loppua oikeuden 3 §:n 3 kohdan mukaiseen pidempään lomaan, hänellä on oikeus lomarahaan myös näiden päivien osalta.

Lomarahaa ei makseta työntekijälle, jolle ei kerry ainoatakaan täyttä lomanmääräytymiskuukautta.

15 § Lomarahan suuruus

Kuukausipalkkaisen työntekijän lomaraha on

- 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa 4 prosenttia,
- 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa 5 prosenttia ja
- 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa 6 prosenttia

lomarahan maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkasta kerrottuna täysien lomanmääräytymiskuukausien lukumäärällä.

Soveltamisohje: Lomarahan perusteena on 1 luvun 7 §:n mukainen palkka.

Muissa palkkausmuodoissa työntekijän lomaraha on 50 prosenttia hänen 10 §:n mukaisesta vuosilomapalkastaan.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön kokonaistyöaikajärjestelmän piirissä olevalle henkilölle maksetaan lomaraha niin monelta lomapäivältä kuin kyseinen henkilö saisi vuosilomaa tämän sopimuksen perusteella.

Harjoittelukoulun päätoimisella tuntiopettajalla on kuitenkin oikeus enintään asianomaisen tehtävän opetusvelvollisuutta vastaavan tuntimäärän mukaan laskettavaan lomarahaan samojen perusteiden mukaan kuin kokoaikaisen opettajan tehtävässä olevalla.

16 § Lomarahan vaihtaminen vapaaseen

Lomarahan vaihtamisesta vapaaksi voidaan sopia työnantajan sekä työntekijän kesken kunkin lomarahan maksuvuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Vapaan pituus määräytyy niin, että jokaista vapaaksi vaihdettua työpäivää kohden lomarahaa vähennetään 4,4 % laskettuna kuukausipalkasta.

Vapaa annetaan lomarahan maksuvuoden tai sitä seuraavan kalenterivuoden aikana. Lomarahavapaa voidaan muuntaa takaisin rahaksi, jos vapaan käyttäminen estyy painavasta syystä, kuten jos työntekijä sitä pyytää esim. sairauden johdosta.

17 § Vuosiloman siirtäminen

Työntekijällä on oikeus halutessaan siirtää työ sopimuslain 4 luvun 1 §:n tarkoittaman perhevapaan ajalle sijoittuva vuosilomansa samoilla perusteilla kuin hänellä on oikeus siirtää vuosilomaa vuosilomalain 25 §:n perusteella.

18 § Vuosiloman ja säästövapaan siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi

Lakisääteisen ja työehtosopimukseen perustuvan vuosiloman siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi määräytyy vuosilomalain 25 §:n mukaan. Työntekijän on loman siirtoa pyytäessään esitettävä lääkärintodistus tai muu työnantajan määrittelemä vastaava luotettava selvitys.

3 LUKU POISSAOLOT

1 § Kuukausipalkkaisen sairausajan palkanlisä

Kuukausipalkkaiselle työntekijälle maksetaan palkallisen sairauspoissaolon ajalta tämän työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukaisen palkan lisäksi sairausajan palkanlisää. Lisän suuruus kutakin sairauspoissaolon kalenteripäivää kohden on 1/365 edellisenä lomanmääräytymisvuonna maksettujen alla mainittujen palkanlisien ja lisäpalkkioiden yhteismäärästä.

Sairausajan palkanlisään oikeuttavat palkanlisät ja lisäpalkkiot:

- Aattopäivänlisä
- Hälytysraha
- Iltatyölisä
- Lauantaityökorvaus
- Luottamusmiespalkkio (varaluottamusmies)
- Sunnuntaityökorvaus
- Työsuojeluvaltuutetun palkkio (varavaltuutettu)
- Varallaolokorvaus
- Vuorolisä
- Yötyölisä

Soveltamisohje:

Lisä maksetaan myös seuraavien poissaolojen palkan yhteydessä

- äitiysvapaa, tilapäinen hoitovapaa ja kuntoutusaika
- tapaturman, ammattitaudin tai väkivallan takia aiheutunut työkyvyttömyys
- jos työnantaja on estänyt henkilöä työskentelemästä sairauden takia
- tämän luvun 20 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa

2 § Päivärahan siirtyminen työnantajalle

Oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivä- äitiys- ja isyysrahaan siirtyy palkallisen sairauspoissaolon, äitiys- ja vanhempainvapaan ajalta työnantajalle siltä osin, kuin em. päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.

Sellaisen henkilöstön osalta, jolla ei ole oikeutta vuosilomaan, oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan ei siirry työnantajalle 16.6. alkavan ns. laskennallisen vuosiloman ajalta.

Muuna aikana, kun harjoittelukouluissa opetustyö on lomien johdosta keskeytynyt, päiväraha tai edellä tarkoitettu korvaus suoritetaan työnantajalle, jos työntekijä on ollut oikeutettu päivärahaan tai muuhun korvaukseen, mutta työntekijä ei ole hakenut työkyvyttömyyden johdosta vapaata.

Jos sairausvakuutuslain tarkoittamaa päivärahaa ei työntekijästä itsestään johtuvasta syystä makseta, tai jos se maksetaan vähäisempänä kuin mihin hänellä sairausvakuutuslain 16 ja 17 §:n nojalla olisi oikeus, on työnantajalla oikeus vä-

hentää sairausajan palkasta se osa, joka työntekijän menettelyn johdosta on jäänyt kokonaan tai osittain sairausvakuutuslain mukaisena päivärahana suorittamatta.

Mikäli työntekijä saa työkyvyttömyyden takia muuta päivärahaa tai siihen verrattavaa korvausta lain tai työnantajan kustantaman vakuutuksen perusteella, siirtyy oikeus korvaukseen tai päivärahaan sairausajalta työnantajalle siltä osin kuin tämä päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.

Jos sairausajan palkka on maksettu ennen kuin jokin edellä mainituista korvauksista on suoritettu, työnantajalla on oikeus nostaa korvaus tai saada määrä takaisin työntekijältä, ei kuitenkaan enempää kuin maksamansa määrä.

SAIRAUSPOISSAOLOT

3 § Oikeus sairauspoissaoloon

Työntekijällä on oikeus olla pois työstä, jos hän on todistetusta sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi estynyt hoitamasta tehtäviään.

4 § Työntekijän ilmoitusvelvollisuus

Työntekijä, joka edellä mainittujen syiden vuoksi on estynyt olemasta työssä, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan työnantajalle tästä sekä siitä, milloin esteen arvioidaan päättyvän.

Työntekijän on esitettävä työkyvyttömyydestään lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys. Mikäli työntekijä käyttää työnantajan nimeämää lääkäriä, suorittaa työnantaja lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset.

Soveltamisohje: Epidemian aikana tai kun lääkäripalveluita ei ole riittävästi saatavilla työterveyshoitaja tai terveydenhoitaja voi antaa tutkimuksensa perusteella sairauslomatodistuksen lääkärintodistuksen sijasta enintään kolmeksi päiväksi kerrallaan. Todistuksen voi uusida vain sama hoitaja.

5 § Sairausajan palkallisen jakson pituus

Sairausajan palkallinen jakso määräytyy seuraavasti:

Työsuhteen kesto	Palkallisen jakson enimmäispituus
Alle 1 kk	1+9 arkipäivää, 50 % palkasta
1 kk – alle 1 vuotta	40 kalenteripäivää vuodessa ja sen jälkeen 75 % palkasta kuitenkin yhteensä enintään 365 kalenteripäivän ajan
1 vuotta – alle 5 vuotta	50 kalenteripäivää vuodessa ja sen jälkeen 75 % palkasta kuitenkin yhteensä enintään 365 kalenteripäivän ajan
5 vuotta -	60 kalenteripäivää vuodessa ja sen jälkeen 75 % palkasta kuitenkin yhteensä enintään 365 kalenteripäivän ajan

Mikäli työkyvyttömyys jatkuu keskeytyksettä yli vuodenvaihteen, sairausajan palkka maksetaan samalla perusteella koko sairausloman ajan.

Työntekijällä on oikeus yhdenjaksoiseen sairauspoissaoloon enintään 365 palkallisen päivän osalta. Poissaolo on yhdenjaksoinen, jos työntekijä työhön palatuaan sairastuu uudelleen samaan sairauteen, ennen kuin on ollut työssä vähintään 16 työpäivää. Tällöin aika, jolta työnantaja on velvollinen suorittamaan sairausajan palkkaa, lasketaan ikään kuin kysymyksessä olisi yhdenjaksoinen sairauspoissaolo.

Esimerkki: Henkilö on ollut poissa sairauden perusteella niin, että hän on palannut työhön 12.3.2010. Siten torstai 1.4.2010 (kiirastorstai) on hänellä 15. työssäolopäivä. Pääsiäispyhien jälkeen hän on poissa työstä seuraavalla viikolla esim. vuosiloman tai tilapäisen hoitovapaan vuoksi (6.4. tiistai – 9.4. perjantai). Siten maanantai 12.4.2010 on hänellä 16. työssäolopäivä.

Työntekijällä, joka ei kuulu tämän työehtosopimuksen vuosilomamääräysten piiriin, ei lasketa tämän luvun 5, 8 ja 9 §:ien 40, 50, 60 ja 90 kalenteripäivän palkallisiin jaksoihin päiviä ns. laskennallisen vuosiloman ajalta, mutta laskennallisen vuosiloman aika lasketaan mukaan 365 kalenteripäivän enimmäisaikaan.

Työntekijöille, jotka ovat olleet yliopiston palveluksessa 31.12.2009 ja joiden työsuhde jatkuu saman yliopiston palveluksessa keskeytyksettä, 31.12.2009 kertynyt palvelusaika lasketaan hyväksi kokonaisuudessaan.

Jos työntekijä siirtyy yliopistoon toisen yliopiston tai yliopistoon verrattavan tutkimuslaitoksen taikka yliopistosairaalan palveluksesta, otetaan työsuhteen kestossa huomioon sairausajan palkallista jaksoa laskettaessa em. aikaisempi työkokemus.

Huomautus: 1 luvun 4 §:n 2 momentin määräystä keskeytyksestä sovelletaan työsuhteen kestoa määriteltäessä.

Oikeutta sairausajan palkkaan ei kuitenkaan ole, tai sitä voidaan alentaa, jos työntekijä on itse tai toisen avulla tarkoituksellisesti aiheuttanut sairauden, vian tai vamman tahi estänyt sen parantumisen. Sama koskee myös sitä, että hänen törkeä huolimattomuutensa on olennaisesti myötävaikuttanut sairauden syntymiseen.

Soveltamisohje: Mikäli työntekijä sairastuu kesken työpäivän, maksetaan hänelle tältä päivältä vastaava palkka työpalkkana ja sairausajan palkan maksaminen aloitetaan ensimmäiseltä täydeltä sairauspäivältä.

Edellä tarkoitettu palkallisen jakson enimmäispituus ei riipu siitä, onko yhdenjaksoisen poissaolon syynä yksi vai useampia sairauksia, vikoja tai vammoja.

Päivärahaoikeuden myöntävän tahon ratkaisu määrittää sen, onko henkilöllä oikeus palkalliseen sairauspoissaoloon.

Esimerkki 1:

Työntekijän työsuhde kestänyt yli 5 vuotta ja sairauspoissaolo on yhdenjaksoinen ja kestää yli vuoden, esimerkiksi 1.6.2010 – 31.8.2011 välisen ajan

1.6.2010 – 30.7.2010	31.7.2010 – 31.5.2011	1.6.2011 – 31.8.2011
60 pv 100 %	305 pv 75 %	Työnantajalla ei palkanmaksuvelvollisuutta

Esimerkki 2:

Työntekijän työsuhde kestänyt yli 5 vuotta ja hänellä on useita sairauspoissaoloja, ja joista viimeinen jatkuu toistaiseksi:

- 2.12.2011 – 29.2.2012

- 1.5.2012 – toistaiseksi (yli vuoden vaihteen 2012 / 2013)

2.12.2011– 31.12.2011	1.1.2012 – 30.1.2012	31.1.2012 – 29.2.2012	Töissä	1.5.2012 – 30.5.2012	31.5.2012 – 1.3.2013	2.3.2013 –
30 pv 100%	30 pv 100%	30 pv 75%		30 pv 100%	275 pv 75%	Ei palkanmaksua

Esimerkki 3:

Työntekijän työsuhde kestänyt yli 5 vuotta ja hänellä on useita sairauspoissaoloja ajalla, ja joista viimeinen jatkuu toistaiseksi:

- 2.12.2011 – 29.2.2012

- 1.5.2012 – 9.6.2012

- 1.9.2012 – toistaiseksi (yli vuoden vaihteen 2012 / 2013)

2.12.2011 – 31.12.2011	1.1.2012 – 30.1.2012	31.1.2012 – 29.2.2012	Töissä	1.5.2012 – 30.5.2012	31.5.2012 – 9.6.2012	Töissä	1.9.2012 – 23.5.2013	24.5.2013 –
30 pv 100%	30 pv 100%	30 pv 75%		30 pv 100%	10 pv 75%		265 pv 75%	Ei palkanmaksua

6 § Osasairausvapaa

Työntekijän oikeudesta osa-aikaiseen sairauspoissaoloon sekä osasairauspäivärahaan ja sen perusteena olevasta määräaikaisesta osa-aikatyötä koskevasta sopimuksesta säädetään työsopimuslaissa ja sairausvakuutuslaissa.

Työntekijälle maksetaan osa-aikatyön ajalta palkka osa-aikatyön tuntimäärän mukaisena osuutena vastaavan kokoaikaisen tehtävän palkasta.

Lisäksi osasairausvapaan ajalta maksetaan työntekijälle sairausajanpalkkaa siten, että se on yhdessä edellä todetun osa-aikatyön palkan ja osasairauspäivärahan kanssa yhteensä 86 prosenttia asianomaisen työntekijän osasairausvapaan alkaessa sairausajalta maksettavan palkan perusteena olevasta palkasta.

Osasairausvapaa ei keskeytä yhdenjaksoista sairauslomaa, vaan osasairausvapaalta sairauslomalle palaavan sairausajanpalkan laskemista jatketaan siitä tilanteesta, jossa asianomainen oli osasairausvapaan alkaessa.

Osa-aikatyön aikaa ei lueta sairausaikaan eikä sitä oteta huomioon sairausajanpalkan laskemisessa.

Osasairausvapaa ei vaikuta lomarahaan määräytymisen perusteisiin, joten se maksetaan kokoaikatyön palkan perusteella.

Jos henkilö pitää osasairausvapaan aikana vuosilomaa tai lomarahavapaata, maksetaan siltä ajalta palkka kokoaikaisen työsuhteen mukaisesti.

Huomautus: Sairausvakuutuslain säännösten perusteella osasairausvapaa voidaan sopia 12 – 72 arkipäivän ajaksi. Osa-aikatyö voi olla 40 – 60 prosenttia asianomaisen kokoaikatyön työajasta.

Esimerkki: Työntekijän sairausajalta maksettavan osapalkan perusteena oleva palkka on 2 900 euroa. Hänen työaikansa sopimuksen tarkoittamassa järjestelyssä on 40 % kokoaikatyöstä, joten hänelle maksetaan palkkaa 1 160 euroa. Hän saa itselleen osasairauspäivärahan 1 015 euroa. Hänelle maksetaan sairausajanpalkkaa 319 euroa, jolloin hänen saamansa yhteensä 2 494 euroa kuukaudessa on 86 % edellä todetusta 2 900 eurosta.

7 § Työntekijän sairastuminen osasairausvapaan aikana

Mikäli työntekijä sairastuu kesken osasairauspäiväraha-ajan tilapäisesti siten, että sairastuminen kestää korkeintaan sairastumispäivän ja yhdeksän sitä seuraavaa arkipäivää ja työntekijä palaa takaisin osa-aikatyöhönsä, työntekijällä on oikeus 6 §:n 3 momentin mukaiseen palkkaansa tilapäisen sairausajan osalta.

Mikäli työntekijän sairaus kestää pidempään kuin yllä mainitun tilapäisen sairausajan ajan, työntekijä siirtyy kokoaikaiselle sairauslomalle osasairauspäiväraha-ajan jäljellä olevaksi ajaksi ja hänen palkkansa määräytyy sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti.

8 § Työtapaturma ja ammattitauti

Milloin työkyvyttömyyden syy on työntekijän työtehtävissä sattunut työtapaturma tai ammattitauti, maksetaan poissaolonajalta 1 luvun 7 §:n ja 3 luvun 1 §:n mukaan palkkaa 90 kalenteripäivän ajalta.

Pöytäkirjamerkintä: Työnantajan lakisääteisen työtapaturmavakuutuksen perusteella työntekijällä on oikeus työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi saada em. lain mukaista päivärahaa enintään yhden vuoden ajalta.

Jos työntekijän palkka on suurempi kuin tapaturmavakuutuslain mukainen korvaus, työnantaja korvaa erotuksen työntekijälle.

9 § Väkivallasta aiheutunut työkyvyttömyys

Jos työntekijä on häntä työtehtäviensä vuoksi kohdanneen väkivallan johdosta tullut kykenemättömäksi suorittamaan työtään, maksetaan hänelle työkyvyttömyyden vuoksi aiheutuneen sairauspoissaolon ajalta 1 luvun 7 §:n mukainen palkka 360 päivän ajanjaksolta. Tämän lisäksi työntekijälle maksetaan 75 % mukainen palkka seuraavan 180 päivän ajalta, jos hän on hakenut kahdeksan kuukauden kuluessa työkyvyttömyyden alkamisesta työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea.

10 § Sairausajan palkkauksen yhteensovittaminen

Edellä 5 - 9 §:ssä tarkoitettu palkka maksetaan työntekijälle toisistaan riippumatta.

11 § Tartuntataudit ja päihdeongelmaisten vapaaehtoinen laitoshoido

Työntekijällä on oikeus 1 luvun 7 §:n ja 3 luvun 1 §:n mukaiseen sairausajanpalkkaan, jos hän on tartuntatautilain (583/1986) 16 §:n 2 momentin (989/2006) mukaisesti määrätty olemaan poissa ansiotyöstä tai sanotun lain 17 §:n nojalla eristetty, sekä tapauksessa, jossa päihdeongelmainen työntekijä on hakeutunut vapaaehtoisesti laitoshoitoon sovittuaan tällaisesta hoidosta työnantajan kanssa.

12 § Palkka tapauksissa, jolloin työntekijän työnteko on estetty sairauden vuoksi

Milloin työntekijän ei voida hänen tehtäviensä hoitamista olennaisesti haittaavasta sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi sallia hoitaa tehtäviään, hänellä on oikeus sairauspoissaoloajan palkkaan 5 §:n mukaan.

Soveltamisohje: Jos työntekijä on ilmeisen sairas, tulee hänet osoittaa lääkärintutkimuksiin, jos sairaudesta ei ole aikaisempaa selvitystä.

13 § Palkka kuntoutusajalta

Työntekijän työkyvyn palauttamiseksi välttämättömän lääkinnällisen kuntoutuksen, työkykyä ylläpitävän kuntoutuksen, kuntoutustutkimusten ja kuntoutusselvitysten ajalta maksetaan palkkaa sairausajan palkkaa koskevien edellytysten ja määräysten mukaisesti.

Palkkaa ei kuitenkaan makseta kuntoutusajalta, mikäli kuntoutettava saa kuntoutustukea.

Mikäli henkilö on työkyvytön kuntoutuksen alkaessa ja edelleen sen päätyttyä, kuntoutus ei katkaise sairauden yhdenjaksoisuutta. Kuntoutusaikaa ei oteta huomioon sairausajan palkallisen ajan enimmäisjaksoa laskettaessa, jos siltä ajalta ei ole maksettu palkkaa.

14 § Lääkärissä käynnit ja lääkärintarkastukset

Lääkärissä käynti tulee suorittaa tarpeetonta työajan menetystä välttämällä ja siitä on ilmoitettava työnantajalle niin pian kuin mahdollista. Lääkärissä käyntiä varten on annettava vapautusta työstä.

Soveltamisohje: Lääkärissä käynnit tulee ajoittaa työajan ulkopuolelle. Lääkärin puoleen voi kääntyä työaikana, mikäli vamman tai sairauden äkillisyys vaatii sitä tai lääkäriä käyntiä ei voida ilman kohtuutonta haittaa sijoittaa työajan ulkopuolella tapahtuvaksi tai hoitopalveluja ei paikalla ole saatavissa työajan ulkopuolella.

Mikäli työnantaja on järjestänyt työterveyshuollon, muun kuin työnantajan nimeämän lääkärin puoleen kääntymiseen vaaditaan perusteltu syy. Perusteltuja syitä ovat mm. sairauden äkillisyys, sairaus estää matkustamisen tai se, että työkyvyttömyystodistuksen hankkiminen tulee työntekijälle taloudellisesti raskaaksi työnantajan korvausvelvollisuuden ulkopuolelle jäävien tutkimusten suorittamisen vuoksi.

Työnantajan määräämät tarkastukset ja tutkimukset

Työntekijä on velvollinen työnantajan pyynnöstä antamaan tälle tehtävän hoitamisen terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja. Työntekijä voidaan myös määrätä hänen terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on tarpeen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi.

Työntekijälle korvataan työnantajan määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvat välttämättömät kustannukset.

Työnantajan määräämiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin tulee työntekijälle antaa vapautusta työstä. Käytetty aika luetaan työajaksi ja siitä maksetaan ansiomenetyksen korvaus. Tämä koskee myös työntekijän työvuoroluettelon mukaisen säännöllisen työajan ulkopuolelle sijoituvia tarkastuksia ja tutkimuksia.

Soveltamisohje: Työnantajan määräämillä tarkastuksilla tarkoitetaan myös työterveyshuollon työhöntulo- ja ikäkausitarkastuksia.

Muut kuin työnantajan määräämät tarkastukset ja tutkimukset

Lääkärissä käyntiin tai terveydenhoidollisiin tutkimuksiin kuluva aika ei lueta työajaksi, mutta työntekijällä on oikeus ansionmenetyksen korvaamiseen seuraavasti:

- Kun työntekijä osallistuu synnytystä edeltäviin lääketieteellisiin tutkimuksiin ja tutkimukset on suoritettava työaikana,
- Kun lääkäriä käynti on tarpeen työnantajan vaatiman lääkärintodistuksen hankkimiseksi,
- Kun lääkäriä käynnin yhteydessä todetaan sairaus tai vamma, joka edellyttää työstä poissaoloa sairauden vuoksi tai hoitotoimenpiteitä,

- Kun työntekijä tulee työvuoronsa aikana työkyvyttömäksi äkillisen sairauden vuoksi ja sairaus vaatii työvuoron aikana tapahtuvaa lääkärissä käyntiä, tämä koskee myös välitöntä lääkärinhoitoa edellyttävää hammas-sairautta
- Laboratorio- ja röntgentutkimuksen sekä muun vastaavan tutkimuksen ajalta, mikäli tutkimukset ovat lääkärin määräämiä ja liittyvät osana sellaiseen lääkärissä käyntiin, josta työnantaja suorittaa ansionmenetyksen korvauksen tai tutkimuksen laatu edellyttää tutkimuksen suorittamista lääkärin määräämänä ajankohtana.

Ansionmenetystä ei korvata, jos lääkärikäynnin syynä on

- Terveystilan kontrolloimiseksi tapahtuva lääkärintarkastus
- Jo todetun sairauden tai vamman hoitaminen tai sen kehityksen seuraaminen tai tavanomainen hammashoito
- Tavanomainen näön kontrolloiminen silmälääkärin luona, tai muu tarkastus, joka ei edellytä äkillistä hoitoa,
- Fysikaalinen hoito
- Laboratorio- ja röntgentutkimukset (muut kuin edellisessä kohdassa todetut)

14a § Lakisääteiset lääkärintarkastukset ja joukkotarkastukset

Lakisääteiset lääkärintarkastukset

Työnantaja korvaa ansionmenetyksen lakisääteisen lääkärintarkastuksen ajalta sekä välttämättömät matkakustannukset.

Mikäli tarkastus tapahtuu työntekijän vapaa-aikana, maksetaan hänelle korvauksena ylimääräisistä kuluista sairausvakuutuslain vähimmäispäivärahaa vastaava summa.

Vieraalla paikkakunnalla suoritettavan lakisääteisen lääkärintarkastuksen ajalta maksetaan työehtosopimuksen edellytyksin päiväraha.

Joukko- ja ikäkausitarkastukset

Mikäli työntekijä ei voi pyynnöstään huolimatta osallistua terveystarkastusten järjestämään joukko- tai ikäkausitarkastukseen työajan ulkopuolella, tarkastuksen ajalta maksetaan ansionmenetyksen korvaus korkeintaan yhdeltä päivältä. Palkanmaksuvelvollisuus ei koske mahdollisia uusinta- tai seurantatarkastuksia.

14b § Elimen-, kudoksen tai solujen luovutukset

Työntekijällä on oikeus saada vapautusta työstä osallistuakseen elinten-, kudosten tai solujen luovutukseen.

Elimen, kudoksen tai solujen irrottamisen ja siihen liittyvien välttämättömien tutkimusten ajalta työntekijälle maksetaan palkkaa sairausajan palkkaa koskevien edellytysten ja määräysten mukaisesti.

Oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen luovutuspäivärahaan siirtyy palkallisen sairauspoissaolon ajalta työnantajalle siltä osin, kuin em. päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.

Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle poissaolostaan heti saatuaan tiedon toimenpiteen tai siihen liittyvien tutkimusten ajankohdista. Työnantajan pyynnöstä työntekijän on esitettävä luotettava selvitys poissaolonsa perusteesta.

PERHEVAPAAT

15 § Äitiysvapaan, isyysvapaan ja ottovanhemman vanhempainvapaan palkallisuus

Työntekijällä, jolla on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen äitiysvapaaseen, maksetaan 1 luvun 7 §:n ja tämän luvun 1 §:n mukainen palkka äitiysvapaan alusta lukien 72 arkipäivän ajalta.

Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen isyysvapaaseen, maksetaan 1 luvun 7 §:n ja tämän luvun 1 §:n mukainen palkka isyysvapaan alusta lukien 6 arkipäivän ajalta.

Ottovanhemmalle maksetaan ottovanhemman vanhempainrahakauden alusta alkaen enintään 72 päivän ajalta palkka edellä 1 momentissa mainittujen perusteiden mukaisesti. Jos ottovanhemmat jakavat sanotun vanhempainrahakauden, maksetaan tässä tarkoitettu palkka vain toiselle heistä kerrallaan ja yhteensä enintään 72 arkipäivän ajalta vanhempainrahakauden alusta lukien.

Tämän ylittävältä äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan ajalta ei makseta palkkaa.

Uusi raskaus ja synnytys hoitovapaan aikana on perusteltu syy hoitovapaan keskeyttämiseen.

Soveltamisohje: Äitiysvapaan alkamisesta on työsopimuslain 4 luvun 3 a §:n mukaan ilmoitettava ennen vapaan aiottua alkamisaikaa.

16 § Tilapäinen hoitovapaa

Työntekijällä on oikeus saada alle kymmenvuotiaan tai vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan alle kymmenvuotiaan tai vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen sairastuessa äkillisesti lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaata enintään neljä työpäivää kerrallaan. Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa. Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut saavat olla tilapäisellä hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaaisesti.

Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle tilapäisestä hoitovapaasta ja sen arvioidusta kestoajasta niin pian kuin mahdollista. Työnantajan pyynnöstä työntekijän on esitettävä luotettava selvitys tilapäisen hoitovapaan perusteesta.

Soveltamisohje: Työntekijällä ei ole oikeutta tilapäiseen hoitovapaaseen, jos toinen vanhemmista on kotona, ellei kotona oleva vanhempi ole si-doksissa sellaiseen toimintaan, joka estää lapsen päivittäisen hoitamisen

tai ellei hän ole muutoin kykenemätön hoitamaan lasta. Molemmat vanhemmat voivat käyttää tilapäistä hoitovapaata yhteensä enintään neljä työpäivää lapsen saman sairaustapauksen yhteydessä. Tilapäinen hoitovapaa voidaan siten jakaa esim. siten, että saman päivän aikana lasta voi hoitaa aamupäivällä toinen vanhempi ja iltapäivällä toinen vanhempi, jos se on vanhempien töiden järjestelyn kannalta tarkoituksenmukaista.

Oikeus vapaaseen on lapsi- ja sairauskohtainen. Toisen lapsen sairastuessa tai lapsen sairastuessa toiseen sairauteen, on uusi tilapäisen hoitovapaan jakso käytettävissä. Sairaus todetaan samoin kuin työntekijän oma sairaus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä selvitys myös siitä, että tilapäisellä hoitovapaalla on ollut kerrallaan vain toinen lapsen vanhemmista.

Pykälä ei koske vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vammasta tai sairaudesta aiheutuvaa tavanomaista hoitoa. Sen sijaan tilapäistä hoitovapaata koskevat sopimusmääräykset koskevat myös alle 16-vuotiaiden vammaisten tai pitkäaikaissairaiden lasten äkillistä sairastumista esimerkiksi nuhakuumeeseen.

17 § Tilapäisen hoitovapaan palkallisuus

Työntekijälle maksetaan palkka tilapäisen hoitovapaan ajalta, kuitenkin enintään neljältä työpäivältä. Palkka maksetaan 1 luvun 7 §:n ja tämän luvun 1 §:n mukaisesti. Palkan maksamisen edellytyksenä tässä pykälässä tarkoitetun poissaolon ajalta on, että poissaolo on sairastuneen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämätön. Palkallisuuden edellytyksenä on lisäksi, että molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä tai kysymyksessä on yksinhuoltaja ja että lapsen sairaudesta esitetään vastaava selvitys kuin mikä työntekijän omasta sairaudesta vaaditaan.

Soveltamisohje: Yksinhuoltajaksi katsotaan myös henkilö, joka pysyvästi asuu erillään aviopuolisostaan sekä henkilö, jonka aviopuoliso on asevelvollisuuden suorittamisen tai reservin harjoitusten, sairauden, matkan, työskentelystä tai opiskelusta johtuvan toisella paikkakunnalla asumisen tai muun sellaisen pakottavan syyn vuoksi estynyt osallistumaan lapsen hoitoon.

Viittaukset sairausajan palkkausperusteisiin merkitsevät sitä, että työntekijällä on oikeus palkalliseen poissaoloon tämän pykälän perusteella kuu-kauden karenssiajan jälkeen.

Huomautus: Tilapäisen hoitovapaan ajalta työntekijälle maksetaan sairauslomalisää.

Esimerkki: Lauantain ja sunnuntain ollessa työntekijän vapaapäiviä, voi palkallinen tilapäinen hoitovapaa kestää perjantaista keskiviikkoon, sillä kyseisiä kahta vapaapäivää ei oteta huomioon laskettaessa neljää palkallista työpäivää.

18 § Lapsen vaikea sairaus

Työntekijä, jonka lapsi sairastaa sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvussa ja sairausvakuutuslain toimeenpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (30.12.2004/1335) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vaikeaa sairautta, on oikeus saada palkatonta työstä vapautusta osallistuakseen sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun lapsen hoitoon, kuntoutukseen, hoidon opastukseen, sopeutumisvalmennukseen tai muuhun kuntoutustoimintaan, sovittuaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa.

19 § Poissaolo pakottavista perhesyistä

Työntekijällä on oikeus tilapäiseen palkattomaan poissaoloon työstä, jos hänen välitön läsnäolonsa on välttämätöntä hänen perhettään kohdanneen, sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi.

Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle poissaolostaan ja sen syystä niin pian kuin mahdollista. Työnantajan pyynnöstä työntekijän on esitettävä luotettava selvitys poissaolonsa perusteesta.

Soveltamisohje: Sopimuskohdan tarkoittamaa perheen käsitettä ei ole mahdollista määritellä tyhjentävästi. Määräyksessä perheellä tarkoitetaan samassa taloudessa perheenomaisissa oloissa asuvien ihmisten lisäksi esimerkiksi heidän takenevassa tai etenevässä polvessa olevia lähisukulaisiaan.

Työntekijällä on siten oikeus tilapäiseen palkattomaan poissaoloon työstä esimerkiksi hänen omien tai puolisonsa vanhempien, isovanhempien tai lapsenlapsien hoitamiseksi.

MUUT POISSAOLOT

20 § Merkkipäivät ja lähiomaisiin liittyvät poissaolot

Työntekijän työpäiväksi sattuvat 50- ja 60-vuotispäivät, oma avioliittoon vihkimispäivä, parisuhteen rekisteröimispäivä, lähiomaisen hautajaispäivä, perheenjäsenen kuolemantapauksen johdosta enintään yksi päivä ja muun perheenjäsenen kuin alle 10-vuotiaan tai vammaisen lapsen sairastumispäivä, mikäli poissaolo on sairastuneen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämätön, sekä kutsuntapäivä, ovat palkallisia vapaapäiviä.

Poissaolopäivältä maksetaan palkka samojen perusteiden mukaisesti kuin 1 luvun 7 §:ssä ja 3 luvun 1 §:ssä on sairausajan palkan osalta sovittu.

Soveltamisohje: Lähiomaisella tarkoitetaan työntekijän aviopuolisoa ja lapsia sekä hänen aviopuolisonsa lapsia, työntekijän vanhempia ja hänen aviopuolisonsa vanhempia sekä työntekijän veljiä ja sisaria.

Perheenjäsenellä tarkoitetaan samassa taloudessa eläviä työntekijän aviopuolisoa ja lapsia sekä hänen aviopuolisonsa lapsia. Lapseksi katsotaan myös ottolapsi ja kasvattilapsi.

Mitä edellä on sanottu aviopuolisosta, sovelletaan myös avopuolisoon ja rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitetun parisuhteen osapuoleen.

21 § Henkilöstökoulutus

Työnantajan järjestämään tai hankkimaan henkilöstökoulutukseen työaikana osallistuvalla työntekijällä maksetaan 1 luvun 7 §:n mukainen palkka työajalta vähentämättömänä.

Työnantajan määräyksestä täydennyskoulutukseen osallistuvan, harjoittelukoulujen opettajia koskevan palkkausjärjestelmän mukaan palkkansa saavan työntekijän palkasta ei tehdä vähennystä ylituntien pitämättä jättämisen johdosta tai rehtorin ja apulaisrehtorin palkkion osalta. Päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan tältä ajalta todellisen (lukujärjestyksen) tuntimäärän mukainen palkka.

22 § Maanpuolustus ja kriisivalmennus

Työntekijälle, joka osallistuu reservin kertausharjoituksiin, siviilipalveluksen täydennyspalvelukseen, maanpuolustuskurssille tai pelastuslain (468/2003) 16 §:n 2 ja 3 momentin nojalla väestönsuojelukoulutukseen, maksetaan 1 luvun 7 §:n mukainen palkka vähennettynä maksetulla reserviläispalkalla tai sitä vastaavalla korvauksella.

Mikäli reservin kertausharjoituksiin kutsutulle työntekijälle ei makseta asevelvolliselle muulta kuin vakinaisen väen palvelusajalta suoritettavasta palkkauksesta annetun lain (294/1953) 4 §:n nojalla reserviläispalkkaa, ei hänelle makseta myöskään edellä tarkoitettua palkkaa.

Edellä sanotun estämättä työntekijä on kuitenkin oikeutettu saamaan vuosilomansa ajalta maksettavan palkan vähentämättömänä.

Työntekijä, jolla ei ole säännösten tai määräysten mukaan oikeutta vuosilomaan, on kuitenkin oikeutettu saamaan koulutoiminnan keskeytyksen ajalta palkan vähentämättömänä. Harjoittelukoulun opettajia koskevan palkkausjärjestelmän mukaan palkkansa saavan opettajan palkkauksesta ei tehdä vähennystä ylituntien pitämättä jättämisen johdosta tai rehtorin ja apulaisrehtorin palkkion osalta. Em. palkkausjärjestelmän mukaan palkkansa saavalle päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan tältä ajalta todellisen (lukujärjestyksen) tuntimäärän mukainen palkka.

23 § Henkilöstöjärjestöjen kokoukset

Työntekijälle, jolle on myönnetty vapautusta hänen osallistuessaan Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön SAK ry:n, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n, Akava ry:n, Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n sekä Palkansaajajärjestö Pardia ry:n ylimpien päätävien toimielinten kokouksiin taikka Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n, Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n tai Palkansaajajärjestö Pardia ry:n jäsenjärjestön päättävien elinten ja hallituksen kokouksiin, maksetaan palkkaa 1 luvun 7 §:n mukaisesti.

24 § Kunnallisen luottamustoimen tai kärjäoikeuden lautamiestehtävän hoitaminen

Työntekijälle, joka on vapaana tehtäviensä hoidosta tilapäisesti kunnallisen luottamustoimen tai kärjäoikeuden lautamiesmiestehtävän vuoksi, ei tältä ajalta makseta palkkaa.

4 LUKU YLIOPISTOJEN TYÖEHTOSOPIMUKSEN TYÖAIKAMÄÄRÄYKSET

Muut kuin kokonaistyöaikajärjestelmän piiriin kuuluva opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä harjoittelukoulujen opetushenkilöstö

1 § Säännöllinen työaika

Säännöllinen työaika on keskimäärin enintään 7 tuntia ja 21 minuuttia vuorokaudessa ja 36 tuntia 45 minuuttia viikossa.

Säännöllinen työaika voidaan järjestää myös siten, että se on enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja 45 tuntia viikossa.

Paikallisesti sopien säännöllinen työaika voidaan järjestää siten, että se on enintään 10 tuntia vuorokaudessa ja 50 tuntia viikossa.

Työajan on tasoitettava 1 momentissa tarkoitettuun keskimääräiseen enimmäismäärään enintään 12 viikon pituisen ajanjakson kuluessa (paikallisesti sopien 26 viikkoa).

Vuosilomien ja muiden vapaapäivien aikana vapaan lasketaan kuluttavan työaika 7 tuntia 21 minuuttia päivässä ja 36 tuntia 45 minuuttia viikossa. Meneillään olevan tasoittumisjakson mahdollisesti edellyttämät työajan tasoitukset toteutetaan työssäoloaikana.

Työvuorojen sijoittelussa on pyrittävä välttämään turhan lyhyitä työvuoroja sekä työvuorojen jakamista.

2 § Jaksotyö

Jaksotyötä voidaan työaikalain 7 §:ssä mainittujen töiden tai työpaikkojen lisäksi, jos se on töiden sujuvan järjestelyn kannalta tarpeen ja siitä paikallisesti sovitaan tämän työehtosopimuksen paikallista sopimista koskevien määräysten 2 §:n mukaisesti, käyttää 1 §:ssä tarkoitetun säännöllisen työajan sijasta.

Huomautus: Helsingin yliopiston eläinsairaala on työaikalain 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sairaala tai muu vastaava laitos.

Jaksotyön työaika on keskimäärin enintään 110 tuntia 15 minuuttia kahden perättäisen kolmen viikon pituisen (yhteensä 2 * 3 viikkoa) työjakson aikana. Työaika voi kuitenkin olla enintään 117 tuntia työjaksossa.

Työaika voidaan myös järjestää siten, että se on keskimäärin enintään 73 tuntia kolmen perättäisen kahden viikon pituisen (yhteensä 3 * 2 viikkoa) työjakson aikana. Työaika voi kuitenkin olla enintään 80 tuntia työjaksossa.

3 § Liukuva työaika

Yliopistoissa voidaan työaikalain 13 §:n mukaisesti sopia otettavaksi käyttöön niiden toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia liukuvan työajan järjestelmiä laissa

määriteltyjen vuorokautisen liukuma-ajan sekä työajan alitusten ja ylitysten enimmäiskertymän estämättä.

Liukuvan työajan järjestelmässä työntekijät huolehtivat itse työtuntiansa tasoittamisesta järjestelmän puitteissa tasoitusjakson kuluessa. Vapaan pitämisestä täysinä työvuoroina on sovittava työnantajan kanssa.

4 § Päivittäinen lepoaika ja tauot

Työntekijälle on annettava työaikalain 28 §:n mukaisesti työvuoron aikana säännöllinen vähintään tunnin kestävä lepoaika, jonka aikana työntekijä saa esteettömästi poistua työpaikaltaan. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia lyhyemmästä, kuitenkin vähintään puolen tunnin pituisesta lepoajasta.

Jaksotyössä sekä yöaikana ja vuorotyössä voidaan edellä olevasta poiketen järjestää tilaisuus aterioida työn aikana.

Edellä 1 ja 2 momentissa sovittua sovelletaan myös osa-aikatyössä silloin, kun vuorokautinen työaika on kuutta tuntia pitempi. Muussa tapauksessa päivittäiset lepoajat osa-aikatyössä määritellään tarvittaessa muiden työaikajärjestelyjen yhteydessä.

Teetettäessä ylityötä jaksotyössä työntekijälle on lisäksi annettava heti säännöllisen työajan päätyttyä työajaksi luettava 15 minuutin tauko sekä sopivin, vähintään 4 tunnin väliajoin, tilaisuus ateriointiin.

5 § Ylityön enimmäismäärä

Työaikalain 17 §:n 2 momentin tarkoittamaa ylityötä voidaan tehdä enintään 250 tuntia kalenterivuoden pituisen ajanjakson aikana.

6 § Yli- ja lisätyö

Lisätyötä on esimiehen aloitteesta 1 §:n mukaisen säännöllisen työajan, osa-aikaisen työajan ja 17 §:n 1 ja 2 momenttien mukaisesti lyhennetyn työajan lisäksi tehty työ siltä osin kuin se ei ole ylityötä.

Ylityötä on vuorokaudessa 7 tunnin 45 minuutin ja viikossa 38 tunnin 45 minuutin lisäksi sekä jaksotyössä säännöllisten työaikojen lisäksi esimiehen aloitteesta tehty työ.

Edellä 2 momentissa sanotusta poiketen muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuvan uudenvuodenpäivän, itsenäisyyspäivän tai vapunpäivän sisältävällä viikolla ylityötä on 30 tunnin 45 minuutin lisäksi ja jaksotyössä 3 viikon jaksossa 108 tunnin 15 minuutin ja 2 viikon jaksossa 72 tuntia ja 10 minuutin lisäksi tehty työ.

Osa-aikaisilla työntekijöillä ylityötä on esimiehen aloitteesta tehty 2 momentissa vuorokautisen tai viikoittaisen enimmäistyöajan ylittävä työ.

Soveltamisohje: Tarjottaessa lisätyötä osa-aikaeläkkeellä tai osatyökyvyttömyyseläkkeellä olevalle tulee huomioida osa-aikaeläkkeen ehdot ja tötulojen vaikutus eläkkeen määrään.

Liukuvan työajan järjestelmässä lisä- ja ylityö lasketaan siten, että kyseisenä vuorokautena otetaan huomioon vain vuorokauden todellinen tehty työaika. Ylityötä on vain säännöllisen vuorokautisen työajan ja lisätyön ylittävä työ. Kyseiseltä vuorokaudelta ei liukuvan työajan saldo muutu. Viikoittaisena vapaapäivänä työnantajan aloitteesta tehtävä työ on joko lisä- tai ylityötä.

7 § Lisätyökorvaus

Lisätyötunneilta annetaan korvauksena vastaava korottamaton vapaa-aika siten, ettei yliopiston toiminta häiriinny. Vapaa-aika on pyrittävä antamaan täysinä työpäivinä. Vapaa-aika on annettava viimeistään lisätyön tekemistä seuraavan kalenterikuukauden aikana, ellei sovita sen antamisesta myöhemmin esimerkiksi vuosiloman tai muun vapaan yhteydessä.

Mikäli vapaa-aikaa ei voida antaa edellä mainitun mukaisesti, maksetaan lisätyötunneilta rahakorvauksena yksinkertainen tuntipalkka.

Jaksotyössä maksetaan lisätyötunneilta korvauksena yksinkertainen tuntipalkka tai erikseen sovittaessa annetaan vastaava korottamaton vapaa-aika.

Huomautus: Jaksotyössä noudatetaan lisätyökorvauksen antamisessa vapaa-aikana työaikalain 23 §:ää.

8 § Ylityökorvaukset

Vuorokautinen ylityö

Vuorokautisen ylityön 2 ensimmäiseltä työtunnilta maksetaan ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.

Vuorokautisen ylityön työtunteja ei oteta mukaan laskettaessa viikoittaista ylityökorvausta.

Viikoittainen ylityö

Viikoittaisen ylityön ensimmäisten 7 tunnin 45 minuutin osalta maksetaan ylityökorvauksena 50 %:lla ja viikon kaikilta seuraavilta työtunneilta, vaikka ne olisivat myös vuorokautista ylityötä, 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.

Viikoittainen ylityö jaksotyössä

Jaksotyössä maksetaan ylityön 18 ensimmäiseltä työtunnilta ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka. Mikäli jaksotyössä käytetään kahden viikon pituisia työjaksoja, maksetaan ylityön

12 ensimmäiseltä työtunnilta ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.

Ylityöt arkipyhäviikolla

Edellä sanotusta poiketen muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuvan uudenvuodenpäivän, vapunpäivän tai itsenäisyyspäivän sisältävällä viikolla tai työjaksossa maksetaan viikoittaisen ylityön 16 ja jaksotyössä ylityön 26 ensimmäiseltä työtunnilta ylityökorvauksena 50 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka. Mikäli jaksotyössä käytetään kahden viikon pituisia työjaksoja, maksetaan ylityön 20 ensimmäiseltä työtunnilta ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.

Laskentaesimerkki (ylityö keskimääräisessä työajassa):

Keskimääräisessä työajassa ylityötä on työ, joka tehdään työvuoroluetteloon merkityn työajan lisäksi. Jos työvuorolistan mukainen työvuoro on lyhyempi kuin 7 tuntia 45 minuuttia, mahdollinen "ylityö" on lisätyötä 7 tuntiin 45 minuuttiin asti, kuitenkin enintään 2 tuntia viikossa.

työvuorot viikolla toteutuma	7,36	7,36	7,36	6,21	7,36	36,45
	7,36	7,36	10,00	8,00	7,36	40,48
	ma	ti	ke	to	pe	yht.
yli listan tehty	0,00	0,00	2,24	1,39	0,00	
josta lisätyötä --> 7,45 asti			0,09	1,24		1,33
vuorokautinen 50 % ylityö max 2 h/pv			2,00	0,15		2,15
muu ylityö 100 % korotettua			0,15			0,15

Jos ylityötä tehdään viikoittaisena vapaapäivänä, tällöin 2 ensimmäistä tuntia on lisätyötä, sillä työ on ylityötä vasta, kun viikossa on tehty työtä yhteensä 38 tuntia 45 minuuttia. Sen jälkeen tehdyt tunnit ovat ylityötä ja siitä ensimmäiset 7 tuntia 45 minuuttia 50 % korotettua viikkoilytyötä, ja sen jälkeen 100 % korotettua viikkoilytyötä.

työvuorot viikko toteutuma	36,45	0,00	0,00	yh-teensä
	36,45	10,00	4,00	
	vko yht.	la	su	
yli listan tehty	0,00	10,00	4,00	14,00
josta lisätyötä ensimmäiset 2 tuntia	0	2,00	0,00	2,00
viikoittainen ylityö 50 % --> 7,45 asti	0	7,45	0,00	7,45
viikoittainen 100 % ylityö	0	0,15	4,00	4,15

9 § Ylityökorvausten vaihtaminen vapaaksi

Ylityökorvaus voidaan sopia vaihdettavaksi vastaavaan vapaa-aikaan työntekijän säännöllisenä työaikana.

10 § Vuorotyö sekä jaksotyön yövuorot

Vuorotyössä vuorojen ei tarvitse säännöllisesti vaihtua, mutta niiden tulee muuttua ennakolta vahvistetuin ajanjaksoin.

Työnantajan toimivaltaan kuuluu säännöllisen työajan kohdentaminen ja sijoittelu toiminnan edellyttämällä tavalla kuten työvuoroista ja niiden pituuksista päättäminen sekä työvuoroluetteloiden laatiminen sopimusmääräysten ja työaikalain puitteissa. Koska työvuorojärjestelyt ovat erityisen merkittäviä myös henkilöstön kannalta, seuraavat asiat on myös otettava huomioon:

- Työvuoroa ei saa tarpeettomasti jakaa. Erityisesti yövuorojen tarpeetonta jakamista on vältettävä.
- Työvuoroluetteloa laadittaessa on luottamusmiehellä tai muulla henkilöstön edustajalla oikeus tutustua työvuoroluetteloehdotukseen vähintään 10 päivän aikana ja antaa siitä lausuntonsa välittömästi sen jälkeen.
- Vahvistettua työvuoroluetteloa tulee noudattaa, ellei ole perusteltua syytä siitä poikkeamiseen. Jaksotyötä tekevien työntekijöiden osalta sairauden, vuosiloman tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi suhteellisten työtuntinormien mukaan vajaaksi jääneet työtunnit saadaan teettää takaisin vain silloin, kun siihen on toiminnan kannalta perusteltua syytä.
- Jos työvuoro joudutaan peruuttamaan kokonaan, lyhentämään alusta tai siirtämään myöhemmäksi, on siitä ilmoitettava asianomaiselle työvuoroa lähinnä edeltävänä päivänä taikka poikkeustapauksessa viimeistään ennen hänen lähtöään työvuorolle.
- Jos edellä tarkoitettu ilmoitus annetaan asianomaiselle hänen jo saavuttuaan työpaikalle, luetaan hänelle tästä työajaksi vähintään yksi tunti. Työajaksi luettavan ajan enimmäismäärä riippuu kotimatkan pituudesta, vuorokaudenajasta ym. seikoista.

11 § Ilta-, yö- ja vuorotyökorvaukset

Kello 18.00 - 21.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan iltatyökorvauksena tunnilta 15 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Kello 21.00 - 06.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan yötyökorvauksena tunnilta 35 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Jos viimeistään kello 04.00 aloitettu työ jatkuu yli kello 06.00, maksetaan jaksotyössä yötyökorvausta myös kello 06.00 jälkeen tehdystä työstä ensimmäiseen vähintään kahden tunnin pituiseen yhdenjaksoiseen lepoaikaan asti, kuitenkin enintään kello 12.00 saakka.

Kaksi- tai kolmivuorotyötä tekeväälle työntekijälle maksetaan edellä sovitun sijasta vastaavan suuruisia vuorotyökorvauksia.

Yli- ja sunnuntaityön työtunneilta maksetaan työntekijän ilta-, yö- tai vuorotyökorvaukset samojen perusteiden mukaan korotettuina kuin muukin palkka.

12 § Lauantaityökorvaus

Lauantaivuorokauden aikana kello 06.00–18.00 välillä tehdystä työstä maksetaan lauantaityökorvauksena tunnilta 25 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Lauantaityökorvausta maksetaan vain säännöllisen työajan työtunneilta työntekijälle, jonka säännöllinen työaika on järjestetty siten, että se sijoittuu edellä sovituille lauantaityökorvauksen maksamisajoille.

Lauantaityökorvausta ei makseta ajalta, jolta maksetaan sunnuntaityökorvausta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua lauantaityökorvausta ei kuitenkaan suoriteta, mikäli muu työvuoro kuin lauantaityövuoro tai osa siitä on sisään teon tai muun siihen rinnastettavan työaikajärjestelyn vuoksi siirretty lauantaiaksi.

13 § Sunnuntaityökorvaus

Sunnuntaina tai muuna kirkollisena juhlapäivänä sekä itsenäisyys- ja vapunpäivänä tehdystä työstä maksetaan sunnuntaityökorvauksena tehdyiltä työtunnilta yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava korvaus.

Sunnuntaityökorvaus maksetaan myös sanottuja päiviä edeltävänä päivänä kello 18.00 - 24.00 välisenä aikana tehdystä työstä.

14 § Aattopäivänkorvaus

Pääsiäislauantaina sekä juhannus- ja jouluaattona tehdystä työstä, josta ei makseta sunnuntaityökorvausta, maksetaan aattopäivänkorvauksena tehdyiltä työtunnilta yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava korvaus.

15 § Matkustamiseen käytetyn ajan korvaaminen

Työmatkaan käytetystä ajasta luetaan työajaksi vain työtehtävien suorittamiseen kuten vartiointiin ja laitteiden tarkkailuun käytetty aika.

Jos työntekijä on työmatkaan käytettynä vuorokautena ollut työssä, mutta vähemmän kuin säännöllisen työaikansa, lasketaan matkustamiseen kulunut aika työajan lisäykseksi siten, että se yhdessä työajan kanssa on enintään vuorokautinen säännöllinen työaika. Matkustamiseen käytettyä aikaa ei lasketa työajan lisäykseksi sellaisen työmatkan vuorokaudelta, joka suoritetaan siirryttäessä työn suorituspaikalta toiselle.

Työajan lisäykseksi laskettavalta ajalta ei makseta ilta-, yö-, lauantai- tai sunnuntaityökorvausta.

16 § Eräiden henkilöstöryhmien korvaukset

Edellä 7,8,11,13 ja 14 §:ssä sovittuja korvauksia sekä työaikalain tarkoittamaa sunnuntaikorotusta ei suoriteta opetus- ja tutkimushenkilöstön osalta vaativuustasolla 7 ja muun henkilöstön osalta vaativuustasolla 11 tai sitä korkeammilla tasoilla oleville työntekijöille.

Kenttätöitä kenttätöa aikana tekeväälle ei suoriteta edellä mainittujen määräysten mukaisia korvauksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuille työntekijöille, jotka eivät ole johtavassa asemassa, suoritetaan työaikakorvauksia seuraavasti:

- Lisätöitä on esimiehen määräyksestä säännöllisen viikoittaisen työajan, osa-aikatyön viikoittaisen työajan taikka 17 §:n 1 tai 2 momentin mukaisen viikoittaisen työajan lisäksi tehty työ.
- Lisätöitä annetaan korvauksena vastaava korottamaton vapaa-aika tai rahakorvaus. Rahakorvauksena maksetaan lisätöitä yksinkertainen tuntipalkka tai lisätöiden 40 tuntia viikossa ylittäviltä työtunneilta 50 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka. Työnantajan on työn tekemistä seuraavan kalenterikuukauden aikana ratkaistava, korvataanko lisätöitä vapaa-aikana vai rahana. Rahakorvaus on maksettava viimeistään korvauslajin ratkaisemista seuraavan kalenterikuukauden kuluessa. Vapaa-aika annetaan työn tekemistä seuraavien kuuden kalenterikuukauden aikana.
- Sunnuntaityökorvauksena maksetaan 50 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.
- Tämän pykälän mukaisten työaikakorvausten asemesta voidaan suorittaa erillistä euromääräistä kuukausikorvausta, mikäli se erityisestä syystä harvinaisena tarkoituksenmukaiseksi. Kuukausikorvauksesta sovitaan määräajaksi kunkin työntekijän kanssa. Sopimusta tehtäessä on arvioitava lisä- ja sunnuntaityön määrä riittävän pitkällä ajanjaksolla ja laskettava tuntimäärää vastaava kuukausikorvaus.

Tämän pykälän tai 1 momentissa mainittujen muiden pykälien määräykset eivät koske johtavia työntekijöitä. Kukin yliopisto määrittelee oman organisaationsa mukaisesti, ketkä ovat tässä tarkoitettuja johtavia työntekijöitä.

Soveltamisohje: Mikäli työaikakorvausrajausta taikka johtavien työntekijöiden rajasta ei ole sovittu työehtosopimuksella, määritellään korvaukseen oikeutetut yliopiston päätöksellä ottaen huomioon tehtävien luonne ja niiden hoitajien asema sekä korvausoikeuden aikaisempi määräytyminen.

Määräystä sovellettaessa ei työajaksi lueta työaikaa, josta maksetaan erillispalkkiota. Edustustilaisuuksiin tai vastaaviin käytetty aika luetaan työajaksi vain, jos kysymyksessä on tällaisten tilaisuuksien yhteydessä työnantajan määräyksestä tapahtuva varsinaisten työtehtävien hoitaminen.

17 § Eräiden päivien vaikutus työaikaan

Muiksi päiviksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuva uudenvuodenpäivä, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja loppiainen sekä pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä ja juhannusaatto lyhentävät kukin kyseisen viikon tai työjakson työaikaa 7 tunnilla 21 minuutilla.

Helatorstai lyhentää kyseisen viikon tai työjakson työaikaa 7 tunnilla 21 minuutilla. Vapunpäivälle sattuva helatorstai ei kuitenkaan lyhennä työaikaa.

Työaika näillä viikoilla ja työjaksoissa on pyrittävä lyhentämään edellä mainitulla tavalla. Näillä viikoilla tai työjaksoilla työskentelevän osa-aikaisen työntekijän työaika on pyrittävä lyhentämään samassa suhteessa kuin kokoaikaisten työaika.

Mikäli työaikaa ei ole voitu lyhentää, maksetaan kyseisillä viikoilla tai työjaksoilla lisä- ja ylityökorvausta siten kuin 7 - 14 § ja 16 §:ssä on sovittu. Juhannuspäivä ja pyhäinpäivä eivät lyhennä työaikaa.

Huomautus: Helatorstai ei lyhennä työaikaa keskeytymättömässä 3-vuorotyössä eikä niissä jatkuvissa (keskeytymättömissä) työaikamuodoissa, joissa vuosityöaika on yli 8 tuntia päivätöön vuosityöaikaa lyhyempi.

18 § Eräät tunti- ja urakkapalkkaisten työntekijöiden korvaukset jaksotyössä

Jaksotyössä tunti- ja urakkapalkkaiselle työntekijälle maksetaan mahdollisen työpalkan lisäksi säännöllistä työaikaa vastaava keskituntiansion mukainen korvaus toisen pääsiäispäivän ja muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuvan tapaninpäivän jälkeisiltä lauantapäiviltä sekä muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattavalta loppiaispäivältä.

19 § Hälytysluonteinen työ

Hälytysluonteisella työllä tarkoitetaan työtä, johon työntekijä ennalta arvaamattomasta syystä asianomaisen esimiehen määräyksestä yllättäen kutsutaan vapaa-aikanaan hänen jo poistuttuaan työpaikaltaan.

Mikäli työntekijä on määrätty olemaan varalla tai päivystyksessä, työntekijälle on etukäteen ilmoitettu tällaisesta työstä tai kysymyksessä on työaikalain 21 §:ssä tarkoitettu hätätyö, ei kysymyksessä ole hälytysluonteinen työ.

Työntekijälle maksetaan korvauksena hälytysluonteiseen työhön valmistautumisesta yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava korvaus ja hälytysluonteisesta työstä yksinkertainen tuntipalkka mahdollisine ylityökorvauksineen vähintään yhdeltä tunnilta.

Kuitenkin kutsun tapahtuessa klo 18.00 - 06.00 välisenä aikana maksetaan 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka enintään klo 06.00 saakka ja hälytysluonteisen työn päätyttyä yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava korvaus, jos työ päättyy ennen klo 06.00 eikä työntekijä välittömästi jatka varsinaista työtään.

Hälytysluonteisen työn tunneilta ei makseta ilta- tai yötyökorvausta.

20 § Tietokoneiden valvomattoman käytön tarkkailu- ja korjaustoimenpiteet ja niiden korvaaminen

Työntekijälle suoritetaan vapaapäivänä, lauantaisin ja sunnuntaisin päätelaitteella tehtävästä työnantajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla tapahtuvasta verkon ja verkon palveluiden tarkkailu- ja korjaustoimenpiteistä erillinen lisä. Tarkkailu suoritetaan paikallisesti sovituin väliajoin. Palkkiot korottuvat yleiskorotuksella.

- Vapaapäivinä tehtävästä päivystyksestä kello 9.00 - 18.00 korvaus on 101,04 euroa.
- Normaalityöpäivien iltoina työpaikalla tehtävästä päivystyksestä kello 16.00 - 20.00 korvaus on 55,26 euroa.
- Normaalityöpäivien iltoina tehtävästä päivystyksestä kello 20.00 - 24.00 korvaus on 36,82 euroa.
- Normaalityöpäivien aamuina tapahtuvasta tarkkailusta kello 07.00 - 08.00 korvaus on 9,20 euroa.

Paikallisesti voidaan sopia myös muista päivystysajoista. Jos tarkkailuaikaa pidentetään, kasvaa korvaus vastaavasti.

Mikäli tarkkailtaessa havaitaan toimintahäiriö, korjaa tarkkailija vian, jos se on teknisesti mahdollista. Jos tarkkailija tai järjestelmän ylläpitäjä joutuu korjaustyön vuoksi menemään työpaikalle, suoritetaan hänelle kokonaiskorvauksena 58,96 euroa korjauskerralta. Palkkio korottuu yleiskorotuksella.

Yhdeksi korjauskerraksi katsotaan tässä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa aika, joka tarkkailijalta menee vian korjaamiseen sekä matkoihin työpaikalle ja sieltä takaisin. Tarkkailu- ja korjaustoimenpiteisiin käytettyä aikaa ei lueta työntekijän työaikaan.

Soveltamisohje: Ylläpitäjän on saatava lupa työnjohdolta ennen kuin hän menee suorittamaan korjausta tarkkailijan kutsusta.

Mikäli korjaus kestää perustellusta syystä yli kaksi tuntia, maksetaan lisäksi tämän jälkeen jokaiselta alkavalta tunnilta yksinkertainen tuntipalkka. Asiasta on ilmoitettava paikallisesti sovittavalla tavalla työnjohdolle ennen aikarajan ylittämistä ja korjauksen pitkäkestoisuuden syy on kirjattava.

Mikäli työntekijä on joutunut 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa menemään työpaikalle, korvataan hänen kohtuulliset matkakustannuksensa noudattaen yliopistojen yleistä työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

Mikäli työntekijä on vapaa-aikanaan tavoitettavissa ja korjaa päivystysjärjestelyn piiriin kuuluvan tietokoneen tai -verkon toimintahäiriön, suoritetaan hänelle korvauksena yksinkertainen tuntipalkka tehdyn työn mukaan, kuitenkin vähintään yhdeltä tunnilta. Tässä momentissa tarkoitettussa tapauksessa yhdeksi toimintahäiriöksi lasketaan kaikki ne tietokoneen tai -verkon toimintahäiriöt, jotka sattuvat tunnin sisällä ensimmäisen häiriön korjaamisen aloittamisesta. Päivystysajan ulkopuolella korjattavat hätätilanteet hoidetaan hälytysluonteisena työnä tai hätätyönä normaalein työnjohdollisin perustein.

Sunnuntaikorvaus maksetaan päivystysjärjestelyn perusteella tehdyistä työtunneista siten kuin sunnuntaityötä koskevat työehdot edellyttävät. Sunnuntaina tehtävästä korjaustyöstä on sovittava työnjohdon kanssa ennen työn aloittamista ja on kirjattava perustelu, miksi työ on tehtävä sinä päivänä. Tämä kohta ei koske vuorossa olevan päivystäjän tai ylläpitäjän suorittamia korjaustoimia, silloin kun niistä ei makseta tuntipalkkaa.

Edellä olevissa kohdissa edellytettyjen perustelujen perusteella työnjohto voi tarvittaessa linjata, suoritetaanko perustelussa kuvattuja korjaustoimia vastaisuudessa

- a) itsenäisesti, ilman ennakkolupaa tai –ilmoitusta,
- b) ennakkoluvan tai –ilmoituksen perusteella vai
- c) lainkaan päivystysjärjestelyn puitteissa.

21 § Tuntipalkkajakaja

Yksinkertainen tuntipalkka on 1/153 säännöllisesti kuukausittain maksettavasta palkasta.

Osa-aikatyössä yksinkertainen tuntipalkka lasketaan vastaavan kokoaikaisen kuukausipalkan perusteella.

Mikäli yksinkertaisen tuntipalkan laskentaperusteena oleva palkka kesken viikon tai työjakson muuttuu, on sillä viikolla tai työjaksossa tehdystä työstä maksettavien korvausten perusteena keskimääräinen yksinkertainen tuntipalkka.

22 § Kesäaikaan siirtyminen

Vuosittain keväällä ja syksyllä siirryttäessä kesäaikaan ja siitä pois työaikakorvauksiin oikeuttavan ajan pituus määräytyy todella kuluneen ajan mukaan eikä ko. vuorokauden kellonaikojen välisenä aikana.

Ilta-, yö- ja sunnuntaityökorvaukseen oikeuttava aika määräytyy virallisten kellonaikojen mukaan ja kestoltaan todellisena.

23 § Viittaussäännös työaikalain soveltamisesta

Muilta osin työehtosopimuksen soveltamisalalla työskentelewiin sovelletaan työaikalakia (9.8.1996/605). Työaikalain määräykset eivät ole tämän työehtosopimuksen osa.

24 § Työaikapankki

Työaikapankki voidaan ottaa käyttöön työaikalain määräysten piiriin kuuluvien työntekijöiden osalta. Työaikapankkia koskevat määräykset ovat erillisessä työaikapankkijärjestelmää koskevassa sopimuksessa.

25 § Korvausten maksamisen perusteena olevan ajan laskeminen

Korvausten maksamisen perusteena oleva aika lasketaan tosiasiallisen työajan mukaan minuutin tarkkuudella.

5 LUKU OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN KOKONAISTYÖAIKAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala

Nämä määräykset kokonaistyöajasta koskevat yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstöä, johon sovelletaan yliopistojen palkkausjärjestelmässä opetus- ja tutkimushenkilöstön arviointijärjestelmää, jäljempänä mainituin poikkeuksin.

Näitä määräyksiä sovelletaan myös akatemiaprofessoreihin ja akatemiatutkijoihin työajan ja siirtymäsäännösten osalta.

Näitä määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta niihin opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluviin henkilöihin, joiden työaika työnantajalla on työaikalain tarkoittamalla tavalla mahdollisuus työn luonteen ja suorittamispaikan vuoksi valvoa. Kukin yliopisto määrittelee tarvittaessa tällaiset sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle kuuluvat tehtävät.

Soveltamisohje: Määräykset eivät siten koske sellaisia opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluvia henkilöitä, joiden työtehtävät edellyttävät työskentelyä yliopiston tiloissa säännöllisenä työaikana tai liukuvan työajan puitteissa. Jos henkilö tällaisessa tilanteessa tekee työtä normaalin työajan ja liukuvan työajan mahdollistaman työajan ulkopuolella, edellyttää lisä- tai ylityökorvauksen maksaminen aina esimiehen etukäteen antama kirjallinen määräystä.

Nämä määräykset eivät koske yliopistoon palvelussuhteessa olevia perustutkintoa suorittavia opiskelijoita.

Nämä määräykset eivät myöskään koske lääketieteen ja hammaslääketieteen opetuksen palvelussuhdejärjestelyjä yliopisto- ja sairaalatoiminnan välillä.

2 § Tavoitteet

Tavoitteena on työjärjestelyjen joustavuuden lisääminen, tutkimusedellytysten parantaminen, taiteellisen toiminnan edistäminen, tutkimuspohjaisen opetuksen kehittäminen sekä uusien kannustavampien opetus- ja opiskelumuotojen kehittäminen.

3 § Työaika ja työsuunnitelma

Näiden määräysten soveltamisalaan kuuluvan opetus- ja tutkimushenkilöstön vuosittainen työaika on 1624 tuntia.

Jokainen henkilö laatii vuosittain yhteistyössä esimiehensä kanssa ennen seuraavan lukuvuoden alkamista työsuunnitelman.

Työsuunnitelmat yliopisto hyväksyy organisaationsa mukaisesti.

Myös lukuvuoden aikana alkavia palvelussuhteita koskevat uudet työsuunnitelmat sekä mahdollisesti tarvittavat muutokset työsuunnitelmiin käsitellään edellä kuvatulla tavalla.

Soveltamisohje: Yksikön henkilöstön työsuunnitelmat tehdään samanlaisesti ottaen huomioon yksikön vastuulla olevan opetustoiminnan järjestäminen opetusohjelman mukaisesti ja muut yhteisesti vastattavat asiat sekä tehtävien tasapuolinen jakautuminen.

Työsuunnitelmassa tulee huomioida sellaiset pidempiaikaiset poissaolot, kuten perhevapaat, joilla voi olla olennaista merkitystä työsuunnitelman sisältöön. Pidempiaikaisen poissaolon jälkeen tarkastellaan työsuunnitelman toteutumista ennen poissaoloa ja tehdään työsuunnitelmaan tarvittavat muutokset.

Jos kesken lukuvuoden sovitaan sellaisesta uudesta tehtävästä, jonka ei voida katsoa sisältyvän työsuunnitelman mukaisiin tehtäväkokonaisuuksiin, työsuunnitelmaa on tältä osin muutettava.

4 § Työsuunnitelman toteutuminen

Työntekijä vastaa omasta työajastaan ja sen käyttämisestä työsuunnitelmassa oleviin tehtäviin.

Tarvittaessa esimies ja työntekijä tarkastelevat lukukauden aikana työsuunnitelman toteutumista ja työn tuloksia kokonaistyöajan puitteissa.

5 § Työsuunnitelman sisältö

Työsuunnitelmaan kirjataan 1624 tunnin työajan kohdentaminen eri tehtäväalueille seuraavan lukuvuoden aikana.

Työsuunnitelmia laadittaessa otetaan huomioon henkilön osallistuminen opetukseen, tutkimustoimintaan ja muihin tehtäviin.

Soveltamisohje: Yksikön johtaja ottaa huomioon seuraavat periaatteet työsuunnitelmat hyväksyessään.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtävät voivat olla opetus- tai tutkimuspainotteisia, mutta tarkoitus on, että jokainen opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva sekä tutkii että opettaa. Yksikön työsuunnitelmat pyritään sovittamaan yhteen niin, että kukin saisi vuorollaan mahdollisuuden opetuksesta ja hallintotyöstä vapaaseen tutkimusjaksoon.

Opetuksen määrää mitoitettaessa otetaan huomioon opetuksen sisältö sekä opetuksen vaatima valmistelutyö, erityisesti uudistettavien opintojaksojen valmisteluun käytettävä aika.

Opetuspainotteisissa tehtävissä työsuunnitelmaan sisällytettävän kontaktiopetuksen enimmäistuntimäärä on 396 tuntia lukuvuodessa. Professoreilla kontaktiopetuksen enimmäistuntimäärä on kuitenkin 142 tuntia lukuvuodessa.

Sellaisissa opetustehtävissä, joihin ei varsinaisesti sisälly tutkimusta, kontaktiopetuksen enimmäistuntimäärä on 455 tuntia lukuvuodessa.

Tällä sopimuksella ei kuitenkaan ole tarkoitus lisätä kontaktiopetuksen määrää niillä henkilöillä, joilla enimmäistuntimäärä on ollut tämän sopimuksen voimaan tullessa 392 (396) tuntia lukuvuodessa.

Tarkoituksena on, että niiden henkilöiden suhteellinen osuus, joiden työtehtäviin ei sisälly opetuksen lisäksi tutkimusta, ei kasva.

Jos jossakin tehtävässä kokonaistyöaikaan sisältyvä opetuksen määrä on kuitenkin ollut tämän sopimuksen voimaantullessa edellä olevia tuntimääriä korkeampi, katsotaan tämä korkeampi tuntimäärä kyseisen tehtävän enimmäistuntimääräksi.

Tässä mainittu kontaktiopetuksen enimmäistuntimäärä voidaan työsuunnitelmassa ylittää vain henkilön omalla suostumuksella.

6 § Väitöskirjaa tekevien työsuunnitelmat

Jos palvelussuhteessa jatko-opintoja harjoittavan henkilön pääasiallisena tehtävänä on väitöskirjatyön tekeminen ja jatko-opintojen harjoittaminen, tulee työsuunnitelmaan sisältyvä osallistuminen opetustoimintaan ja muihin tehtäviin mitoittaa niin, että väitöskirja on mahdollista saada valmiiksi suunnitellussa aikataulussa.

Soveltamisohje: Suositeltavaa on, että opetukseen käytetään enintään 5 % vuosityöajasta, ja että opetus mahdollisuuksien mukaan liittyy henkilön omaan tutkimusalaan.

7 § Opetuksen sijoittaminen poikkeuksellisesti

Milloin yliopisto on päättänyt erityisistä lukuvuoden opetuskausista, opetusta voidaan sijoittaa sen ulkopuoliseen aikaan vain yöntekijän suostumuksella.

8 § Työsuunnitelman ulkopuolinen opetus

Jos henkilö suostumuksensa mukaisesti antaa yksikön määräämää opetusta enemmän kuin mitä hänelle työsuunnitelman mukaan kuuluu, maksetaan tästä opetuksesta eri korvaus. Yksinkertainen tuntipalkka saadaan jakamalla henkilön vuosipalkka luvulla 1600.

Yliopisto voi rajoittaa omassa yliopistossa annettavan työsuunnitelman ulkopuolisen opetuksen määrää.

9 § Sopimuksen vaikutukset

Sopijaosapuolet seuraavat sopimuksen vaikutuksia opetus- ja tutkimushenkilöstön työn sisältöön ja työsuunnitelmien mukaan toteutuneeseen työmäärän ja tarvittaessa neuvottelevat sopimuksen määräysten kehittämisestä.

Erityisesti tarkastellaan opetuspainotteisissa tehtävissä olevien opetuksen määrän ja erilaisten opetustuntimäärien käytön kehittymistä 1624 tunnin kokonaistyöajan puitteissa.

6 LUKU YLIOPISTOJEN PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

1 § Palkkausjärjestelmän tavoitteet

Yliopistojen palkkausjärjestelmän (YPJ) tavoitteena on edistää palkkauksen oikeudenmukaisuutta, parantaa yliopistojen palkkakilpailukykyä työnantajana sekä tukea henkilöstön osaamisen kehittymistä ja entistä vaativampiin tehtäviin hakeutumista, kannustaa henkilöstöä parempiin työsuorituksiin sekä kehittää ja parantaa esimiestyötä ja johtamista.

2 § Soveltamisala

Tätä palkkausjärjestelmää sovelletaan yliopistojen vakituiseen työsopimussuhteeseen henkilöstöön tässä pykälässä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta.

Palkkausjärjestelmää sovelletaan sen lisäksi määräaikaissa työsuhteissa, jotka yhdessä osassa tai toisiinsa keskeytyksettä liittyvissä osissa kestävät yli 6 kuukautta. Sopimusta sovelletaan sen työsuhteen alusta, jonka aikana 6 kuukautta täyttyy.

Keskeytyksenä ei pidetä sellaista katkosta, joka kestää enintään 30 päivää tai yhden kalenterikuukauden. Keskeytyksenä ei pidetä myöskään sellaista katkosta, joka kestää enintään 180 päivää tai 6 kalenterikuukautta, mikäli kysymyksessä on yliopistossa tapahtuviin jatko-opintoihin tai tutkimustyöhön taikka taiteelliseen työhön liittyvä apurahakausi. Tällaisten keskeytysten aikaa ei kuitenkaan katsota työsuhteen kestoajaksi.

Enintään 6 kuukautta kestävässä määräaikaissa työsuhteissa työnantaja vahvistaa euromääräiset palkat siten, että ne vastaavat tämän sopimuksen mukaisia palkkoja tehtävien vaativuuden ja henkilökohtaisen työsuorituksen osalta vastaavissa tehtävissä.

Palkkausjärjestelmää ei sovelleta työnantajatehtävissä toimiviin henkilöihin, FiDiPro -rahoitusohjelman ja muiden poikkeuksellisten rahoitusten puitteissa vastaavissa tehtävissä toimiviin, harjoittelukoulujen opetushenkilöstöön eikä tuntipalkkaiseen henkilöstöön, harjoittelutehtävissä oleviin henkilöihin tai työllistämistuella palkattuun henkilöstöön.

Akatemiaprofessoreiden ja akatemiatutkijoiden osalta on palkan määräytymisestä sovittu erikseen.

Paikallisesti voidaan sopia tämän työehtosopimuksen paikallista sopimista koskevien menettelyiden 2 §:n mukaisesti, että palkkausjärjestelmää ei sovelleta jonkun tehtäväryhmän osalta. Niissä tehtävissä työnantaja vahvistaa euromääräiset palkat siten, että ne vastaavat vähintään tämän sopimuksen mukaisia palkkoja tehtävien vaativuuden ja henkilökohtaisen työsuorituksen osalta vastaavissa tehtävissä.

Pöytäkirjamerkintä: Tilanteissa, joissa kaksi tai useampi yliopisto yhdistetään tai muissa rakennejärjestelyissä kuten fuusioissa tai liikkeen luovutuksen tyyppisissä tilanteissa, tämän sopimuksen osapuolet sopivat

niistä menettelytavoista, joita yliopistoissa tulee noudattaa palkkausjärjestelmän tarkoituksen ja työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Lähtökohtana on, että muutostilanteissa toimitaan tässä luvussa sovituin menettelytavoin ottaen huomioon tarvittaessa kunkin muutostilanteen erityispiirteet.

Työntekijällä on kuitenkin aina oikeus valita, että hänen palkkansa määritellään pelkästään tämän sopimuksen ehtojen ja menettelytapojen perusteella.

3 § Arviointijärjestelmät

Yliopistoissa on käytössä kaksi arviointijärjestelmää, opetus- ja tutkimushenkilöstöön sovellettava arviointijärjestelmä sekä muuhun henkilöstöön sovellettava arviointijärjestelmä.

Työnantaja päättää 14 §:n mukaisissa liitteissä olevien kriteerien perusteella kumpaa arviointijärjestelmää tehtävään sovelletaan.

4 § Palkkatekijät

Järjestelmän mukainen palkka muodostuu tehtävien vaativuuteen perustuvasta tehtäväkohtaisesta palkanosasta, henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuvasta henkilökohtaisesta palkanosasta sekä 31.12.2009 voimassa olleeseen virka- tai työsuhteeseen liittyvästä, silloin voimassa olleeseen virka- ja työehtosopimukseen perustuvasta palkan takuusuudesta.

5 § Tehtäväkohtaisen palkanosan määräytyminen

5.1 Tehtäväkohtainen palkanosa

Tehtäväkohtainen palkanosa määräytyy tehtävän vaativuustason perusteella.

Tehtävien vaativuusarviointi perustuu työnantajan määrittelemään tehtävään, tehtävänkuvaukseen ja tehtävään sovellettavaan arviointijärjestelmään.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtäväkohtaisen palkanosan ja muun henkilöstön tehtäväkohtaisen palkanosan taulukko on liitteenä 5.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmään ja sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien perustutkinto-opiskelijoiden, jotka eivät ole suorittaneet vaadittavaa ylempää korkeakoulututkintoa, tehtäväkohtaisen palkanosan määrä on vähintään 75 % kyseisen vaativuustason palkasta.

5.2 Tehtävien vaativuustekijät

Tehtävien vaativuuden arvioinnissa käytettävät päävaativuustekijät ovat opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmässä työn luonne ja vastuu, tehtävän edellyttämät vuorovaikutustaidot sekä tehtävän edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet.

Muun henkilöstön järjestelmässä päävaativuustekijät ovat tehtävän sisältö sekä tehtävän edellyttämät ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot, vuorovaikutustaidot, vastuu sekä tiedolliset ja taidolliset valmiudet.

5.3 Tehtävien arviointi

5.3.1 Arviointiryhmä

Jokaisessa yliopistossa on kaksi työnantaja- ja palkansaajaosapuolten muodostamaa arviointiryhmää, toinen opetus- ja tutkimushenkilöstölle ja toinen muulle henkilöstölle.

Ryhmien koon päättää kukin yliopisto.

Yliopisto nimeää arviointiryhmiin työnantajan edustajat ja näille varaedustajat. Henkilöstöä edustavat työehtosopimusosapuolet nimeävät omat edustajansa ja näille varaedustajat.

Järjestöjen nimeämiä edustajia tulee olla vähintään yhtä monta kuin työnantajan nimeämiä edustajia. Arviointiryhmien kokoonpanossa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon tasa-arvonäkökulma.

Ryhmien puheenjohtajana toimii yliopiston nimeämä työnantajan edustaja. Arviointiryhmän jäsenenä voi olla vain kyseiseen yliopistoon palvelussuhteessa oleva työntekijä tai yliopiston rehtori.

5.3.2 Arviointiprosessi

Tehtävien vaativuutta ja vaativuustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdotuksen vaativuustasosta.

Arviointiryhmät käsittelevät uusien ja muuttuneiden tehtävien vaativuusarvioinnit ja määrittelevät kantansa niihin.

Uutena pidetään sellaista tehtävää, jonka tehtävien vaativuutta tai joita vastaavien tehtävien vaativuutta ei ole aikaisemmin käsitelty arviointiryhmässä. Vastaavina tehtävinä pidetään toisiaan olennaisesti vastaavia tehtäviä.

Työnantaja vahvistaa vaativuustasot esimiesten ja arviointiryhmien ehdotukset saatuaan. Työnantaja voi perustellusta syystä poiketa arviointiryhmän esityksestä.

5.3.3 Vaativuusarvioinnin suorittaminen

Uusien tehtävien osalta työnantaja tekee alustavan arvion tehtävän vaativuustasosta. Tehtävän vaativuus arvioidaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

Tehtävän vaativuus otetaan uudelleen arvioitavaksi, jos esimies katsoo tehtävän muuttuneen niin, että uusi arviointi on tarpeen sen selvittämiseksi, tuleeko vaativuustasoa muuttaa.

Soveltamisohje: Opetus- ja tutkimushenkilöstön vaativuustasoille 1 – 4 kuuluvien tehtävien vaativuutta arvioidaan ottaen huomioon mm. väitöskirjatyön eteneminen.

Pöytäkirjamerkintä: Väitöskirjaa päätyönään tekevien henkilöiden (5 luvun 6 §:n tarkoittamat henkilöt) osalta suositellaan, että heidän tehtävänsä tulisi pääsääntöisesti sijoittaa ensimmäisen työsuhteen alussa vaativuustasolle 2.

Tehtävän vaativuus otetaan uudelleen arvioitavaksi myös, kun henkilö itse tai häntä edustava luottamusmies sitä pyytää.

Arvioinnin käynnistämistä tulee pyytää kirjallisesti. Pyynnössä on yksilöitävä, millä tavalla tehtävä on muuttunut aikaisemman arvioinnin jälkeen ja millä perusteella muutos nostaa tehtävän vaativuutta.

Muutettaessa tehtäviä vakinaisessa työsuhteessa tehtävien vaativuustaso yleensä pysyy ennallaan tai nousee. Mikäli työnantaja tekee työsuhteen aikana aloitteen työtehtävien muuttamiseksi siten, että muutoksen seurauksena tehtävän vaativuustaso alenisi, eikä henkilö suostu muutokseen, työnantajan on selvitettävä mahdollisuus järjestää tehtävät siten, että tehtävän vaativuustaso säilyy ennallaan.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmässä käytännön arviointimenettelyt voivat poiketa yliopistokohtaisesti järjestelmän puitteissa. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna myös useamman henkilön muodostamaa asiantuntijaryhmää.

Määräys: Väitöskirjaa päätyönään tekevien henkilöiden (5 luvun 6 §:n tarkoittamat henkilöt) eteneminen vaativuustasolta toiselle voidaan toteuttaa ilman palkkausjärjestelmän mukaista vaativuusarviointia ja arviointiryhmän käsittelyä, jos yliopistossa on määritelty eteneminen vaativuustasoilla. Työntekijällä on kuitenkin aina oikeus valita, että hänen palkkansa määritellään pelkästään tämän sopimuksen ehtojen ja menettelytapojen perusteella.

Soveltamisohje: Jos postdoc-vaiheessa oleva tutkijatohtori sijoittuu vaativuustasolle 5, kun väittelystä on enintään 3 vuotta, arviointiryhmän käsittelyä ei edellytetä. Työntekijällä on kuitenkin aina oikeus valita, että hänen palkkansa määritellään pelkästään tämän sopimuksen ehtojen ja menettelytapojen perusteella.

6 § Henkilökohtaisen palkanosan määräytyminen

6.1 Henkilökohtainen palkanosa

Henkilökohtainen palkanosa määräytyy henkilön suoritustason perusteella.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilökohtaisen palkanosan taulukko ja muun henkilöstön henkilökohtaisen palkanosan taulukko on sopimuksen liitteenä 5.

6.2 Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointitekijät

Opetus- ja tutkimushenkilöstön arviointijärjestelmän pääarviointitekijät ovat opetukselliset ansiot, tutkimukselliset ansiot sekä yhteiskunnalliset ja yliopistoyhteisölliset ansiot.

Muun henkilöstön arviointijärjestelmän pääarviointitekijät ovat ammatinhallinta, vastuullisuus työssä ja toiminta työyhteisössä sekä laatu ja tuloksellisuus.

6.3 Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointimenettely

Henkilökohtaista työsuoritusta ja suoritustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa.

Arviointikeskustelut käydään koko yliopiston tasolla kahden vuoden välein.

Suoritusarviointi koskee henkilön suoriutumista tehtävässään ja hänelle asetetuista tavoitteista. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdotuksensa työsuorituksen arvioinniksi ja suoritustasoksi. Työnantaja vahvistaa henkilökohtaisen työsuorituksen tason. Työnantaja voi perustellusta syystä poiketa esimiehen suoritusarvioinnista.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmässä käytännön arviointimenettelyt voivat poiketa yliopistokohtaisesti järjestelmän puitteissa. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna myös useamman henkilön muodostamaa asiantuntijaryhmää.

6.4 Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointi

6.4.1 Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointi työsuhteen alkaessa tai uudessa tehtävässä

Henkilön tullessa uutena yliopiston palvelukseen maksetaan henkilökohtainen palkanosa aluksi sellaisen suoritustason mukaisesti, jonka arvioidaan vastaavan hänen pätevyyttään, työkokemustaan ja aikaisempaa suoriutumistaan.

Suoritustaso arvioidaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

Tämän mukaisesti menetellään myös silloin, kun henkilö siirtyy aikaisempaan tehtävään verrattuna uuteen tehtävään yliopiston sisällä.

6.4.2 Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointi tehtävien vaativuustason muuttuessa

Henkilön suoritustaso muuttuneessa tehtävässä arvioidaan alustavasti muutoshetkestä lähtien kuten uudessa tehtävässä niin, että se vastaa sellaista suoritustasoa, jonka arvioidaan vastaavan hänen pätevyyttään, työkokemustaan ja aikaisempaa suoriutumistaan suhteessa muuttuneeseen vaativuustasoon ja tehtävään.

Kokonaispalkka ei tässä vaiheessa kuitenkaan saa alentua, jos tehtävän vaativuustaso nousee.

Suoritustaso arvioidaan uudelleen muuttuneessa tehtävässä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua.

6.4.3 Henkilökohtaisen suoritustason alentuminen samassa tehtävässä

Mikäli arviointikeskustelussa todetaan suoriutumistason alentuneen, keskusteluihin liittyen hyväksytään yhteisesti myös työsuorituksen parantamista tukevat toimenpiteet. Uusi arviointi tehdään mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 12 kuukauden kuluttua edellisestä arvioinnista.

Mikäli suoritustaso ei uuden arvioinnin mukaan ole parantunut ennalleen, tarkistetaan henkilökohtainen palkanosa uutta arviointia vastaavaksi.

Jos henkilö on ollut huomattavan osan edellä tarkoitettujen kahden arvioinnin kohteena olevasta ajasta poissa työstä sairauden perusteella tai lapsen syntymän tai hoidon vuoksi työsopimuslain 4 luvun mukaisella vapaalla, voidaan suorittaa kolmas arviointi, joka tehdään viivytyksettä 3 kuukauden kuluttua edellisestä arvioinnista. Mikäli suoritustaso ei kolmannen arvioinnin mukaan ole parantunut ennalleen, tarkistetaan henkilökohtainen palkanosa kolmatta arviointia vastaavaksi.

Jos molemmissa uudelleenarvioinneissa suoritustason alenemisen voidaan katsoa johtuneen lapsen syntymän tai hoidon vuoksi myönnetystä vapaasta, henkilökohtaista palkan ei kuitenkaan sen johdosta tarkisteta. Tällöin työnantaja voi suorittaa uudelleen arvioinnin kuitenkin viimeistään 12 kuukauden kuluttua työhön paluusta.

7 § Palkan maksaminen ja muutosten voimaantulo

Uudessa tai muuttuneessa tehtävässä palkka maksetaan työnantajaa edustavan esimiehen tekemän alustavan vaativuus- ja suoritusarvioinnin mukaisesti, kunnes arviointiryhmä on arviointimenettelyssä antanut oman ratkaisunsa tehtävän vaativuustasosta.

Jos arviointiryhmä esittää uudelle tai muuttuneelle tehtävälle alustavasta arvioinnista poikkeavan vaativuustason, maksetaan palkka uuden tason perusteella arviointiryhmän esitystä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien, jos työnantaja vahvistaa arviointiryhmän esityksen.

Muuttuneen vaativuustason johdosta työnantajalla on kohdan 6.4.2 mukaisesti mahdollisuus arvioida henkilön suoritustaso alustavasti muutoshetkestä lähtien uudelleen. Mahdollinen muuttunut suoritustaso tulee tällöin voimaan samasta ajankohdasta kuin vaativuustason muutos.

Edellä 6 §:n 3 kohdan mukaisten säännöllisten arviointikeskustelujen seurauksena vahvistettujen suoritustasojen edellyttämät palkantarkistukset toteutetaan kesäkuun alusta.

7a § Vaativuuslisä

Tehtäväkohtaisen palkanosan lisäksi työnantaja voi maksaa vaativuuslisää, joka on 50 % henkilön tehtävän vaativuustason ja sitä seuraavan ylemmän vaativuustason välisestä palkkaerosta, ottaen huomioon myös henkilökohtainen palkanosa. Vaativuuslisä voi olla määräaikainen.

Pöytäkirjamerkintä: Vaativuuslisän käyttöönottamisella palkkausjärjestelmässä ei ole vaikutusta vaativuustasokarttojen tai vaativuuskehikon sisältöön tai tulkintaan. Tehtävät määritellään edelleenkin tietyille vaativuustasolle palkkausjärjestelmän mukaisesti.

Koska päätös vaativuuslisän maksamisesta ei muuta tehtävän vaativuustasoa, suoritustasoa ei arvioida uudelleen tässä yhteydessä sopimuksen 6.4.2 kohdan tarkoittamalla tavalla.

Pöytäkirjamerkintä: Arviointiryhmällä on tehtävän vaativuuden tullessa arviointiryhmän käsittelyyn oikeus saada tietää, onko ko. henkilöllä tehtävään kohdennettu vaativuuslisä. Jos arviointiryhmä on esittänyt vaativuuslisää, annetaan sille tieto siitä, onko lisä esityksen perusteella myönnetty.

7b § Suorituskorotus

Henkilökohtaisen palkanosan lisäksi työnantaja voi maksaa suorituskorotusta, joka on 50 % työntekijän suoritustason ja sitä ylemmän suoritustason välisestä euromäärästä.

8 § Siirtymälisä

Henkilö, jolla on 31.12.2009 ollut aikaisemmin voimassa olleen valtion virka- ja työehtosopimuksen mukainen siirtymälisä (Tarkentava virka- ja työehtosopimus 21.6.2006 palkkausjärjestelmän käyttöönotto Liite 1, 6 §), säilyttää oikeuden ko. lisään em. sopimuksen mukaisesti.

Lisä lakkaa tai alenee, jos henkilö siirtyy palvelemaan paikkakunnalle, jossa ei olisi ollut oikeutta kylmänalueenlisään tai kylmän seudun lisään, taikka jossa on oikeus alempaan kylmänalueenlisään tai kylmän seudun lisään.

9 § Takuupalkka

Henkilöllä, jolla on ollut 31.12.2009 oikeus palkkausjärjestelmän käyttöönottoon liittyvään takuupalkkaan (sopimus yliopistojen palkkausjärjestelmän käyttöönottamisesta 21.6.2006), oikeus em. perusteella määriteltyyn takuupalkkaan säilyy aikaisemmin voimassa olleen tarkentavan virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti niin kauan kuin henkilö on keskeytyksettä saman yliopiston vakinaisessa työsuhteessa.

Myös henkilöllä, joka on käyttöönottoajankohtana ollut määräaikaisessa palvelussuhteessa, on oikeus takuupalkkaan tämän määräajan. Takuupalkkaoikeus säilyy sen jälkeenkin niin kauan kuin hän keskeytyksettä jatkaa palvelustaan sa-

massa yliopistossa sellaisessa palvelussuhteessa, jonka tehtävät ovat vähintään samalla vaativuustasolla kuin hänen tehtävänsä käyttöönottoajankohtana olivat.

Keskeytyksenä ei pidetä sellaista katkosta, joka kestää enintään 30 päivää tai yhden kalenterikuukauden. Keskeytyksenä ei pidetä myöskään sellaista katkosta, joka kestää enintään 180 päivää tai 6 kalenterikuukautta, mikäli kysymyksessä on yliopistossa tapahtuviin jatko-opintoihin tai tutkimustyöhön taikka taiteelliseen työhön liittyvä apurahakausi. Tällaisten keskeytysten aikaa ei kuitenkaan katsota työsuhteen kestoajaksi.

Takuupalkkaa maksetaan siltä ajalta, jona se on korkeampi kuin tämän sopimuksen mukaisen palkkausjärjestelmän palkka.

Jos henkilö on käyttöönottoajankohtana, ts. 1.1.2006 tai täydentävän rahoituksen osalta 1.1.2007, ollut vakinaista palvelussuhdettaan korkeampipalkkaisessa määräaikaisessa työsuhteessa, takuupalkka määräytyy vakinaisen työsuhteen käyttöönottoajankohdan palkan mukaan, kun hän palaa siihen.

Takuupalkkaa tarkistetaan työehtosopimuksella sovittavilla yleiskorotuksilla.

Myös takuupalkkaa saavan henkilön tehtävien vaativuus ja henkilökohtainen työsuoritus arvioidaan siten kuin tässä sopimuksessa on määritelty. Jos henkilö itse hakeutuu tehtäviin, joiden vaativuustaso on alempi, kuin hänen vakinaisessa työsuhteessaan käyttöönottoajankohtana, takuupalkka alenee vastaavalla määrällä.

Lisäksi 18.9.2009 laaditun pöytäkirjan mukaan yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluvan takuupalkkaan luetaan niin kauan, kun hän on samassa tehtävässä, määräaikainen tuloksellisuus- tai tutkijankoulutuslisä, johon hänellä on ollut oikeus 30.9.2009.

10 § Lehtorien poikkeuslisä

Lehtorilla, joka saa takuupalkkaa ja jolla oli edellisen sopimuksen käyttöönottoajankohtana 21.6.2006 oikeus lehtorin tuloksellisuuslisään, on oikeus erilliseen 180 euron suuruiseen lisään niin kauan kuin hän toimii lehtorina keskeytysettä saman yliopiston palveluksessa.

Pöytäkirjamerkintä: Jos henkilön palkka nousee, tämä lisäpalkkio alenee vastaavasti.

11 § Yliopistokohtaiset erillispalkkiot

Yliopistot voivat maksaa omiin päätöksiinsä perustuen erillisiä lisiä ja palkkioita. Näiden lisien ja palkkioiden maksamisen mahdollisesta jatkamisesta päätetään edelleen yliopistotasolla. Lisät ja palkkiot eivät voi olla päällekkäisiä tämän palkkausjärjestelmän mukaisten palkkatekijöiden kanssa.

Yliopisto maksaa päätöksensä mukaisesti akateemisille johtajilleen johtamis-palkkioita.

12 § Tietojen saanti

Henkilöllä on oikeus saada kirjallinen tieto tehtäviensä vaativuuden ja henkilökohtaisen työsuorituksensa arviointituloksista ja niiden perusteista sekä tehtäväkohtaisesta ja henkilökohtaisesta palkanosastaan samoin kuin muistakin tämän sopimuksen mukaisista palkkatekijöistään ja niiden perusteista.

13 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos työntekijä on tyytymätön työnantajan tekemään tehtävän vaativuutta tai henkilökohtaista suoriutumista koskevaan päätökseen, hän voi tehdä asiassa kirjallisen erimielisyysilmoituksen. Erimielisyysilmoitus on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä.

Vaativuusarviointia koskeva erimielisyys käsitellään henkilön tai hänen pyynnöstään häntä edustavan luottamusmiehen vaatimuksesta henkilön esimiehen tai muun työnantajan edustajan kanssa ja jommankumman osapuolen aloitteesta arviointiryhmässä.

Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointia koskeva erimielisyys käsitellään henkilön tai hänen pyynnöstään häntä edustavan luottamusmiehen vaatimuksesta henkilön esimiehen tai esimiehen käsiteltä asian ylemmän esimiehen tai muun työnantajan edustajan kanssa.

Mikäli asia edelleen jää erimieliseksi, erimielisyys voidaan saattaa ratkaistavaksi työehtosopimuksen mukaisella neuvottelumenettelyllä.

Soveltamisohje: Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointia on tarkoituksenmukaista käsitellä liittotason erimielisyysmenettelyssä vain siltä osin, kun se ei koske esimiehen suorittaman arvioinnin oikeellisuutta.

14 § Liitteet

Tämän palkkausjärjestelmän toteuttamiseksi ja käytännön soveltamiseksi on työehtosopimusosapuolten kesken yhteisesti hyväksytty tehtävänvaativuuden arviointiin liittyvät vaativuustasokartta (opetus- ja tutkimushenkilöstö) ja vaativuuskehikko (muu henkilöstö), jotka ovat tämän työehtosopimuksen liitteenä.

15 § Henkilöstön edustajien palkka

Luottamusmiehenä tai työsuojeluvaltuutettuna toimivan henkilön osalta noudatetaan tämän sopimuksen lisäksi luottamusmiessopimuksessa sovittuja määräyksiä.

7 LUKU AKATEMIAPROFESSOREITA JA -TUTKIJOITA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1 § Yleistä

Näitä määräyksiä sovelletaan Suomen Akatemian rahoituksella yliopiston palveluksessa akatemiaprofessoreina ja akatemiatutkijoina työskenteleviin henkilöihin.

Akatemiaprofessorin ja akatemiatutkijan tehtävä ja osallistuminen opetukseen määräytyy Akatemian rahoituspäätöksen mukaisesti.

2 § Työaika

Akatemiaprofessoreihin ja akatemiatutkijoihin sovelletaan opetus- ja tutkimushenkilöstön kokonaistyöaikaa koskevaa 5 luvun 3 §:n 1 momenttia vuosittaisesta 1624 tunnin työajasta.

3 § Palkkaus

Akatemiaprofessoreiden ja akatemiatutkijoiden palkkaus määräytyy vähintään Suomen Akatemian rahoituspäätöksen mukaisesti.

Palkkoja korotetaan rahoituskauden aikana yliopistojen yleisten palkankorotusvaikutusten mukaisesti.

4 § Muut määräykset

Akatemiaprofessoreiden ja akatemiatutkijoiden työsuhteessa noudatetaan Suomen Akatemian rahoituspäätöksessä antamia ohjeita.

Muilta osin akatemiaprofessoreihin ja -tutkijoihin sovelletaan soveltuvin osin tämän työehtosopimuksen määräyksiä.

8 LUKU SOPIMUS MUUTTOKUSTANNUSTEN KORVAAMISESTA

1 § Soveltamisala

Nämä sopimusmääräykset koskevat kotimaassa tapahtuneista muutoista suoritettavaa korvausta.

Muuttokustannukset korvataan työntekijälle, joka yliopiston tai sen osan siirtämisen taikka uudelleen järjestelyn johdosta joutuu muuttamaan toiselle paikkakunnalle.

2 § Yleistä

Muuttokustannuksina korvataan:

- 1) työntekijän ja hänen perheenjäsentensä matkustamiskustannukset muuttomatkalta tämän sopimuksen 1 luvun 10 §:n matkakustannusten korvaamista koskevien määräysten mukaisesti,
- 2) tavanomaisen koti-irtaimiston kuljetuksesta aiheutuneet välttämättömät, kohtuulliset ja kuljetukseen välittömästi liittyvät kustannukset,
- 3) muuttoraha korvauksena muista tarpeellisista muutosta aiheutuneista kustannuksista,
- 4) työntekijälle voidaan suorittaa myös muuta tarpeellista muuttoon liittyvää korvausta työnantajan harkinnan mukaan.

3 § Muuttoraha

Muuttoraha suoritetaan korvauksena muutosta aiheutuneista tarpeellisista kustannuksista.

Muuttorahan suuruus määräytyy muuttavien henkilöiden lukumäärän mukaan seuraavasti:

Muuttavien henkilöiden lukumäärän ollessa yksi suoritetaan muuttorahaa 1009,13 euroa, sen ollessa kaksi 1345,50 euroa ja sen ollessa kolme tai enemmän 1681,88 euroa.

Jos siirto kohdistuu kumpaankin aviopuolisoon samanaikaisesti, suoritetaan muuttoraha vain toiselle. Jos siirtymisajankohtien välinen aika kuitenkin on vähintään kuusi kuukautta, suoritetaan lisäksi toiselle aviopuolisolle 50 % muuttorahasta.

4 § Työnantajan järjestämä kuljetus

Jos työnantaja järjestää maksuttoman henkilöiden tai muuttotavaran kuljetuksen, on sitä käytettävä, mikäli se muuttotapaan, matkan pituuteen tai muuttoon käytettävään aikaan nähden täyttää yleiset kohtuulliset vaatimukset.

5 § Laskun esittäminen

Lasku näissä sopimusmääräyksissä tarkoitetusta korvauksesta on, jollei pätevää estettä ole, annettava työnantajalle viimeistään kahden kuukauden kuluttua muutosta tai matkan suorittamisesta.

Laskuun on liitettävä kuitit ja muu luotettava selvitys aiheutuneista kustannuksista.

6 § Erityiset asumiskustannukset

Muuttoon liittyvistä erityisistä asumiskustannuksista voidaan suorittaa korvausta, siten kuin siitä yliopistokohtaisesti erikseen sovitaan.

9 LUKU HELSINGIN YLIOPISTON ELÄINSAIRAALAA KOSKEVAT ERILLISMÄÄRÄYKSET

Päivystyskorvaukset

1 § Soveltamisala ja työntekijän velvoitteet

Tätä sopimusta sovelletaan Helsingin yliopiston Yliopistollisessa eläinsairaalassa eläinlääkärin pätevyyttä edellyttävissä tehtävissä toimiviin työsuhteisiin eläinlääkäreihin, tehtävänimikkeestä riippumatta. Sopimusta ei sovelleta niihin edellä mainittuihin, joiden työaika on järjestetty säännöllisenä jaksotyönä.

Sopimusta sovelletaan niihin töihin, joilla mahdollistetaan Yliopistollisen eläinsairaalan ympärivuorokautinen työajan ulkopuolella tapahtuva eläinlääkäripäivystys lukuun ottamatta jaksotyöaikaperusteisesti hoidettuja tehtäviä.

Varallaolossa työntekijä on säännöllisen työajan ulkopuolella veloitettu saapumaan työpaikalle työkykyisenä yhden tunnin kuluessa kutsun saamisesta. Työntekijällä on velvoite järjestää tavoitettavuutensa siten, että häneen saadaan koko varallaoloajan puhelimitse välitön yhteys.

Sairaalapäivystyksessä työntekijä on säännöllisen työajan ulkopuolella veloitettu olemaan työpaikalla työnantajan käytettävissä ja aloittamaan työnteon välittömästi tarpeen ilmaantuessa. Sairaalapäivystys voidaan järjestää myös siten, että työntekijä tekee aktiiviyötä koko päivystysvuoron ajan.

2 § Varallaolon ja sairaalapäivystyksen korvaukset

Määrittelyt:

Arkipäivä on maanantain klo 08:00 ja perjantain klo 16:00 välinen aika.

Viikonloppu on perjantain klo 16:00 ja sunnuntain klo 08:00 välinen aika.

Sunnuntai on sunnuntain klo 08:00 ja maanantain klo 08:00 välinen aika.

Arkipyhät, itsenäisyyspäivä, joului- ja juhannusaatto, vapunpäivä sekä pääsiäislauantai ovat perusteiltaan sunnuntaipäiviä.

Varallaolon korvaukset:

Eläinlääkärille maksetaan säännöllisen työajan ulkopuolella tapahtuvasta varallaolosta:

- arkipäiviltä varallaolon tuntimäärä x 6,92 euroa
- viikonlopulta varallaolon tuntimäärän korvaus 20 % korotettuna
- sunnuntailta varallaolon tuntimäärän korvaus 47 % korotettuna

Sairaalapäivystyksen korvaukset:

Eläinlääkärille maksetaan säännöllisen työajan ulkopuolella tapahtuvasta sairaalapäivystyksestä

- arkipäiviltä varallaolon tuntimäärä x 6,92 euroa
- viikonlopulta varallaolon tuntimäärän korvaus 20 % korotettuna
- sunnuntailta varallaolon tuntimäärän korvaus 47 % korotettuna

Sairaalapäivystyskorvauksen kutakin edellä mainittua korvausmuotoa korotetaan lisäksi 60 %:lla ajalta, jolta ei makseta aktiiviyökorvausta.

Sairaalapäivystyskorvausta ei makseta, jos työ on järjestetty säännöllisenä jaksotyönä.

3 § Muut korvaukset

Aktiiviyön korvaukset

Aktiiviyöllä tarkoitetaan tosiasiallista työn tekemistä varallaolo- tai sairaalapäivystysaikana. 1-30 minuutin työ vastaa ½ tuntia aktiiviyötä ja 31-60 minuutin työ vastaa 1 tuntia aktiiviyötä.

Päivystys voidaan järjestää myös ns. raskaana päivystyksenä, jolloin kaikista päivystystunneista maksetaan aktiiviyön mukainen korvaus. Sopimuksen tekohetkellä menettely on käytössä pieneläinsairaalassa.

Aktiiviyöstä potilaan luona ns. kotikäynnillä eläinlääkäri pitää käsin tuntiseurantaa.

Varallaolon aikana aktiiviyö alkaa siitä hetkestä, kun eläinlääkäri saapuu potilaan luo ja päättyy, kun hän lähtee potilaan luota tai kun sairaalatyössä eläinlääkäri saapuu eläinsairaalaan ja päättyy siitä hetkestä, kun hän poistuu sairaalasta.

Matka-aikaa ei lueta työaikaan. (TAL 4 § 3 mom.)

Sairaalapäivystyksessä aktiiviyö alkaa työpaikalla työn aloittamishetkestä ja päättyy työn päättyessä. Sairaalapäivystyksestä kotikäynnille lähdettyäessä työaika alkaa työpaikalta lähtiessä ja päättyy takaisin työpaikalle saapumisen jälkeisten välittömien toimenpiteiden tultua suoritetuksi.

Aktiivituntikorvaus = kiinteä kuukausipalkka /153, yksinkertaisen tuntipalkan mukaisesti.

Aktiiviyön korotukset:

- iltatyö klo 16.00 – 22.00 + 50 %
- yötyö klo 22.00 – 8.00 + 100 %
- lauantai ja sunnuntai klo 8.00 – 22.00 + 50 %

Arkipyhät, itsenäisyyspäivä, joului- ja juhannusaatto, vapunpäivä sekä pääsiäislauantai ovat perusteiltaan sunnuntaipäiviä.

Korvaus puhelinneuvonnasta

Varalla olossa ja sairaalapäivystyksessä aktiiviyön ulkopuolella eläinlääkärille maksetaan puhelinneuvonnasta puoli aktiivituntia yhtä puhelua kohden. Jos puheluita on ajallisesti toisiaan lähellä useita, sovelletaan aktiivituntien määrittelyyn aktiivituntien korvaus §:n määrittelyä tosiasiallisen työn tekemisestä. Esim. 3 kpl 5 min puhelua 30 min sisällä vastaa ½ tunnin aktiiviyötä.

Jos varallaolossa puhelinneuvonta johtaa siihen, että eläinlääkäri joutuu välittömästi lähtemään aktiiviyöhön, maksetaan edellä mainitusta puhelinneuvonnasta yksi aktiivitunti.

Syntyneet aktiivitunnit korvataan samoin periaattein kuin tosiasiallisesta työstä syntyneet aktiivitunnit. Puhelinneuvonnan aktiivituntien ajalta ei makseta sairaalapäivystyksen viimeisen momentin mukaista korotusta. Puhelinneuvonnan ja tosiasiallisen aktiiviyön yhdistyessä muodostuva laskennallinen aktiiviyö ei voi ylittää kokonaisajankäyttöä yli 30 minuuttia.

Puhelinneuvonnalla tarkoitetaan potilaan hoitoa koskevaa puhelinneuvottelua, joka tapahtuu asianomaisen varallaolossa tai sairaalapäivystyksessä olevan eläinlääkärin ja

- saman eläinsairaalan toisen päivystävän eläinlääkärin kesken
- muun eläinsairaalan tai muun päivystävän eläinlääkärin kesken
- saman eläinsairaalan hoitohenkilökuntaan kuuluvan tai opiskelijan kesken, joka eläinlääkärin poissa ollessa lähinnä on vastuussa potilaiden hoidosta
- eläimen omistajan kesken

Aktiivivapaa

Aktiivivapaalla tarkoitetaan päivystyksen aktiiviyötuntien vaihtamista vapaaksi.

Aktiivivapaa voidaan vaihtaa vapaaksi edellyttäen, että eläinsairaala voi toimia häiriöttä. Aktiivivapaan määrä ja pitoajankohta tulee sopia osaston ja eläinsairaalan johtajan kanssa. Päivystyslaskuun tulee merkitä aktiivivapaan pitoaika, mikäli aktiivivapaata halutaan käyttää.

Aktiivivapaata voidaan ottaa korkeintaan tehtyjen aktiivituntien määrä.

Aktiivivapaana pidettävät tunnit vähennetään päivystyslaskun yhteydessä laskutettavista päivystystunneista.

Aktiivivapaa myönnetään tunti tunnista periaatteella, iltai-, yö-, lauantai- ja sunnuntaityön korotukset maksetaan rahana.

Kilometrikorvaukset

Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, joita asianomaisella on ollut työmatkan johdosta. Varalla oleville eläinlääkäreille myönnetään erikseen oikeus oman auton käyttöön työpaikalle saapumista ja sieltä lähtemistä varten.

Näistä varallaoloon liittyvistä matkoista eläinlääkärille maksetaan verohallituksen päätöksen mukaiset kilometrikorvaukset.

Sairaalapäivystys- ja varallaolotehtävissä tulee käyttää työnantajan autoa, mikäli mahdollista. Poikkeuksellisesti voidaan hyväksyä oman auton käyttö myös sairaalapäivystysaikana, jos käynti potilaan luona tulee siten edullisemmaksi.

Taksin käyttö on mahdollista siten kuin verohallituksen päätöksestä ja Helsingin yliopiston kvestuurin antamista ohjeista ilmenee.

4 § Muu ohjeistus

Muusta varallaoloon tai sairaalapäivystykseen liittyvästä ohjeistuksesta määrätään tarkemmin yliopistollisen eläinsairaalan toimintakäsikirjassa tai työjärjestyksessä.

Eläinsairaalan röntgenhoitajat

5 § Työstä vapautus

Röntgenhoitajalle voidaan antaa säteilylomaa 1 päivä kuukaudessa sellaisen kuukauden aikana, jolloin hän on tehnyt säteilytyötä vähintään 16 päivää, kuitenkin enintään 2 kalenteriviikkoa vuodessa. Työnantaja määrää säteilyloman ajankohdan. Loma toteutetaan palkallisena poissaolona vähintään kalenteriviikon pituisena jaksena tai voidaan jakaa enintään kahteen jaksoon.

10 LUKU MUUT SOPIMUKSET

SOPIMUS TYÖAIKAPANKISTA

Tämän sopimuksen mukainen työaikapankki voidaan ottaa käyttöön työaikalain ja tämän työehtosopimuksen yleistä työaikaa koskevien määräysten piiriin kuuluvien työntekijöiden osalta.

Työaikapankin käyttäminen edellyttää työntekijän ja työnantajan välistä kirjallista sopimusta. Aloitteen työaikapankin käyttöönottamisesta voi tehdä joko työntekijä tai työnantaja.

Sopimuksessa tulee todeta, mitä lisiä ja työaikakorvauksia työaikapankkiin voidaan tallettaa, talletettavan työajan enimmäismäärä sekä alustava suunnitelma vapaan käyttöajankohdasta, jos se on mahdollista.

Pöytäkirjamerkintä: Työehtosopimusosapuolet suosittelevat, että sopimus tehdään osapuolten yhteisesti laatiman sopimusmallin muodossa.

Työaikapankkiin voidaan tallettaa lisätyön ja ylityön perus- ja korotusosien korvauksia, iltä-, yötyö-, lauantai- ja sunnuntaikorvauksia sekä varallaolokorvauksia, aattopäiväkorvauksia ja viikkolepokorvauksia. Työaikapankkituntien enimmäismäärä voi olla korkeintaan 300 tuntia / työntekijä.

Huomautus: Liitteenä on työaikakorvausten muuntotaulukko.

Lisätyön ja ylityön perus- ja korotusosien korvausten, iltä-, yötyö-, lauantai- ja sunnuntaikorvausten sekä varallaolokorvausten siirtämisestä työaikapankkiin on sovittava viimeistään samassa yhteydessä, kun sovitaan näiden tekemisestä.

Sopimus voidaan tehdä toistaiseksi.

Vapaa pidetään erikseen sovittavana ajankohtana ja vapaa-ajan palkka määräytyy vapaan pitämisaikana voimassa olevan palkan mukaisesti. Jollei vapaan ajankohdasta voida sopia, on työntekijän ilmoitettava vapaan pitämisestä viimeistään neljä kuukautta ennen sen alkamispäivää.

Pöytäkirjamerkintä: Jos työntekijän palkka muuttuu esim. työehtosopimuksen muutosten vuoksi kesken vapaan, muutos tulee voimaan edellä mainitun sopimuksen mukaisesti.

Pankkivapaa pidetään ensisijaisesti kokonaisina päivinä.

Työaikapankkiin talletetusta ajasta tulee pitää työaikalain mukaista kirjanpitoa tai muuta luotettavaa kirjanpitoa. Työaikapankin saldo tulee olla helposti työntekijän tarkistettavissa.

Työaikapankkivapaan pitäminen ei heikennä työntekijän vuosiloma- eikä muita etuuksia, jotka määräytyvät työsuhteen keston perusteella. Jos työntekijä sairastuu vapaan aikana, vapaa keskeytyy ja vapaa muuttuu seuraavan kalenteripäivän alusta sairauspoissaoloksi. Pitämättä jäänyt vapaa siirtyy annettavaksi

myöhemmin sovittavana ajankohtana. Jos sairauspoissaolo päättyy ennen sovittun vapaan päättymistä, vapaa jatkuu sovittun mukaisena.

Pöytäkirjamerkintä: Sairastumisesta on ilmoitettava työnantajalle välittömästi (vrt. vuosilomalain mukainen ilmoitus sairastumisesta), ellei ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ole painavaa estettä. Todistus työkyvyttömyydestä toimitetaan työnantajalle työpaikan käytännön mukaisesti.

Jos työntekijän oikeus äitiys- tai isyysvapaaseen tai ottovanhempainvapaaseen alkaa sovittun työaikapankkivapaanaikana, vapaa muuttuu äitiys- tai isyysvapaaksi tai ottovanhempainvapaaksi.

Vapaana annettavat työaikapankkitunnit lasketaan kyseisen viikon tai työjakson työajan lisäykseksi säännöllisen työajan täyttymiseen saakka.

Sopimusta voidaan muuttaa yhteisellä sopimuksella. Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti.

Työaikapankkia koskeva sopimus voidaan puolin ja toisin irtisanoa. Irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti tai muulla tavoin todisteellisesti.

Työntekijän tai työnantajan irtisanoessa sopimuksen irtisanomisaika on 4 kk.

Työaikapankissa oleva aika voidaan, jos siitä yhteisesti sovitaan, käyttää tämän työaikapankkisopimuksen irtisanomisaikana tai siirtää myöhäisempään ajankohtaan. Jos osapuolet eivät muuta sovi, käyttämättä jäänyt työaikapankkiin kertynyt työaika maksetaan rahana irtisanomisajan päättymistä seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Työsuhteen päättyessä maksetaan työaikapankkiin kertynyt työaika rahana samassa aikataulussa, kuin mitä on sovittu loppupalkan ja mahdollisten lomakorvausten maksamisesta.

Työaikakorvausten muuttaminen aikakorvauksiksi		
Työaikakorvaus	Korvauksen suuruus	Minuuttia työaikana
Lisä- ja ylityötuntien perusosat	1 tunti	60 min
Ylityön korotusosa	50 %	30
Ylityön korotusosa	100 %	60
Illatyökorvaus	15 %	9
Yötyökorvaus	35 %	21
Lauantaityökorvaus	25 %	15
Sunnuntaityökorvaus yleinen	100 %	60
Sunnuntaityökorvaus 16 §	50 %	30
Aattopäiväkorvaus	100 %	60
Viikkolepokorvaus	1 tunti	60

SOPIMUSMÄÄRÄYKSET LUOTTAMUSMIESTOIMINNASTA SEKÄ LUOTTAMUSMIESTEN, TYÖSUOJELUVALTUUTETTUIEN JA MUIDEN YHTEISTOIMINTATEHTÄVÄÄN OSALLISTUVIEN HENKILÖSTÖN EDUSTAJIEN ASEMASTA JA OIKEUKSISTA

Soveltamisala

1 § Henkilöstön edustajat

Tämän sopimuksen määräykset koskevat pääluottamusmiestä, luottamusmiestä, työsuojelun valvonnasta annetussa laissa (44/2006) tarkoitettua työsuojeluvalltuutettua, työsuojeluasiamiestä sekä muuta yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) 2 luvun 8 §:ssä tarkoitettua, lain mukaisesti yhteistoimintatehtäviin osallistuvan henkilöstön edustajaa.

Näitä määräyksiä sovelletaan myös kaikkien edellä todettujen luottamusmiesten ja kaikkien työsuojeluvalltuutettujen varamiehiin heidän hoitaessaan yhteistoimintatehtävää.

Määräykset koskevat kaikkia edellä mainittuja henkilöstön edustajia, jollei muuta ole erikseen sovittu.

Luottamusmiestoiminnasta

2 § Yleistä luottamusmiestoiminnasta

Työehtosopimusjärjestelmän ylläpitäminen ja kehittäminen perustuvat työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen välisiin neuvottelusuhteisiin. Luottamusmiesjärjestelmän tarkoituksena on omalta osaltaan edistää osapuolten välillä solmittujen sopimusten noudattamista, työnantajan ja henkilöstön välillä mahdollisesti syntyvien erimielisyyksien tarkoituksenmukaista, oikeudenmukaista ja nopeaa selvittämistä, muiden työnantajan ja henkilöstön välillä esiintyvien kysymysten käsittelyä sekä työrauhan ylläpitämistä.

3 § Sopiminen yliopistossa

Näiden määräysten mukainen luottamusmiestoiminta järjestetään yliopistoissa siten, kuin sen yksityiskohdista tarkemmin sovitaan yliopiston ja asianomaisten henkilöstöä edustavien järjestöjen (jäljempänä henkilöstöjärjestö) välillä.

Henkilöstöä edustavat työehtosopimusosapuolet ja niitä edustavat järjestöt.

4 § Luottamusmies

Luottamusmiehellä tarkoitetaan työntekijää, jonka asianomainen henkilöstöjärjestö on valinnut edustajakseen hoitamaan näissä määräyksissä tarkoitettuja tehtäviä. Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen yliopiston palveluksessa oleva henkilö sekä perehtynyt toimialueensa olosuhteisiin.

Mikäli asianomainen henkilöstöjärjestö asettaa koko yliopistoa varten vain yhden luottamusmiehen, on hän sopimusmääräysten tarkoittama pääluottamusmies.

5 § Luottamusmiehen valitseminen

Luottamusmiesten lukumäärästä, sijoituksesta ja muista valintaan liittyvistä yksityiskohdista sopivat 3 §:ssä tarkoitetut osapuolet erikseen ottaen huomioon yliopiston koko, edustettavien jäsenten lukumäärä, käytössä olevat palkkaus- ja palvelussuhdejärjestelmät ja niistä aiheutuva neuvottelujen tarve sekä yliopistossa suoritettavien tehtävien laatu ja laajuus. Tällöin tulee kiinnittää huomiota siihen, että sovitut toimialueet ovat tarkoituksenmukaisia ja kattavuudeltaan sellaisia, että ne edistävät neuvottelujärjestelmän mukaisten asioiden käsittelyä.

Kukin henkilöstöjärjestö ilmoittaa valituista luottamusmiehistä ja varaluottamusmiehistä kirjallisesti asianomaiselle yliopistolle. Varaluottamusmiehestä on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava, milloin hän toimii luottamusmiehen sijaisena.

Soveltamisohje: Jos kyse ei ole luottamusmieskorvaukseen tai luottamusmiehen suojaan oikeuttavasta luottamusmiesaseman siirrosta, vaan yksittäisen asian hoitamisesta tai vastaavasta lyhytaikaisemmasta valtuutuksesta, asianomainen luottamusmies voi ilmoittaa asiasta työnantajalle.

Milloin henkilöstöjärjestö toimittaa luottamusmiehen vaalin työpaikalla, on asianomaisen työpaikan työntekijöille varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalin järjestäminen ja toimittaminen ei saa kuitenkaan tarpeettomasti häiritä työntekoa. Vaaliajoista ja -paikoista on sovittava työnantajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista.

Milloin luottamusmiehen valinta tapahtuu työpaikalla vaaleilla, luetaan vaalien valmisteluun, vaalitoimitukseen ja tuloslaskentaan työpaikalla käytetty aika työajaksi näihin tehtäviin osallistuneille henkilöille.

Soveltamisohje: Yliopiston tai luottamusmiesten toimialueiden toiminnan supistuessa tai laajentuessa taikka organisaatiomuutosten johdosta voidaan luottamusmiesorganisaatiota tarvittaessa muuttaa osapuolten välisin sopimuksin näiden määräysten periaatteiden mukaisesti vastaamaan yliopiston tai toimialueen muuttunutta kokoa ja rakennetta.

Milloin luottamusmies valitaan vaaleilla, vaali suoritetaan työaikana työpaikalla, mikäli vaalin järjestäminen ja toimittaminen eivät häiritse työkentelyä yliopistossa. Tällöin osapuolten on sovittava hyvissä ajoin ennen vaalin toimittamista vaaliajoista, -paikoista ja muista vaaliin liittyvistä seikoista. Jos vaalista aiheutuu kohtuutonta haittaa yliopiston toiminnalle, on vaali toimitettava työajan ulkopuolella. Vaalin käytännön järjestelyistä huolehtivat asianomaiset henkilöstöjärjestöt.

6 § Luottamusmiehen tehtävät

Luottamusmiehen tehtävänä on toimia työntekijöiden sekä henkilöstöjärjestön edustajana työehtosopimusten, säännösten ja määräysten tulkintaa ja soveltamista koskevista asioista sekä muissa työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin liittyvissä asioissa. Luottamusmiehen tehtävänä on myös välittää tietoja ja ilmoituksia työnantajan, järjestöjen ja henkilöstön välillä.

Huomautus: Luottamusmiehen tehtävistä on säädetty myös eräissä laeissa, muun ohella yhteistoimintalaissa ja työaikalaisissa (605/1996).

Soveltamisohje: Koska yhteistoiminta- sekä neuvottelu- ja sopimusjärjestelmät on tarkoitettu täydentämään toisiaan, on paikallaan huolehtia yhteistoimintaelinten sekä luottamusmiehen hyvästä yhteistyöstä ja tiedonkulusta. Työnantaja ilmoittaa luottamusmiehelle, ketkä toimivat päätösvaltaisina työnantajan edustajina.

Henkilöstön edustajan velvollisuudet

7 § Velvollisuudet

Henkilöstön edustaja on velvollinen noudattamaan työsuhdettaan koskevia määräyksiä ja sopimuksia, työaika, esimiestensä antamia määräyksiä sekä muita työsuhteesta johtuvia velvoitteita siitä huolimatta, että hän toimii henkilöstön edustajana.

Henkilöstön edustajan oikeudet

8 § Ajankäyttö

Vapautus työstä

Tehtäviensä hoitamista varten henkilöstön edustajalla on oikeus saada tilapäisesti, säännöllisesti toistuen tai kokonaan vapautusta työsuhteeseensa kuuluvien tehtäviensä hoitamisesta.

Järjestäessään edellä tarkoitettua vapautusta yliopiston tulee ottaa huomioon yliopiston tehtävien laatu, työpaikan laajuus ja sen työskentelypaikkojen lukumäärä, palkkausjärjestelmät ja niistä aiheutuva neuvottelujen tarve, henkilökunnan lukumäärä, yhteydensaantimahdollisuudet ja muut vastaavat seikat sekä näistä tekijöistä johtuva yhteistoimintatehtävissä toimivan tehtävien määrä.

Henkilöstön edustajan tehtäviin varatun ajan tulee vastata edustajantoimen edellyttämiä tehtäviä.

Mikäli henkilöstön edustajalle on myönnetty työstään säännönmukaisesti toistuvaa vapaata, voidaan hänelle kiireellisissä tapauksissa myöntää vapaata muunakin työtehtävien kannalta sopivana aikana.

Ajankäyttöä koskevien järjestelyjen tarkoituksena on suoda työntekijälle mahdollisuus toimia tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti hänelle henkilöstön edustajana kuuluvissa tehtävissä.

Pöytäkirjamerkintä: Opetus- ja tutkimushenkilöstön kokonaistyöaikajärjestelmän piiriin kuuluvan henkilöstön edustajan osalta tämän sopimuksen mukainen työstä vapautusaika otetaan huomioon työaika-suunnitelmassa.

Huomautus: Työsuojelun valvontalain 34 §:ssä on säädetty seuraavaa työsuojeluvaltuutetun ajankäytöstä:

Työsuojeluvaltuutetun tehtävien hoitamista varten tarvittavaa aikaa määrittäessä on otettava huomioon tämän edustamien työntekijöiden lukumäärä, työpaikan alueellinen laajuus, työskentelypaikkojen lukumäärä ja niissä suoritettavan työn luonne, töiden järjestelystä johtuvat työsuojeluvaltuutetun tehtävien määrään vaikuttavat tekijät sekä muut työntekijöiden turvallisuuteen ja fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen vaikuttavat työturvallisuuslaissa tarkoitetut haitta-, vaara- ja kuormitustekijät.

Jollei työsuojeluvaltuutetun ajankäytöstä ole muuta sovittu, työnantajan on työpaikalla, jossa säännöllisesti työskentelee vähintään 10 työntekijää, vapautettava työsuojeluvaltuutettu edellä mainitut tekijät huomioon ottaen säännöllisistä työtehtävistään työsuojeluvaltuutetun tehtävien hoitamista varten vähintään neljäksi tunniksi kunkin neljän perättäisen kalenteriviikon pituisen ajanjakson aikana, jollei tuotannolle tai työnantajan toiminnalle vapautuksesta aiheutuva tuntuva haitta ole tilapäisesti vapautuksen esteenä.

Tehtävien järjestely

Työnantaja ja osittain varsinaisista työtehtävistä vapautettu luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voivat sopia, että varsinaisia työtehtäviä järjestellään siksi ajaksi, kun asianomainen on valittu henkilöstöä edustamaan. Tämä voi olla perusteltua edustajan tehtäviin tarvittavan ajankäytön määrän vuoksi tai silloin, kun asianomaisen varsinainen työ olennaisesti vaikeuttaa edustajan tehtävien hoitamista.

Työajan ulkopuoliset tehtävät

Henkilöstön edustajan tulee ennalta sopia työnantajan edustajan kanssa työajan ulkopuolella suoritettavaksi määrättävistä tai sovittavista tehtävistä, ellei tehtävä johdu viranomaisen määräyksestä.

9 § Henkilöstön edustajan palkka

Henkilöstön edustajan tehtäväkohtainen ja henkilökohtainen palkanosa määräytyvät lähtökohtaisesti siten, kuin siitä on yliopistojen työehtosopimuksessa sovittu.

Osittain varsinaisista työtehtävistä vapautetun luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun työsuoritus ja suoritustaso arvioidaan hänen varsinaisissa työtehtävissä työskentelynsä perusteella eikä työsuorituksen siis arvioida alentuneen osittaisen vapautuksen johdosta.

Mikäli luottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu on kokonaan vapautettu varsinaisista työsuhteeseen kuuluvista tehtävistään, maksetaan hänelle työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukainen palkka taikka palkka todetaan tai sovitaan kussakin tapauksessa erikseen.

Jos työnantaja ja osittain varsinaisista työtehtävistä vapautettu luottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu yhdessä toteavat, että varsinaisia työtehtäviä järjestellään 8 §:n 6 momentissa tarkoitetulla tavalla, ja järjestely aiheuttaa tehtävien vaativuuden alenemisen, korotetaan hänen tehtäväkohtaista palkanosaansa alenemista vastaavalla lisäpalkkiolla. Lisäpalkkio rinnastetaan tehtäväkohtaiseen palkanosaan, mukaan lukien yleiskorotusten toteuttaminen. Samassa yhteydessä sovitaan asianomaisen tehtävien järjestelystä luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun tehtävien päättyessä.

Päluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun ansiokehityksen tulee vastata yliopistossa tapahtuvaa ansiokehitystä.

10 § Ansionmenetyksen korvaaminen

Osittain varsinaisista työtehtävistään vapautettujen henkilöstön edustajien heidän työaikanaan yhteistoimintatehtäviinsä käyttämä aika luetaan heille työajaksi.

Jos muut edustajat kuin opetus- ja tutkimushenkilöstön työaikajärjestelmän piiriin kuuluvat tai harjoittelukoulujen opettajat suorittavat vapaa-aikanaan työnantajan edustajan kanssa sovittuja yhteistoimintatehtäviä, luetaan myös tämä aika heille työajaksi.

Milloin henkilöstön edustaja joutuu asianomaisen yliopiston erikseen antaman matkamääräyksen perusteella kotimaassa tekemään matkoja, jotka ovat tarpeen yhteistoimintatehtävien hoitamiseksi, suoritetaan hänelle näiden matkojen osalta kustannusten korvausta matkakustannusten korvaamista koskevien sopimusmääräysten mukaisesti.

Soveltamisohje: Yhteistoimintatehtäviin 10 §:n 2 momentin mukaan käytetyn ajan lukeminen työajaksi tarkoittaa, että asianomainen saa tämän ajan perusteella kaikki ne työaikamääräyksiin perustuvat korvaukset ja lisät, joiden saamisen muut edellytykset täyttyvät.

11 § Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun palkkiot

Päluottamusmiehenä tai luottamusmiehenä toimivan henkilöiden palkkiosta on sovittu seuraavaa:

Luottamusmiehen palkkio 1.4.2018 lukien

Edustettavien lukumäärä	Palkkio € / kk Luottamusmies	Palkkio € / kk Päluottamusmies
Alle 160	82,08	173,51
160 - 350	173,51	277,40
351 - 550	218,18	379,22
Vähintään 560	276,21	480,01

Edustettavien henkilöiden lukumäärä todetaan lukuvuosittain. Palkkio luetaan työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukaiseen palkkaan.

Jos varaluottamusmies työnantajalle tehdyn ilmoituksen nojalla, luottamusmiehen estyneenä ollessa hoitaa luottamusmiestehtävää vähintään kahden viikon ajan yhdenjaksoisesti, maksetaan luottamusmiespalkkio kyseisen kuukauden ajalta luottamusmiehen asemasta varaluottamusmiehelle.

Huomautus: Harjoittelukoulujen osalta on omat määräykset luottamusmiespalkkioista.

Työsuojeluvaltuutetun palkkio 1.4.2018 lukien

Työsuojeluvaltuutetulle suoritetaan erillistä työsuojeluvaltuutetun palkkiota seuraavasti:

Edustettavien lukumäärä	Palkkio € / kk
alle 50	82,08
50 - 200	157,92
201 - 500	220,26
501 - 1000	283,63
yli 1000	345,97

Milloin työsuojeluvaltuutetun varamies hoitaa työnantajalle tehdyn ilmoituksen nojalla työsuojeluvaltuutetun estyneenä ollessa hänen tehtäviään vähintään kahden viikon jakson, maksetaan korvaus ko. kuukauden ajalta työsuojeluvaltuutetun sijasta hänen varamiehelleen.

12 § Luottamusmiehelle annettavat tiedot

Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijän palkasta tai työsuhteeseen liittyvien säädösten, määräysten tai sopimusten soveltamisesta, on luottamusmiehelle annettava kaikki tapausten selvittämiseen vaikuttavat tiedot ja tarvittavat asiakirjat.

Yliopisto toimittaa luottamusmiehen käytettäväksi tehdyt työehtosopimukset, erillispöytäkirjat ja muut sopimukset, niiden soveltamisohjeet sekä yliopistokohtaiset erityismääräykset ja ohjeet.

Päälouottamusmiehellä tai näitä vastaavilla luottamusmiehillä on oikeus vähintään kerran vuodessa saada tietoja oman toimipiirinsä tai työpaikkansa henkilöstön lukumäärästä ja sen muutoksista sekä määrä- ja osa-aikaisten ja työnantajan työssä olevien ulkopuolisten henkilöiden lukumäärästä ja niiden mahdollisista muutoksista.

Luottamusmiehellä on vähintään kaksi kertaa vuodessa oikeus saada oman toimipiirinsä tai työpaikkansa uusista määräaikaisista palvelussuhteista seuraavat tiedot: henkilön nimi, tehtävä, organisaation yksikkö, palvelussuhteen alkamisaika, työnantajan tiedossa oleva palvelussuhteen kesto-aika sekä määräaikaisten peruste.

13 § Palkkausjärjestelmää koskeva tiedoksisaantioikeus

Ellei paikallisesti ole sovittu muuta luottamusmiehen tiedonsaannista, sovelletaan seuraavaa:

Päälouottamusmiehillä ja muilla luottamusmiehillä on oman toimipiirinsä tai työpaikkansa osalta oikeus vuosittain ja ennen palkkaa koskevia neuvotteluja luottamuksellisesti saada tiedot palkkausjärjestelmää koskevan sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan henkilöstön sijoittumisesta vaatavuustasoille sekä tilastotiedot henkilöiden kokonaispalkasta ja sen kehityksestä vaatavuus- ja suoritus-tasoittain, henkilöstöryhmittäin ja sukupuolen mukaan ryhmiteltyinä. Lisäksi toimitetaan tilastotiedot sekä vaatavuuslisien että suorituskorotusten lukumääristä yhteensä ja sukupuolen perusteella jaoteltuna arviointijärjestelmittäin sekä erikseen lukumäärät yhteensä vaatavuustasoittain.

Luottamusmiehellä on lisäksi tässä tarkoitetuissa tilanteissa ja edellytyksin oikeus saada tiedot edustamiensa henkilöiden tehtäväkuvauksista, vaatavuusarvioinneista ja – tasoista. Henkilökohtaisen palkanosan perusteita ja määrää sekä kokonaispalkkaa koskevan tiedon antaminen edellyttää kuitenkin, että henkilö on suostunut siihen yksilöidyllä valtakirjalla.

Tämän sopimuksen sopijaosapuolten välillä sovitaan tarkemmin tässä pykälässä tarkoitettujen tilastojen sisällöstä ja tietojen antamismenettelystä. Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja annettaessa on otettava huomioon tietosuojavaatimukset. Tiedot luovutetaan maksutta.

14 § Muun henkilöstön edustajan kuin luottamusmiehen tiedonsaanti

Henkilöstön edustajalla on oikeus saada tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot siten kuin siitä on säädetty tai sovittu.

Huomautus: Henkilöstön edustajille annettavista tiedoista on säädetty työsuojelun valvontalain 32 §:ssä, yhteistoimintalain 22, 36 ja 47 §:issä sekä laissa tilaajavastuusta 6 §:ssä.

15 § Toimitilat ja välineet

Huomioon ottaen toimialueen olosuhteet sekä luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun tehtävien määrä ja laatu, on luottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle järjestettävä sopiva tila, missä hän voi säilyttää yhteistoimintatehtäviensä hoitamista varten tarvittavia asiakirjoja ja toimistovälineitä. Luottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle osoitetaan lisäksi paikka, missä hän voi käydä tehtäviensä hoitamista varten tarpeelliset keskustelut.

Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voivat käyttää tehtäviensä suorittamisessa yliopiston tavanomaisessa käytössä olevia viestintä- ja toimistovälineitä.

Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu sopivat työnantajan edustajan kanssa tässä pykälässä tarkoitetuista käytännön järjestelyistä.

Soveltamisohje: Tavanomaisten toimistovälineiden käsitteen piiriin kuuluvat myös yliopistossa yleisesti käytössä olevat atk-laitteet ja niihin liittyvät

ohjelmat (mm. internet ja sähköposti). Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon mm. yliopiston koko, luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun tehtävien laajuus ja edellyttämä tarve sekä ajankäytön määrä.

Henkilöstön edustajan asemasta

16 § Kehittyminen työssä

Yhteistoimintatehtävään valitun mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää yhteistoimintatehtävien takia.

Työnantajan ja luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun on selvitettävä myös asianomaisen yhteistoimintatehtävän aikana, edellyttääkö hänen ammattitaitonsa ylläpitäminen entiseen tai vastaavaan työhön sellaisen koulutuksen tarjoamista, jota järjestetään myös muulle henkilöstölle. Myös muulla yhteistoimintatehtävään osallistuvalla henkilöstöllä tulee olla yhdenvertainen mahdollisuus muun henkilöstön kanssa osallistua ammattitaitoa ylläpitävään ja edistävään koulutukseen.

17 § Koulutus

Yhteistoimintatehtäviä hoitavalle henkilöstön edustajalle on mahdollisuuksien mukaan varattava tilaisuus osallistua sellaiseen koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään hänen pätevyyttään yhteistoimintatehtävien hoitamisessa. Koulutuksessa noudatetaan muutoin ammattiyhdistyskoulutusta koskevia sopimusmääräyksiä.

Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun tehtävien päättyessä tulee hänen ja työnantajan yhteisesti selvittää, edellyttääkö hänen paluunsa entiseen tai sitä vastaavaan työhön ammattitaitoa ylläpitävää koulutusta. Työnantaja järjestää selvityksen edellyttämää koulutusta. Koulutuksen sisältöä ratkaistaessa tulee kiinnittää huomiota työstä vapautukseen, yhteistoimintatehtävien kestoon ja sinä aikana tapahtuneisiin työmenetelmien muutoksiin.

Soveltamisohje: Työehtosopimusten allekirjoitusten jälkeen tulee työnantajan kutsua luottamusmiehet esimiesten kanssa yhteisiin tilaisuuksiin, joissa selvitetään uusien sopimusten tulkintoja ja mahdollisesti muita luottamusmiestehtävien hoitamiseen liittyviä kysymyksiä.

Huomautus: Työsuojelun valvontalain 33 §:n mukaan työnantajan ja työsuojeluvaltuutetun sekä varavaltuutetun on käsiteltävä koulutustarvetta ja -järjestelyjä kahden kuukauden kuluessa valinnasta.

18 § Henkilöstön edustajan tasapuolinen kohtelu

Henkilöstön edustajaa ei saa hänelle kuuluvien tehtävien hoitamisen vuoksi saattaa muita työntekijöitä huonompaan asemaan eikä muutoinkaan syrjiä tai painostaa.

19 § Työsuhdeturva

Luottamusmiehenä, työsuojeluvaltuutettuna tai työsuojelun asiamiehenä toimivan työsopimusta ei tämän tehtävän vuoksi saa purkaa tai irtisanoa.

Palkka- ja siirtosuoja

Luottamusmiestä, työsuojeluvaltuutettua tai työsuojeluasiamiestä ei saa siirtää ilman hänen omaa suostumustaan sellaiseen tehtävään, jossa yhteistoimintatehtävien hoito olennaisesti vaikeutuu. Sama koskee lisäksi siirtämistä sellaisiin tehtäviin tai tehtävien sellaista muuttamista, joissa sovellettavan palkkausjärjestelmän palkkatekijät ovat hänen aikaisempia näitä palkkatekijöitään huonompia.

Mikäli henkilöstöä joudutaan siirtämään, on pyrittävä siirtämään viimeisenä työsuojeluvaltuutettuna toimiva työntekijä.

Liikkeen luovutus

Päälouottamusmiehen, luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun asema jatkuu liikkeen luovutustilanteessa sellaisenaan, jos luovutettu liike tai sen osa säilyttää itsenäisyytensä. Jos luovutettu liike tai sen osa menettää itsenäisyytensä, päälouottamusmiehellä, luottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla on oikeus 20 §:n mukaiseen jälkisuojaan liikkeen luovutuksesta johtuneesta toimikauden päätyimisestä lukien.

Taloudelliset ja tuotannolliset vähentämisperusteet

Jos yliopiston työntekijöitä lomautetaan tai irtisanoetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, ei tällaista toimenpidettä saa kohdistaa päälouottamusmieheen tai työsuojeluvaltuutettuun, paitsi jos yhteisesti todetaan, ettei päälouottamusmiehelle tai työsuojeluvaltuutetulle voida tarjota hänen ammattiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä. Muu luottamusmies kuin päälouottamusmies voidaan irtisanoa tai lomauttaa työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti vain, kun luottamusmiehen työ kokonaan päättyy eikä työnantaja voi järjestää hänelle hänen ammattitaitoaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä tai kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yksilösuoja

Luottamusmiehestä, työsuojeluvaltuutetusta tai muusta yhteistoimintatehtäviin osallistuvan henkilöstön edustajasta johtuvasta syystä ei häntä saa irtisanoa ilman työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 1 momentin edellyttämää niiden henkilöiden enemmistön suostumusta, joita hän edustaa.

Luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimusta ei saa purkaa tai käsitellä purkautuneena vastoin työsopimuslain 8 luvun 1-3 §:n säännöksiä.

Luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen purkuperusteita arvioidessa häntä ei saa asettaa huonompaan asemaan muihin työntekijöihin nähden.

20 § Ehdokassuoja ja jälkisuoja

Tämän sopimuksen 18 ja 19 §:ien määräyksiä on soveltuvin osin noudatettava myös pääluottamusmies- ja luottamusmieheshdokkaaseen, jonka ammattiosasto tai -yhdistys on asettanut ja jonka asettamista ammattiosasto tai -yhdistys on kirjallisesti työnantajalle ilmoittanut sekä työsuojeluvaltuutettuehdokkaaseen, jonka asettamisesta on kirjallisesti ilmoitettu työnantajalle.

Ehdokassuoja alkaa kuitenkin aikaisintaan kolme kuukautta ennen valittavana olevan edustajan toimikauden alkua ja päättyy muun kuin vaalissa valituksi tulleen osalta vaalituloksen tultua todeksi.

Näitä määräyksiä on sovellettava myös pääluottamusmiehenä, luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna toimineeseen kahdeksan kuukautta hänen tehtävänsä päättymisen jälkeen.

21 § Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun korvaus perusteettomasta työsopimuksen päättämisestä

Jos luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimus on lakkautettu näiden määräysten vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena hänelle vähintään 10 ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä työsopimuslain 12 luvun 2 §:n 2 momentin perusteiden mukaan. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että näiden määräysten mukaisia oikeuksia on loukattu.

Korvaus tämän sopimuksen mukaan perusteettomasta lomautuksesta määräytyy työsopimuslain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti.

SOPIMUSMÄÄRÄYKSET AMMATTIYHDISTYSKOULUTUKSESTA

1 § Yleistä

Ammattiyhdistyskoulutuksella tarkoitetaan henkilöstöjärjestöjen jäsenkunnalleen järjestämää koulutusta, joka liittyy työnantajan ja järjestöjen yhteistyöhön tai järjestöjen toimintaedellytysten parantamiseen. Työnantaja tukee taloudellisesti edellä mainittua yhteistyötä edistävää ammattiyhdistyskoulutusta siten kuin jäljempänä tarkemmin sovitaan.

Soveltamisohje: Järjestöjen järjestämän yhteistoimintavalmiuksia parantavan koulutuksen lisäksi työnantaja ja järjestöt yhteistyössä voivat suunnitella ja toteuttaa yliopistokohtaisen tarpeen mukaan samaan tarkoitukseen tähtäävää koulutusta. Yhteisesti suunniteltu koulutus toteutetaan joko henkilöstökoulutuksena tai sovitaan kunkin koulutuksen osalta kustannusten jaosta erikseen järjestöjen ja työnantajan kesken.

Yliopistojen henkilöstön kehittämissuunnitelmissa tulee ottaa huomioon luottamusmiesten, työsuojelupäälliköiden ja -valtuutettujen sekä yhteistoimintatehtävissä toimivien koulutustarve.

2 § Koulutustyöryhmä

Koulutusasioita varten työehtosopimuksen osapuolet nimittävät yhteisen koulutustyöryhmän, johon nimetään enintään kaksi edustajaa kustakin allekirjoittajajärjestöstä.

Koulutustyöryhmä hyväksyy tämän koulutussopimuksen tarkoittamat kurssit kalenterivuodeksi kerrallaan. Kursseja voidaan tarpeen vaatiessa hyväksyä myös kesken kalenterivuoden.

Koulutustyöryhmälle annetaan ennen kurssin hyväksymispäätöstä selvitys kurssin opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta, kohderyhmästä, osallistujista ja muista koulutustyöryhmän mahdollisesti pyytämistä tiedoista. Kurssin hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve. Hyväksymällään kurssilla koulutustyöryhmällä on mahdollisuus seurata opetusta.

Pääsopijajärjestöt tiedottavat koulutustyöryhmän seuraavalle vuodelle hyväksymät kurssit viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua.

3 § Ammattiyhdistyskoulutus

Tämän sopimuksen tarkoittamaa ammattiyhdistyskoulutusta on luottamusmieskoulutus, työsuojelukoulutus ja yhteistoimintakoulutus.

Luottamusmieskoulutus lisää luottamusmiehen pätevyyttä luottamusmiestehtävien hoidossa ja siten edistää luottamusmiestoiminnan tavoitteita.

Työsuojelukoulutus parantaa työsuojelun valvontalain (44/2006) ja sen nojalla tehtyjen sopimusten edellyttämää yhteistoimintaa ja siten edistää työsuojelutoiminnalle asetettujen tavoitteiden toteuttamista.

Yhteistoimintakoulutus parantaa yliopiston johdon ja henkilöstön välisen yhteistoiminnan edellytyksiä ja siten edistää sisäistä yhteistoimintaa.

4 § Ammattiyhdistyskoulutukseen oikeutetut ja koulutuksen enimmäismäärät

Luottamusmies-, työsuojelu- ja muussa yhteistoimintatehtävissä toimivat ja näiden varamiehet sekä ammattiosaston tai yhdistyksen puheenjohtaja voivat osallistua sellaiseen ammattiyhdistyskoulutukseen, joka on tarpeen heidän luottamus- tai yhteistoimintatehtävänsä hoitamisen kannalta.

Koulutuksen kesto luottamusmiestehtävissä olevalla voi olla yhteensä enintään 22 työpäivää kalenterivuodessa ja muussa yhteistoimintatehtävissä yhteensä enintään 11 työpäivää kalenterivuodessa.

Huomautus: Kurssipäivien laskennassa noudatetaan aikaisempaa tulkintaa.

Koulutukseen osallistumisesta päättäessään yliopiston tulee ottaa huomioon henkilön yhteistoimintatehtävän edellyttämä koulutustarve. Sitä tulee tarkastella myös koulutuksen sisällön ja asianomaisen tehtävän yhteydessä eikä pelkästään henkilöllä yhteistoimintajärjestelmässä olevan muodollisen aseman perusteella.

Ammattiyhdistyskoulutus voi olla myös joko kokonaan tai osittain verkko-opetusta.

Ammattiyhdistyskoulutukseen hakeva on velvollinen toimittamaan työnantajalle asianomaisen koulutustilaisuuden ohjelman tai muun selvityksen koulutustilaisuudessa käsiteltävistä asioista.

Soveltamisohje: Edellä 1 momentissa mainituilla henkilöstön edustajilla on oikeus osallistua koulutustyöryhmässä hyväksytyille kurssille, mikäli koulutuksen tarve on yhteisesti työnantajan ja kurssille hakeutuvan työntekijän välillä todettu ja kurssille osallistuminen voi tapahtua tuottamatta työnantajalle tuntuvaa haittaa.

Työnantajalla on edellä mainitulla perusteella oikeus siirtää koulutukseen osallistumista enintään 6 kuukaudella. Jos kyse on harvemmin kuin 6 kuukauden välein toistuvasta koulutuksesta, osallistumista voidaan siirtää enintään siihen saakka, kunnes seuraava koulutus järjestetään.

5 § Koulutukseen hakeutuminen

Koulutukseen osallistumista varten työntekijän on haettava vapautusta työstä. Hakemus on tehtävä vähintään kahta viikkoa ennen koulutustilaisuuden alkua, jos koulutustilaisuus kestää enintään viisi päivää, ja vähintään kuusi viikkoa ennen alkamista, jos koulutustilaisuus kestää enemmän kuin viisi päivää.

6 § Taloudelliset etuudet

Edellä 3 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistumisen ajalta työntekijälle maksetaan hänen työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukainen palkka.

Soveltamisohje: Työnantaja on lähtökohtaisesti velvollinen

maksamaan samalle henkilölle korvausta vain kerran samasta tai sisälöltään vastaavasta koulutustilaisuudesta.

Ennen kuin henkilö osallistuu edellä 3 §:ssä tarkoitettuun koulutustilaisuuteen, on osallistumisen aiheuttamista toimenpiteistä sovittava työnantajan kanssa sekä nimenomaisesti etukäteen todettava, onko kyseessä sellainen koulutustilaisuus, jonka ajalta työntekijällä on oikeus saada ansionmenetyksen korvaus tämän sopimuksen mukaisesti. Samalla on todettava, mikä on korvattavan jakson pituus.

Työntekijällä on oikeus koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvauksena maksettavaan kurssirahaan, jonka suuruus kaksipäiväisen ja sitä pidemmän kurssin osalta on 55 euroa opetusohjelman mukaista kurssipäivää kohden. Yhden päivän mittaisesta koulutustilaisuudesta kurssirahaa maksetaan puolet kurssirahan koko määrästä. Kurssiraha maksetaan suoraan koulutuksen järjestäjälle.

Soveltamisohje: Kurssirahan maksamisperusteena on opetusohjelmista ilmenevien kurssipäivien määrä. Kurssirahan lisäksi ei makseta muita kustannusten korvauksia.

7 § Ammattiyhdistyskoulutuksen ajan lukeminen työajaksi

Ammattiyhdistyskoulutukseen käytetty aika luetaan työajaksi siten kuin asiasta on sovittu työaikamääräyksissä.

8 § Muu kuin tässä sopimuksessa tarkoitettu ammattiyhdistyskoulutus

Haettaessa palkatonta työstä vapautusta muuhun kuin tämän sopimuksen mukaiseen ammattiyhdistyskoulutukseen noudatetaan 5 §:n mukaisia koulutukseen hakeutumisen määräaikoja.

Soveltamisohje: Sopimusmääräyksissä ei ole sovittu, että järjestöjen toimintaedellytyksiä parantava koulutus olisi työstä vapautukseen oikeuttavaa koulutusta. Työnantaja voi myöntää harkintansa mukaan työstä vapautusta mainittuun koulutukseen. Myös tähän koulutukseen hakeutumisessa noudatetaan samoja määräaikoja kuin muussa tämän sopimuksen tarkoittamassa ammattiyhdistyskoulutuksessa. Tätä koulutusta varten myönnetty työstä vapautus lasketaan kuitenkin sopimusmääräysten 4 §:n 2 momenttiin tarkoittamaksi koulutukseen käytetyksi ajaksi.

Tällaisia kursseja ovat esimerkiksi yhdistysten taloudenhoitajien tai sihteereiden kursseja sekä kokoustekniikkaa tms. käsitteleviä kursseja.

SOPIMUS PAIKALLISESTA SOPIMISESTA

1 § Työehtosopimuksen paikallinen soveltaminen

Tätä pykälää sovelletaan niiden määräysten osalta, joissa työehtosopimus sallii paikallisen sopimisen työehtosopimuksessa määritellyissä rajoissa.

Sopijaosapuolet paikallista soveltamista koskevassa sopimisessa ovat pääluottamusmies ja työnantajan edustaja, jollei työehtosopimuksessa ole kyseisen määräyksen osalta toisin todettu.

2 § Työehtosopimuksen määräyksistä toisin sopiminen

Paikallisesti voidaan sopia työehtosopimuksen määräyksistä poikkeavasti, mikäli perusteltu syy sitä edellyttää.

Paikallinen sopimus voidaan tehdä lainsäädännön säätämässä rajoissa. Paikallisesti ei kuitenkaan saa sopia koko työehtosopimuksen tai sen oleellisen osan, kuten työaikajärjestelmän syrjäyttämistä ellei työehtosopimuksessa ole tästä erikseen sovittu (kuten 6 luku 2 § 7-kohdassa palkkausjärjestelmää koskien).

Sopijaosapuolina ovat työnantaja sekä pääluottamusmies tai luottamusmies, joiden edustettavia asia koskee taikka työehtosopimuksen osapuolena olevan järjestön alainen rekisteröity paikallinen yhdistys, jota asia koskee.

Ennen neuvottelun alkamista todetaan neuvotteluosapuolet.

Esityksessä paikalliseksi sopimukseksi on mainittava, mistä työehtosopimuksen kohdasta halutaan sopia sekä esitettävä perustelu poikkeamiselle.

3 § Palkkaa ja muita taloudellisia etuuksia koskevista vähimmäismääräyksistä poikkeaminen

Työehtosopimuksen palkkaa tai muita taloudellisia etuuksia koskevista vähimmäismääräyksistä voidaan paikallisesti sopia poiketa siten, kuin tässä pykälässä on sovittu.

Sopimuksen edellytyksenä on taloudellinen kriisitilanne, joka voi johtaa työvoiman käytön vähentämiseen. Sopiminen voi tulla kyseeseen, jos yliopiston toiminta ja yliopiston yliopistolain mukaisten tehtävien hoito vaarantuvat yliopiston taloudellisen tilanteen heikkenemisen vuoksi uhaten yliopiston toimintaa ja työpaikkojen säilymistä. Paikalliset sopijapuolet toteavat yksimielisesti neuvottelujen aluksi tilanteen, jonka johdosta neuvottelut paikallisen sopimuksen saavuttamiseksi aloitetaan.

Tämän pykälän mukaisen paikallisen sopimuksen tulee koskea koko työehtosopimuksen soveltamisalan piirissä olevaa henkilöstöä.

Neuvoteltaessa tässä pykälässä tarkoitettusta sopimuksesta työnantaja noudattaa neuvottelussa tarvittavien tietojen antamisessa yhteistoimintalakia. Tarvittaessa osapuolet voivat käyttää hyväksi asiantuntijoita. Henkilöstön edustajille annetaan ajankohtaiset tiedot yliopiston taloudellisesta tilanteesta, muun muassa

tilinpäätös, talousarvio, investointisuunnitelma ja tarvittavassa laajuudessa muita työnantajan taloudellista tilannetta kuvaavia asiakirjoja.

Tämän pykälän mukaisten neuvottelujen ajaksi sovitaan paikallisesti neuvotteluihin osallistuvien henkilöstön edustajien työstä vapautuksen määrästä ja muista heidän asemaansa liittyvistä seikoista ottaen huomioon neuvottelujen aiheuttama luottamusmiestehtävien työmäärän lisäys. Henkilöstön edustajilla tulee olla riittävät mahdollisuudet osallistua neuvotteluihin ottaen huomioon neuvoteltavana oleva sopimuskokonaisuus ja sen asettamat vaatimukset neuvottelujen sisältöön.

4 § Sopimuksen muodosta ja sisällöstä

Paikallinen sopimus tehdään kirjallisesti.

Sopimuksesta tulee käydä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- sopimuksen tarkoitus
- sopimuksen osapuolet
- kohteena oleva työehtosopimuksen määräys
- perusteet määräyksestä poikkeamiselle
- sopimuksen yksityiskohtainen sisältö
- sopimuksen voimassaolo ja irtisanomisehdot
- päiväys ja allekirjoitukset

5 § Paikallisen sopimuksen voimassaolo ja päättyminen

Sopimus voidaan tehdä määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi.

Tämän sopimuksen 3 §:n mukainen sopimus voidaan tehdä vuoden määräajaksi ja se voidaan uudistaa vuodeksi kerrallaan, jos sen tekemisen edellytykset ovat määräajan päätyttyä edelleen olemassa ja sopijapuolet tämän yhteisesti toteavat. Sopimuksen voimassaoloaikana työnantaja ei voi työsopimuslain 7 luvun 3 §:n nojalla päättää tai työsopimuslain 5 luvun 2 §:n nojalla lomauttaa työsuhteita yliopistossa.

Mikäli osapuolet 3 §:n mukaisen sopimuksen voimassa ollessa yhteisesti toteavat, että sopimuksen edellytyksenä oleva taloudellinen kriisitilanne on väistynyt eikä sopimukselle enää ole taloudellista tarvetta, sopimus voidaan päättää kesken määräajan ja taloudelliset etuudet palaavat tällöin työehtosopimuksen mukaisiksi 3 §:n mukaisen sopimuksen päättymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien.

Jos toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen irtisanomisesta ei ole muuta sovittu, se voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

Muu kuin 3 §:ssä tarkoitettu yli kolmeksi vuodeksi tehty määräaikainen sopimus on kolmen vuoden jälkeen irtisanottavissa kuten toistaiseksi voimassa oleva sopimus.

Paikallisen sopimuksen voimassaolon päätyttyä noudatetaan voimassa olevia työehtosopimuksen määräyksiä ja lainsäädäntöä.

Paikallisella sopimuksella on sama oikeusvaikutus kuin työehtosopimuksella. 2 ja 3 §:n mukainen paikallinen sopimus on toimitettava tiedoksi työehtosopimuksen sopijajärjestöille ja 3 §:n mukainen sopimus myös työvoimahallinnolle.

6 § Sopimuksen tulkinta ja erimielisyydet

Tämän sopimuksen ja tähän sopimukseen perustuvien paikallisten sopimusten tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan kuten työehtosopimuksen erimielisyydet.

7 § Voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa saman ajan kuin työehtosopimus, jonka perusteella se on tehty.

Tämän sopimuksen voimassaoloaikana tehdyt paikalliset sopimukset ovat kuitenkin voimassa sen mukaan, mitä niiden voimassaolosta on sovittu.

YLIOPISTOJEN PALKKAUSJÄRJESTELMÄÄ (YPJ) KOSKEVAT LIITTEET

- Liite 1 Opetus- ja tutkimushenkilöstön vaativuustasokartta
- Liite 2 Muun henkilöstön vaativuuskehikko
- Liite 3 Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä
- Liite 4 Muun henkilöstön henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä
- Liite 5 Palkkataulukot
- Liite 6 Yliopistojen yleinen työehtosopimus – muutoskooste

Liite 1 OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN VAATIVUUSTASOKARTTA

Tehtävän kuvaus / dokumentointi liitteenä olevaa tehtäväkuvauslomaketta käyttäen

Vaativuustasokartalle on kuvattu tyypillisesti eri tasoille kuuluvia tehtäviä. Jos tehtävä tasoilla 1-4 on tutkimuspainotteinen, eivät viittaukset opetukseen ja ohjaukseen ohjaa tasovalintaa.

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
1	Jatkotutkintoon liittyvä tutkimustyö Jatko-opintojen suorittaminen	Omiin jatko-opintoihin liittyvä pienimuotoinen opetus valvojan/ohjaajan ohjauksessa	Ylempi korkeakoulututkinto
2	Jatkotutkintoon liittyvä tutkimustyö tai muu ohjattu tutkimustyö Jatko-opintojen suorittaminen Vähäisissä määrin muita tehtäviä kuin omaan jatkotutkintoon liittyvää tutkimusta	Omiin jatko-opintoihin liittyvä pienimuotoinen opetus tai projektimuotoisen työskentelyn edellyttämät vuorovaikutustaidot	Ylempi korkeakoulututkinto
<i>Keskeinen ero edelliseen: opetustehtävien vaativuuden lisääntyminen, mahdollisesti osallistuminen opetus- ja laitoshallinnon avustaviin tehtäviin, jatko-opintojen eteneminen</i>			
3	Jatkotutkintoon liittyvä tutkimustyö tai muu tutkimustyö Jatko-opintojen suorittaminen Perusopetukseen sekä opetus- ja laitoshallintoon liittyviä tehtäviä tai vaativampia projektitehtäviä	Perustutkinto-opiskelijoiden ohjaukseen liittyviä tehtäviä tai projektimuotoisen työskentelyn edellyttämät vuorovaikutustaidot	Ylempi korkeakoulututkinto
<i>Keskeinen ero edelliseen: osallistuminen opiskelijoiden ohjaukseen, vaativampia opetus- ja laitoshallinnon tehtäviä, tieteellisen pätevyyden hankkiminen, vastuu omasta tutkimustyöstä projektiryhmän osana</i>			
4	Jatko-opintoihin liittyvä tutkimustyö tai itsenäinen tutkimustyö, johon kuuluu menetelmien hyvä hallinta Perusopetukseen, opetus- ja/tai yliopistohallintoon liittyviä itsenäisesti toteutettavia tehtäviä	Opetusta avustavia tehtäviä	Lisensiaatintutkintoa vastaavat opinnot
<i>Keskeinen ero edelliseen: tieteellisen pätevyyden kasvu, itsenäisemmin suoritettavia opetus- ja hallintotehtäviä, tutkimustehtävien vaativuuden kasvu ja mahdollisesti vastuuta pienehköistä projektista</i>			

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
5	tutkimuspainotteiset tehtävät:		
	Itsenäinen tieteellinen tutkimustyö Perusopetukseen ja/tai yliopistohallintoon liittyvät tehtävät	Kandidaatin tutkielmien ohjaus omalta tutkimusalueelta Tutkimusprojektien suunnittelu ja toteutus Tutkimusryhmän vastuullisena tutkijana toimiminen Yhteiskunnallisia ja tieteellisiä asiantuntijatehtäviä	Tohtorin tutkinto tai muu tutkijakoulutus
	<i>Keskeinen ero edelliseen: opetus- ja tutkimustehtävät eri kuvauksessa, tieteellisen pätevyden saavuttaminen, opetuksen monipuolistuminen, asiantuntijatehtävien mukaan tuleminen, mahdollisen vastuulla olevan projektiryhmän koon kasvu</i>		
	opetuspainotteiset tehtävät:		
	Itsenäinen opetustehtävä Tehtävään kuuluu arviointia ja kehittämistä Laitostehtäviä	Opintokokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus Perustutkintotasoista opetusta Perustutkinto-opiskelijoiden ohjausta	Hyvä opetustaito Edellyttää opetusalueen kokonaisuuden hallintaa
<i>Keskeinen ero edelliseen: opetus- ja tutkimustehtävät eri kuvauksessa, vastuu ja itsenäisyys opetustehtävissä kasvaa</i>			
6	tutkimuspainotteiset tehtävät:		
	Itsenäinen tieteellinen tutkimustyö Perus- ja erityisesti jatko-opetukseen, yliopistohallintoon liittyvät tehtävät	Tutkimuksen vastuullisia organisointitehtäviä ja tutkimusryhmän johtamiseen liittyviä tehtäviä Tutkimusrahoituksen hankkiminen Perustutkinto-opiskelijoiden opinnäytetutkimuksen ohjaaminen Tieteellisiä ja yhteiskunnallisia asiantuntijatehtäviä Itsenäinen vastuu kliinisestä työstä	Tohtorin tutkinto
	<i>Keskeinen ero edelliseen: tieteellinen pätevyys, jatkokoulutusvastuuta, asiantuntijatehtävät monipuolistuvat, taloudellisen vastuun merkitys korostuu</i>		
	opetuspainotteiset tehtävät:		
	Laaja opetusvastuu Yliopistoyhteisön arvostama opetustyö Laitos- ja organisointitehtäviä	Opetusta perustutkintotasolla Opinnäytteiden ohjausta Oppiainevastuuta Laajojen opetuskurssien vetämistä Vastuuta koulutuksen kehittämisestä	Opetus- ja ohjauskokemusta vaativa tehtävä Hyvä opetustaito Pitkäaikainen opetuskokemus
<i>Keskeinen ero edelliseen: kokemusvaatimus lisääntyy, oppiainevastuun mukaantulo, kehittämisotehtävät vaativoituvat, opinnäytteiden ohjaus</i>			
7	Tiedeyhteisön arvostama tutkimustyö ja opetustyö	Yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen tieteen ja opetuksen alalla Tutkimushankkeiden suunnittelu ja organisointi Vastuu resurssien käytöstä Vastuuta koulutusohjelmasta Jatkokoulutusvastuu / hyvin laaja koulutusvastuu Akateemiset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät Laaja vastuu kliinisestä työstä	Monipuolinen opetuskokemus sekä perus- että jatkokoulutukseen liittyen Valmiudet vastuuseen tieteenalasta
	<i>Keskeinen ero edelliseen: opetus- ja tutkimustehtävät samassa kuvauksessa, mutta tehtävä voi olla tutkimus- tai opetuspainotteinen. Vastuun merkitys korostuu toiminnassa, monipuolisuus joko tieteellisessä työssä tai opetuskokemuksessa, yhteistyötarpeen ja ulkoisen toiminnan lisääntyminen</i>		

Taso	Työn luonne	Vuorovaikutustaidot ja vastuu	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
8	Tiedeyhteisön korkealle arvostama tutkimus- ja opetustyö	Tieteellisen yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen, myös kansainvälisesti Laaja vastuu tieteenalasta ja sen kehittämisestä Tutkimushankkeiden ja verkostojen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Vastuu tutkimusresurssien käytöstä Laaja koulutusohjelmavastuu tai vastuu tutkimuksen johtamisesta ja kehittämisestä Laaja jatkokoulutusvastuu Laajat akateemiset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Monipuolinen opetuskokemus sekä perus- että jatkokoulutukseen liittyen
		<i>Keskeinen ero edelliseen: tehtävien monipuolisuus, tehtävien ja vastuun laaja-alaisuus, syvälinen osaaminen ja tieteellisenarvostuksen korostuminen, kansainvälinen ulottuvuus, professorin kelpoisuus</i>	
9	Tiedeyhteisön korkealle arvostama tutkimus- ja opetustyö	Laajan tieteellisen yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen, erityisesti kansainvälisesti Laaja vastuu tieteenalasta ja sen kehittämisestä Tutkimushankkeiden ja verkostojen strateginen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Laaja vastuu tutkimusresurssien käytöstä Laaja koulutusohjelmavastuu tai laaja vastuu tutkimuksen johtamisesta ja kehittämisestä Laaja jatkokoulutusvastuu Vaativat akateemiset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Monipuolinen opetuskokemus sekä perus- että jatkokoulutukseen liittyen
		<i>Keskeinen ero edelliseen: Tieteellisen arvostuksen, tehtävien, vastuuden ja yhteistyöverkostojen monipuolisuus ja laajuus korostuvat</i>	
10	Tiedeyhteisön erittäin korkealle arvostama tutkimus- ja opetustyö	Laaja tieteellisen yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen, erityisesti kansainvälisesti Laaja vastuu tieteenalasta ja sen kehittämisestä Suurten tutkimushankkeiden ja verkostojen strateginen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Laaja vastuu tutkimusresurssien käytöstä Laaja koulutusohjelmavastuu tai laaja vastuu tutkimuksen johtamisesta ja kehittämisestä Laaja jatkokoulutusvastuu, myös jatkokoulutusorganisaation johtaminen Erittäin vaativat akateemiset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Monipuolinen opetuskokemus sekä perus- että jatkokoulutukseen liittyen
		<i>Keskeinen ero edelliseen: Hyvin vaativa taso, eteneminen tasolle edellyttää hyvin laaja-alaisia vastuita ja tehtävän vaatimuksia</i>	

Yliopistojen palkkausjärjestelmä YPJ (Liite 1)
 Opetus- ja tutkimushenkilöstön vaativuustasokartta

Taso	Työn luonne	Vuorovaikutustaidot ja vastuu	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
11	Tiedeyhteisön erittäin korkealle arvostama tutkimus- ja opetustyö	Laajojen tieteellisten yhteistyöverkostojen luominen ja ylläpitäminen, erityisesti kansainvälisesti Huipputason tutkimushankkeiden ja verkostojen strateginen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Hyvin laaja vastuu tutkimusresurssien käytöstä Poikkeuksellisen vaativat tieteelliset tehtävät Laaja jatkokoulutusvastuu, myös jatkokoulutusorganisaation johtaminen Erittäin vaativat akateemiset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Erittäin monipuolinen ja laaja-alainen tutkimus- ja opetuskompetenssi
<i>Keskeinen ero edelliseen: Kaikkein vaativin taso, eteneminen tasolle on poikkeuksellista ja edellyttää erittäin laaja-alaisia vastuita ja tehtävien vaatimuksia</i>			

VAATIVUUSTASOKARTTA, TAIDEALA

Tehtävän kuvaus / dokumentointi liitteenä olevaa tehtäväkuvauslomaketta käyttäen

Vaativuustasokartalle on kuvattu tyypillisesti eri tasoille kuuluvia tehtäviä. Jos tehtävä tasoilla 1-4 on tutkimuspainotteinen, eivät viittaukset opetukseen ja ohjaukseen ohjaa tasovalintaa.

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
1	Jatkotutkintoon liittyvä tutkimustyö ja/tai taiteellinen työ Jatko-opintojen suorittaminen	Omiin jatko-opintoihin liittyvä pienimuotoinen opetus valvojan/ohjaajan ohjauksessa	Ylempi korkeakoulututkinto
2	Jatkotutkintoon liittyvä tutkimustyö ja/tai taiteellinen työ Jatko-opintojen suorittaminen Vähäisissä määrin muita tehtäviä kuin omaan jatkotutkintoon liittyvää tutkimusta	Omiin jatko-opintoihin liittyvä pienimuotoinen opetus tai muu opetustyö tai projektimuotoisen työskentelyn edellyttämät vuorovaikutustaidot	Ylempi korkeakoulututkinto
	<i>Keskeinen ero edelliseen: opetustehtävien vaativuuden lisääntyminen, jatko-opintojen eteneminen, mahdollisesti osallistuminen opetus- ja laitoshallinnon avustaviin tehtäviin</i>		
3	Jatkotutkintoon liittyvä tutkimustyö ja/tai taiteellinen työ Jatko-opintojen suorittaminen Perusopetukseen sekä opetus- ja laitoshallintoon liittyviä tehtäviä tai vaativampia projektitehtäviä Vastuu omasta tutkimustyöstä projektiryhmän osana	Perustutkinto-opiskelijoiden ohjaukseen liittyviä tehtäviä tai vastuullisia tehtäviä projektiryhmässä	Ylempi korkeakoulututkinto
	<i>Keskeinen ero edelliseen: osallistuminen opiskelijoiden ohjaukseen, vaativampia opetus- ja laitoshallinnon tehtäviä, taiteellisen ja/tai tieteellisen pätevyyden hankkiminen, vastuuta projektiryhmän työn toteutuksesta</i>		
4	Jatko-opintoihin liittyvä tutkimustyö ja/tai taiteellinen työ Perusopetukseen, opetus- ja/tai yliopistohallintoon liittyviä itsenäisesti toteutettavia tehtäviä Vaihtoehtoisesti: Itsenäinen tutkimustyö, johon kuuluu menetelmien hyvä hallinta	Opetusta avustavia tehtäviä tai vähäisessä määrin itsenäisiä opetustehtäviä	Lisensiaatintutkintoa vastaavat opinnot
	<i>Keskeinen ero edelliseen: itsenäisemmin suoritettavia opetus- ja hallintotehtäviä, taiteellisen ja/tai tieteellisen pätevyyden kasvu, tutkimustehtävien vaativuuden kasvu ja mahdollisesti vastuuta pienehköistä projekteista</i>		

Taso	Työn luonne	Vuorovaikutustaidot ja vastuu	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
5	tutkimuspainotteiset tehtävät:		
	Itsenäinen tutkimustyö ja/tai taiteellinen työ Perusopetukseen ja/tai yliopistohallintoon liittyvät tehtävät	Kandidaatin opinnäytteiden ohjaus omalta tutkimusalueelta ja/tai taiteellisen toiminnan alueelta Tutkimusprojektien suunnittelu ja toteutus Tutkimusryhmän ja/tai taiteellisen projektin vastuullisena tutkijana tai vastuullisena jäsenenä toimiminen Tieteellisiä ja/tai taiteellisia ja yhteiskunnallisia asiantuntijatehtäviä	Tohtorin tutkinto tai muu tutkijakoulutus
	<i>Keskeinen ero edelliseen: opetus- ja tutkimustehtävät eri kuvauksessa, tieteellisen ja/tai taiteellisen pätevyyden saavuttaminen, opetuksen monipuolistuminen, asiantuntijatehtävien mukaan tuleminen</i>		
	opetuspainotteiset tehtävät:		
Itsenäinen opetustehtävä Tehtävään kuuluu arviointia ja kehittämistä Laitostehtäviä	Opintokokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus Perusopintotasoista opetusta Perustutkintotasoista opetusta Perustutkinto-opiskelijoiden ohjausta	Hyvä opetustaito Taiteelliset ansiot Edellyttää opetusalueen kokonaisuuden hallintaa	
<i>Keskeinen ero edelliseen: opetus- ja tutkimustehtävät eri kuvauksessa</i>			
6	tutkimuspainotteiset tehtävät:		
	Itsenäinen tutkimustyö ja/tai taiteellinen työ Perus- ja erityisesti jatko-opetukseen, yliopistohallintoon liittyvät tehtävät	Tutkimuksen ja/tai taiteellisen toiminnan vastuullisia organisointitehtäviä ja tutkimusryhmän ja/tai taiteellisen projektin johtamiseen liittyviä tehtäviä Rahoituksen hankkiminen Perustutkinto-opiskelijoiden opinnäytetutkimuksen ohjaaminen Tieteellisiä ja/tai taiteellisia ja yhteiskunnallisia asiantuntijatehtäviä	Tohtorin tutkinto
	<i>Keskeinen ero edelliseen: tieteellinen ja/tai taiteellinen pätevyys, jatkokoulutusvastuuta, asiantuntijatehtävät monipuolistuvat</i>		
	opetuspainotteiset tehtävät:		
Yliopistoyhteisön arvostama opetustyö Laitos- ja organisointitehtäviä	Opetusta perustutkintotasolla Maisterintutkintoon liittyvien opinnäytteiden ohjausta Oppiainevastuuta Laajojen tai vaativien opetuskurssien vetämistä Vastuuta koulutuksen kehittämisestä	Pitkää opetus- ja ohjauskokemusta vaativa tehtävä Hyvä opetustaito Taiteelliset ansiot ja riittävä opetustaito	
<i>Keskeinen ero edelliseen: kokemusvaatimus lisääntyy, oppiainevastuun mukaantulo, kehittämistehtävät vaatiuotuvat, maisterintutkintoon liittyvien opinnäytteiden ohjaus</i>			

Taso	Työn luonne	Vuorovaikutustaidot ja vastuu	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
7	Taideyhteisön arvostama taiteellinen työ ja opetus	Yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen taiteen ja opetuksen alalla Projektien suunnittelu ja organisointi Vastuu resurssien käytöstä Vastuuta koulutusohjelmasta Jatkokoulutusvastuu Taiteelliset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Monipuolinen opetuskokemus perus- ja/tai jatkokoulutukseen liittyen Valmiudet vastuuseen taiteenalasta
		<i>Keskeinen ero edelliseen: opetus- ja tutkimustehtävät samassa kuvauksessa, mutta tehtävä voi olla tutkimus- tai opetuspainotteinen. Vastuun merkitys korostuu toiminnassa, monipuolisuus esimerkiksi opetuskokemuksessa tai taiteellisessa työssä, yhteistyötarpeen ja ulkoisen toiminnan lisääntyminen</i>	
8	Taideyhteisön korkealle arvostama taiteellinen työ ja opetus	Taiteellisen yhteistyöverkoston luominen ja ylläpito ottaen huomioon kansainvälisyys Laaja vastuu taiteenalan ylimmästä opetuksesta ja sen kehittämisestä Projektien ja taideproduktioiden suunnittelu, organisointi ja koordinointi Vastuu projektien ja taiteellisten produktioiden resurssien käytöstä Jatkokoulutusvastuu Laajat taiteelliset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Monipuolinen opetuskokemus yliopistotasolla tai erikseen osoitettu opetustaito
		<i>Keskeinen ero edelliseen: tehtävien monipuolisuus, tehtävien ja vastuun laaja-alaisuus, syvälinen osaaminen ja taiteellisen arvostuksen korostuminen, kansainvälinen ulottuvuus, professorin kelpoisuus</i>	
9	Taideyhteisön korkealle arvostama taiteellinen työ ja opetus	Taiteellisen yhteistyöverkoston luominen ja ylläpito, erityisesti kansainvälisesti Laaja vastuu taiteenalan ylimmästä opetuksesta ja sen kehittämisestä Projektien ja taideproduktioiden ja -verkostojen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Laaja vastuu projektien ja taiteellisten produktioiden resurssien käytöstä Jatkokoulutusvastuu Vaativat taiteelliset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Monipuolinen opetuskokemus yliopistotasolla tai erikseen osoitettu opetustaito
		<i>Keskeinen ero edelliseen: Taiteellisen arvostuksen, tehtävien, vastuuden ja yhteistyöverkostojen monipuolisuus ja laajuus korostuvat</i>	

Taso	Työn luonne	Vuorovaikutustaidot ja vastuu	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
10	Taideyhteisön erittäin korkealle arvostama taiteellinen työ ja opetus	Laaja taiteellisen yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen, erityisesti kansainvälisesti Laaja vastuu taiteenalan ylimmästä opetuksesta ja sen kehittämisestä Suurten projektien ja taideproduktioiden ja verkostojen strateginen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Laaja vastuu projektien ja taiteellisten produktioiden resurssien käytöstä Laaja jatkokoulutusvastuu, myös taiteenalan jatkokoulutusorganisaation johtaminen Erittäin vaativat taiteelliset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Monipuolinen opetuskokemus sekä perus- että jatkokoulutukseen liittyen
<i>Keskeinen ero edelliseen: Hyvin vaativa taso, eteneminen tasolle edellyttää hyvin laaja-alaisia vastuita ja tehtävän vaatimuksia</i>			
11	Huipputason taiteellinen työ ja siihen liittyvä opetus	Laajojen taiteellisten yhteistyöverkostojen luominen ja ylläpitäminen, erityisesti kansainvälisesti Erittäin laaja vastuu taiteenalan ylimmästä opetuksesta ja sen kehittämisestä Vaativien projektien, taideproduktioiden ja verkostojen strateginen suunnittelu, organisointi ja koordinointi Hyvin laaja vastuu projektien ja taiteellisten produktioiden resurssien käytöstä Poikkeuksellisen vaativat taiteelliset tehtävät Laaja jatkokoulutusvastuu, myös taiteenalan jatkokoulutusorganisaation johtaminen Erittäin vaativat taiteelliset ja yhteiskunnalliset asiantuntijatehtävät	Professorin kelpoisuus Erittäin monipuolinen ja laaja-alainen tutkimus- ja opetuskokemus
<i>Keskeinen ero edelliseen: Kaikkein vaativin taso, eteneminen tasolle on poikkeuksellista ja edellyttää erittäin laaja-alaisia vastuita ja tehtävän vaatimuksia</i>			

Liite 2 MUUN HENKILÖSTÖN VAATIVUUSKEHIKKO

Vaatimuskehikkoa sovelletaan muissa kuin opetus- ja tutkimustehtävissä toimivan henkilöstön tehtävien vaativuuden arviointiin. Kehikkoa sovelletaan tehtäviin, joihin kuuluu sellaisten kehittämis- ja selvityshankkeiden toteuttaminen, jotka eivät ole rinnastettavissa tieteelliseen perustutkimukseen (esimerkiksi täydennyskoulutuskeskuksissa tai vastaavissa yksiköissä). Kehikkoa sovelletaan myös tehtäviin, joihin tutkimuksen tekeminen liittyy vähäisesti, mutta jotka eivät perusluonteeltaan ole varsinaisia tutkimustehtäviä.

Vaatimuskehikossa vieraan kielen käytöllä viitataan tehtäviin, joissa henkilö joutuu käyttämään useampaa kuin yhtä kieltä.

Vaativuustekijöiden sisällä samantasoisten tekijöiden vaihtoehtoisuutta on kuvattu tai-sanalla. Esitetyt luettelot eivät ole tyhjentäviä, vaan esimerkinomaisia, joten kaikkien kohtien ei tarvitse täyttyä arvioitavassa työssä.

Tiedollisissa ja taidollisissa valmiuksissa mainittua tyypillistä koulutusta osaamisen edellytyksenä ei tule ymmärtää kelpoisuusehtona, vaan sillä viitataan edellytyksiin, joihin osaaminen kullakin tasolla tavanomaisesti perustuu.

Arvioituihin tehtäviin voi kuulua vastuita (esim. esimies- tai taloudellista vastuuta), joita ei ole mainittu ohjesäännöissä tai työjärjestyksessä. Tällöin vastuiden tulee kuitenkin ilmetä tarkemmin tehtäväkuvauksesta.

Vaikeissa ja vaarallisissa olosuhteissa työskenteleminen voidaan ottaa huomioon tehtävän vaativuustasoa määriteltäessä.

Vaativuustasosta 8 lähtien kirjastoalan asiantuntijatehtävissä osaaminen perustuu tyypillisesti informaatioalan opintoihin. Kirjastoalan asiantuntijatehtävissä toimivien osalta informaatioalan opinnot sisältyvät tyypillisesti yliopistotutkintoon tai ne ovat muun yliopistotutkinnon lisäksi suoritettuja informaatioalan opintoja.

VAATIVUUSKEHIKKO

TASO JA YLEISKUVAUS				
Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:				
VAATIVUUSTASO 2	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 2 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan eri tehtäväalueiden ohjeistettuja käytännön tehtäviä , jotka voidaan oppia lyhyellä perehdyttämällä.	Työtehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden ja annetun tärkeysjärjestyksen mukaan. Ohjeet ja toimintatavat ovat vakiintuneita.	Työ vaatii suullisen ja kirjallisen viestinnän perustaitoja sekä tavanomaisia yhteistyötaitoja työyhteisön jäsenenä.	Työhön sisältyy vastuu oman työn asianmukaisesta hoitamisesta.	Tehtävän hoitaminen edellyttää käytännön tietoja ja taitoja. Tehtävän edellyttämä osaaminen voidaan hankkia tehtävässäänkin.
VAATIVUUSTASO 3	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 3 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan eri tehtäväalueiden käytännön tehtäviä , joissa edellytetään oman toimintaympäristön tuntemusta sekä alan perusvälineiden käyttötaitoja tai alan vakiintuneiden työmenetelmien tuntemusta.	Työtehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaan, jotka muuttuvat ajoittain. Työtehtävistä ja työssä esiintyvistä tavanomaisista tilanteista ja ongelmista tulee selviytyä pääsääntöisesti itsenäisesti. Työssä voi olla samanaikaisesti useampia työtehtäviä, joiden erilaiset määräajat tai aikataulut tulee tuntea.	Työ vaatii suullisen ja kirjallisen viestinnän perustaitoja sekä valmiutta ryhmässä työskentelyyn.	Työhön sisältyy vastuuta omien työskentelytapojen ja -menetelmien kehittamisestä.	Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> ammatillisen peruskoulutuksen antamiin valmiuksiin <i>tai vaihtoehtoisesti</i> työkokemuksella hankittuihin vastaaviin tietoihin ja taitoihin. Työ vaatii valmiutta uusien asioiden oppimiseen.

TASO JA YLEISKUVAUS		Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:		
VAATIVUUSTASO 4	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
<p>Vaativuustasolle 4 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan eri tehtäväalueiden ohjeistettuja ammattitehtäviä, jotka edellyttävät alan vakiintuneiden työmenetelmien hallintaa. Tehtäviin liittyy tehtäväalalle tyypillisten määräysten, ohjeiden, sopimusten tms. soveltamista.</p>	<p>Työtehtäviin on esimerkkejä, säännöksiä tai käytäntöjä, joita sovelletaan samankaltaisina toistuvissa tilanteissa. Työtehtävistä ja työssä esiintyvistä tavanomaisista tilanteista ja ongelmista tulee selviytyä itsenäisesti. Työssä voi olla samanaikaisesti useampia työtehtäviä, joiden erilaiset aikataulut ja määräajat tulee tuntea.</p>	<p>Työ vaatii vuorovaikutustaitoja <i>jossakin seuraavista</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> yleinen asiakaspalvelu tai neuvonta asiakirjojen käsittely asian jäsenetty esittäminen. <p>Työ voi edellyttää myös vieraan kielen käyttämistä.</p>	<p>Tehtäviin sisältyy vastuuta toimintojen tai palvelujen sujumisesta osana kokonaisuutta, <i>esimerkiksi</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> tietojen ja tulosten luotettavuus aikataulujen tai määräaikojen noudattaminen käytettävien aineiden, työvälineiden tai työtapojen soveltuvuus. 	<p>Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> soveltuvan ammatillisen koulutuksen antamiin valmiuksiin <i>tai vaihtoehtoisesti</i> ammattialan työkokemuksella hankittuihin vastaaviin tietoihin ja taitoihin. Työ edellyttää oma-aloitteista tietojen ja taitojen ylläpitämistä. Tehtävissä voidaan edellyttää jonkin yliopistotoiminnon sisällön tuntemista omaa yksikköä laajemmin tai useamman toiminnon tuntemista lähimmän työympäristön tasolla.</p>
VAATIVUUSTASO 5	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
<p>Vaativuustasolle 5 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan eri tehtäväalueiden ammattitehtäviä, jotka edellyttävät alan työmenetelmien hallintaa.</p>	<p>Työtehtäviin on säännöksiä tai käytäntöjä, joita sovelletaan vaihtelevissa tilanteissa. Työssä on samanaikaisesti useita tehtäviä, jotka tulee asettaa tärkeysjärjestykseen huomioiden vaikutukset.</p>	<p>Työ vaatii vuorovaikutustaitoja <i>jossakin seuraavista</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> yksilölliset asiakaspalvelu-, neuvonta- tai ohjaustilanteet (myös ongelmatilanteissa), työskentely vaihtelevassa ympäristössä, kirjalliset valmistelutehtävät asiakokonaisuuksien suullinen tai kirjallinen esittäminen. <p>Työ voi edellyttää myös vieraan kielen käyttämistä.</p>	<p>Työhön sisältyy vastuuta oman tehtäväalueen ja työympäristön kehittämisestä sekä tehtävien asianmukaisesta ja laadukkaasta hoitamisesta. Vastuu voi koskea <i>esimerkiksi</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietojen ja tulosten luotettavuutta käytettävien aineiden, työvälineiden tai työtapojen soveltuvuutta. 	<p>Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> tehtäväalueeseen liittyvään ammatilliseen koulutukseen, jonka lisäksi voidaan edellyttää työkokemusta ammatialalla tai vastaavissa <i>tehtävissä tai vaihtoehtoisesti</i> vahvalla ammattialan työkokemuksella hankittuihin vastaaviin tietoihin ja taitoihin. Työ edellyttää oma-aloitteista uuden tiedon hankintaa eri lähteistä ja uuden tiedon käytettävyyden arvioimista.</p>

TASO JA YLEISKUVAUS		Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:			
VAATIVUUSTASO 6	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:	
Vaativuustasolle 6 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan eri tehtäväalueiden vaativia ammattitehtäviä , jotka edellyttävät alan työmenetelmien itsenäistä hallintaa.	Työtehtävät hoidetaan itsenäisesti asiaan liittyvää tietoa, säännöksiä ja toimintatapoja soveltaen ja työmenetelmät ja -tavat valiten. Omassa työssä tehdyillä ratkaisuilla voi olla vaikutusta toisten työmenetelmiin tai - sisältöihin.	Työ vaatii vuorovaikutustaitoja <i>jossakin seuraavista</i> : <ul style="list-style-type: none"> erilaisten näkökantojen sovitelu, asiakokonaisuuksien valmistelu tai kokoaminen, yhteistyö yliopiston ulkopuolisten tahojen tai sidosryhmien tms. kanssa ammattialalla ryhmän töiden järjestely tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Työ voi edellyttää vieraan kielen käyttämistä tehtävälle tyypillisissä tilanteissa.	Työhön sisältyy vastuuta <i>jostakin seuraavista</i> : <ul style="list-style-type: none"> suunnittelu- tai kehittämismvastuuta taloudellista vastuuta vastuuta toiminnan asianmukaisuudesta, oikeellisuudesta ja laadusta. Työhön voi sisältyä käytännön lähiesimies- tai työnjohdovastuuta.	Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> tehtäväalueeseen soveltuvan ammatillisen koulutuksen tai ammattikorkeakoulututkinnon antamiin tietoihin ja taitoihin, joiden lisäksi voidaan edellyttää työkokemusta ammattialalla tai vastaavissa tehtävissä. Työ edellyttää oma-aloitteista osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä.	
VAATIVUUSTASO 7	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:	
Vaativuustasolle 7 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan eri tehtäväalueiden erityisammattitaitoa vaativia tehtäviä .	Työtehtävät hoidetaan itsenäisesti tietoa, säännöksiä ja toimintatapoja soveltaen ja ammatillisesti erikoistuneita tai tieteellisiä menetelmiä käyttäen. Ratkaisut voivat edellyttää selvitystyötä.	Työ vaatii vuorovaikutustaitoja <i>jossakin seuraavista</i> : <ul style="list-style-type: none"> itse valmisteltujen asiakokonaisuuksien esittäminen suullisesti tai kirjallisesti, verkostomainen työskentely ryhmän töiden järjestely tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Työ voi edellyttää vieraan kielen käyttämistä ammattialalle tyypillisissä tilanteissa.	Työhön sisältyy vastuuta <i>jostakin seuraavista</i> : tehtäväkokonaisuuden <ul style="list-style-type: none"> suunnittelemisesta tai kehittamisestä seurannasta ja raportoinnista taloudesta päivittäisestä toiminnasta. Työhön voi sisältyä käytännön lähiesimies- tai työnjohdovastuuta.	Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> ammattikorkeakoulututkinnon antamiin tietoihin ja taitoihin, joiden lisäksi voidaan edellyttää työkokemusta vastaavissa tehtävissä. Työ edellyttää oma-aloitteista osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä sekä eri lähteistä saatavan tiedon käytettävyyden ja oikeellisuuden arviointia.	

TASO JA YLEISKUVAUS				
Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:				
VAATIVUUSTASO 8	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
<p>Vaativuustasolle 8 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan asiantuntijatehtäviä, kuten selvitys-, tutkimus*- , suunnittelu- tai kehittämistehtäviä tai tehtäväkokonaisuuden vastuu-tehtäviä.</p> <p>* Katso liitteen 2 etusivun 1 momentti.</p>	<p>Työtehtävät hoidetaan itsenäisesti soveltaen asiaan liittyvää tietoa ja säännöksiä tai tieteellisiä tai asiantuntijuusalan menetelmiä. Tehtävä edellyttää lisäksi kykyä tietojen analysointiin ja luovaan ajatteluun tietyn asiakokonaisuuden luomiseksi.</p>	<p>Työ vaatii vuorovaikutustaitoja <i>jossakin seuraavista</i>, tarvittaessa myös vieraalla kielellä:</p> <ul style="list-style-type: none"> itsenäisesti luotujen asiakokonaisuuksien esittäminen suullisesti tai kirjallisesti, yhteistyö-, viestintä-, ohjaus- tai opetustaitoja erilaisissa tilanteissa verkostojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen myös yliopiston ulkopuolelle. <p>Sidosryhmäyhteistyössä voidaan edellyttää neuvottelutaitoja.</p>	<p>Työhön sisältyy vastuu <i>jostakin seuraavista</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> laajat seuranta- ja raportointitehtävät selvitystehtävät tehtäväkokonaisuuden, toiminnon, palvelun, sovelluksen, asiakkuusprosessin tms. <ul style="list-style-type: none"> - suunnittelu - kehittäminen - koordinointi ja ohjeistus - markkinointi - hallinta - tietoaineistojen hallinta tietyn asiakokonaisuuden hallinta omaa yksikköä laajemmin tai koko yliopiston tasolla. <p>Työhön voi sisältyä esimies- tai työnjohtovastuuta.</p>	<p>Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> yliopistossa suoritettujen tutkinnon antamiin tietoihin ja taitoihin, joiden lisäksi voidaan edellyttää monipuolista työkokemusta tai alan asiantunte- musta. Työ voi vaatia jonkin yliopistotoiminnon ja sen toimintatapojen ja verkostojen kokonaisvaltaista tuntemista. Työ edellyttää oma-aloitteista osaami- sen ylläpitämistä, laajentamista ja syventämistä.</p>

TASO JA YLEISKUVAUS				
Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:				
VAATIVUUSTASO 9	Ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot:	Vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
<p>Vaativuustasolle 9 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan vaativia asiantuntijatehtäviä, kuten vaativia suunnittelu-, tutkimus*- tai kehittämistehtäviä tai tehtäväkokonaisuuden vastuu- tai esimiestehtäviä.</p> <p>* Katso liitteen 2 etusivun 1 momentti</p>	<p>Työtehtävät hoidetaan itsenäisesti asiantuntijuusalan erikoistuneita tai tieteellisiä menetelmiä soveltaen ja tilanteeseen liittyviä tietoja analysoiden ja kehittämistarpeet tunnistuen. Työhön sisältyy itsenäisiä</p> <ul style="list-style-type: none"> • asiantuntija-, • organisointi-, • koordinointi-, • suunnittelu-, tai • esimiestehtäviä. 	<p>Työ vaatii vuorovaikutustaitoja <i>jossakin seuraavista</i>, tarvittaessa myös vieraalla kielellä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • itsenäisesti luotujen laajojen asiakokonaisuuksien esittäminen suullisesti tai kirjallisesti, • yhteistyö-, viestintä-, ohjaus- tai opetustaitoja erilaisissa tilanteissa • verkostojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen myös yliopiston ulkopuolelle. <p>Sidosryhmäyhteistyössä edellytetään usein neuvottelutaitoja.</p>	<p>Työhön sisältyy kokonaisvastuu <i>jostakin seuraavista</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laajat seuranta- ja raportointitehtävät • itsenäiset selvitystehtävät • laajan tehtäväkokonaisuuden, toiminnon, palvelun, sovelluksen, asiakkuusprosessin tms. <ul style="list-style-type: none"> - suunnittelu - kehittäminen - koordinointi ja ohjeistus - markkinointi - hallinta - tietoaineiston laaja tai syvälinen hallinta • vastuu toiminnasta ja toimintojen kehittämisestä asiantuntemusalueella • tietyn asiakokonaisuuden hallinta omaa yksikköä laajemmin tai koko yliopiston tasolla. <p>Työhön voi sisältyä esimies- tai työnjohtovastuuta tai taloudellista vastuuta kokonaistoiminnasta.</p>	<p>Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> ylempään korkeakoulututkinnon antamiin tietoihin ja taitoihin, joiden lisäksi voidaan edellyttää laajaa ja monipuolista työkokemusta tai syvälistä asiantuntemusta. Työ voi vaatia jonkin yliopistotoiminnon ja sen toimintatapojen ja verkostojen kokonaisvaltaista tuntemista. Työ edellyttää jatkuvaa ja omaaloitteista osaamisen kehittämistä, laajentamista ja syventämistä.</p>

TASO JA YLEISKUVAUS			
Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:			
VAATIVUUSTASO 10	Ongelmanratkaisu- organisointi- ja vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 10 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan erityisasiantuntija- tai päällikkötehtäviä kuten suunnittelu- tai kehittämistehtäviä tai tietyn alueen tai kokonaisuuden päällikkö- tai esimiestehtäviä.	<p>Tehtävä sisältää yksikköön, toimintoon tai kokonaisuuteen vaikuttavien suunnitelmien tai valintojen tekemistä. Ratkaisujen perustaksi on luotava tulkintoja. Tehtävässä edellytetään kykyä monimutkaisten kokonaisuuksien organisointiin sekä erilaisten näkökohtien yhteensovittamiseen.</p> <p>Työ vaatii monipuolisesti yhteistyö-, verkosto- ja viestintätaitoja sekä neuvottelutaitoja, tarvittaessa myös vieraalla kielellä. Esimiestehtävissä vaaditaan johtamistaitoja.</p>	<p>Työhön sisältyy kokonaisvastuu <i>jos-takin seuraavista</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kokonaisvastuu omalla erityisalalla • laajan tehtäväkokonaisuuden suunnittelu- ja kehittämisvastuu • erityisasiantuntemusta edellyttävät itsenäiset selvitystehtävät • yksikön tai laajan kokonaisuuden esimies- tai johtovastuu • tietyn asiakokonaisuuden hallinta yleensä yliopiston tasolla. <p>Työhön voi liittyä toimintaa yksikön tai yliopiston edustajana omalla asiantuntijuusalalla tai -verkostossa.</p>	<p>Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> joko ylemmän korkeakoulututkinnon antamiin tietoihin, joiden lisäksi voidaan edellyttää laajaa ja monipuolista työkokemusta tai syvälistä erityisasiantuntemusta. Työ edellyttää jatkuvaa toiminnan arviointia ja kehittämistä.</p>
VAATIVUUSTASO 11	Ongelmanratkaisu- ja organisointi- ja vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 11 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan vaativia erityisasiantuntijatehtäviä tai ryhmän, yksikön, vastualueen tms. vaativia päällikkö- tai esimiestehtäviä , joihin voi liittyä henkilöstö- tai taloudellista vastuuta.	<p>Tehtävä sisältää yksikköön tai toimintoon vaikuttavien keskeisten suunnitelmien tai valintojen tekemistä. Ratkaisujen perustaksi on luotava uusia tulkintakäytäntöjä tai toimintatapoja. Tehtävässä edellytetään kykyä monimutkaisten kokonaisuuksien organisointiin sekä erilaisten näkökohtien yhteensovittamiseen.</p> <p>Työ vaatii monipuolisesti yhteistyö-, verkosto- ja viestintätaitoja sekä neuvottelutaitoja, tarvittaessa myös vieraalla kielellä. Esimiestehtävissä vaaditaan johtamistaitoja.</p>	<p>Työhön sisältyy kokonaisvastuu yksiköstä, vastuualueesta, erityisalasta, laajasta tehtäväkokonaisuudesta tai toiminnosta. <i>Vastuu voi olla</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • esimiesvastuuta • suunnittelu- ja kehittämisvastuuta • taloudellista vastuuta. <p>Työhön voi liittyä toimintaa yliopiston edustajana omalla asiantuntijuusalalla.</p>	<p>Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> joko ylemmän korkeakoulututkinnon antamiin tietoihin, joiden lisäksi voidaan edellyttää laajaa ja monipuolista työkokemusta tai syvälistä erityisasiantuntemusta tai vaihtoehtoisesti tieteellistä jatkotutkintoa. Työ edellyttää jatkuvaa toiminnan arviointia ja kehittämistä.</p>

TASO JA YLEISKUVAUS	Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:		
VAATIVUUSTASO 12	Ongelmanratkaisu- organisointi- ja vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 12 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan johtavia erityisasiantuntija-tehtäviä tai yksikön, toiminnon tms. esimies- tai johtotehtäviä.	Tehtävä sisältää yksikköön tai toimintoon vaikuttavien strategisten linjausten ja päätösten tekemistä, myös ilman muodollista esimiesasemaa. Työ vaatii johtamistaitoa ja vaikuttamista päättäjiin, viranomaisiin, tiedeyhteisöön tai muihin sidosryhmiin.	Työhön sisältyy kokonaisvastuu toimintayksikön tai muun kokonaisuuden kehittämisestä tai johtamisesta.	Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> ylempään korkeakoulututkintoon tai tieteelliseen jatkotutkintoon. Lisäksi edellytetään monipuolista työkokemusta tai syvällistä erityisosaamista.
VAATIVUUSTASO 13	Ongelmanratkaisu- ja organisointi- ja vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 13 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan johtavia erityisasiantuntija-tehtäviä tai laajahkon yksikön, toiminnon tms. johtotehtäviä .	Tehtävä sisältää yksikköön tai toimintoon vaikuttavien strategisten linjausten ja päätösten tekemistä. Työ vaatii johtamistaitoa ja laajaa vaikuttamista päättäjiin, viranomaisiin, tiedeyhteisöön tai muihin sidosryhmiin.	Työhön sisältyy vastuu laajahkon toimintayksikön tai muun kokonaisuuden kehittämisestä tai johtamisesta ja tarvittavista resursseista.	Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> ylempään korkeakoulututkintoon tai tieteelliseen jatkotutkintoon. Lisäksi edellytetään monipuolista työkokemusta tai syvällistä erityisosaamista. Tehtävä edellyttää kokemusta asiantuntijaorganisaation esimiestehtävistä.

TASO JA YLEISKUVAUS	Tason työtehtävät vaativat seuraavia tietoja ja taitoja sekä vastuuta:		
VAATIVUUSTASO 14	Ongelmanratkaisu- ja organisointi- ja vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 14 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan erittäin vaativia kansainvälisiä tai niihin rinnastettavia asiantuntijatehtäviä tai erittäin vaativia johtotehtäviä.	Tehtävä sisältää strategisten päätösten ja valintojen tekemistä ja edellyttää päätöksentekoon liittyvien riskien tunnistamista, punnitsemista, valintaa ja perustelua ristiriitatilanteissa. Työhön sisältyy laajaa vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa, myös kansainvälisesti. Työ vaatii hyvää johtamistaitoa.	Työhön sisältyy vastuu suuren toimintayksikön, laajojen kokonaisuuksien tai hankkeiden koordinoinnista ja johtamisesta sekä tarvittavista resursseista. Tehtävään sisältyy erittäin laaja vastuu organisaation toimintaan, asiantuntija-alueeseen tai tehtäväälaan vaikuttavista pitkäkestoisista tai laajoista strategisista ratkaisuista.	Työn edellyttämä <i>osaaminen perustuu tyypillisesti</i> ylempään korkeakoulututkintoon tai tieteelliseen jatkotutkintoon. Lisäksi edellytetään monipuolista työkokemusta tai syvälistä erityisosaamista. Tehtävä edellyttää kokemusta asiantuntijaorganisaation johtamisesta.
VAATIVUUSTASO 15	Ongelmanratkaisu- ja organisointi- ja vuorovaikutustaidot:	Vastuu:	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet:
Vaativuustasolle 15 sijoittuvat työt ovat luonteeltaan erittäin vaativia kansainvälisiä asiantuntijatehtäviä tai erittäin vaativia johtotehtäviä.	Kuten vaativuustaso 14.	Työhön sisältyy vastuu laajan organisaation tai kansainvälisen hankkeen strategiasta. Tehtävään sisältyy erittäin laaja henkilö- ja johtamisvastuu.	Kuten vaativuustaso 14.

Liite 3 OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN HENKILÖKOHTAISEN TYÖSTÄ SUORIUTUMISEN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄ

Henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä sisältää ne menettelytavat, joilla henkilön työstä suoriutumista arvioidaan, arvioinnissa käytettävät arviointitekijät ja arviointias- teikon. Työehtosopimuksessa sovitaan siitä, miten henkilön suoriutuminen vaikuttaa henkilö- kohtaiseen palkansaamiseen.

Arviointi on tärkeä osa esimiestyötä ja henkilöstöjohtamista sekä työntekijän ja hänen esimie- hensä välistä vuorovaikutusta. Onnistunut arviointi edellyttää huolellista valmistautumista.

1. Henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointi

Henkilökohtainen palkansaaminen määräytyy sen perusteella, miten henkilö on suoriutunut hänelle työ-suunnitelmassa tai vastaavalla tavalla asetetuista tavoitteista ja tehtävistä. Henkilökohtaista työsuoritusta ja ansioita arvioitaessa otetaan huomioon toimintaympäristö ja tehtävän edellyttämä kansainvälisen toiminnan ja vuorovaikutuksen laatu ja laajuus.

Opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluvan henkilökohtainen työstä suoriutuminen arvioidaan kokonaisarviointina suhteessa työsuunnitelmaan. Henkilöön sovellettavat suorituskriteerit määräytyvät työtehtävien perusteella ottaen huomioon mahdolliset yliopistokohtaiset täsmen- nykset. Mikäli henkilön työtehtäviin kuuluu vain tutkimusta tai opetusta, arvioidaan työstä suo- riutuminen vain näiden tehtävien pohjalta.

Arviointi suoritetaan kokonaisarviona yhteisesti kaikkien pääkriteereiden osalta asteikolla 1-9, josta suoraan määräytyy henkilön suoritustaso.

Henkilökohtaiseen suoriutumiseen liittyvät ansiot kerätään ja dokumentoidaan vähintään vii- meisen kahden vuoden ajalta arvioinnin pohjaksi. Mahdolliset yliopistokohtaiset täsmen- tävät tasokriteerit tulee määrittää jo ennen suorituserviöinnin käynnistämistä.

Opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva listaa ennen arviointikeskustelua tehtäviensä mukai- set ansiot (julkaisut, opetukselliset ansiot tms.). Esimies tarkistaa ansiot ja tekee niiden poh- jalta ehdotuksen työsuorituksen arvioinniksi ja suoritustasoksi. Erityisesti tehtävän vaatimukset täyttävästä työstä suoriutumisesta poikkeavat arviot on perusteltava. Suoritusta- son ollessa 1 tai 2, sovitaan yhdessä niistä toimenpiteistä, joilla suoriutumisen paranemista voidaan tukea.

Tämän jälkeen yliopiston arviointikäytännön mukaisesti työnantaja arvioi työssä suoriutumista vertaamalla työtehtäviin liittyviä ansioita muiden vastaavilla aloilla, samoissa vaatavuusryh- missä ja vastaavan tyyppisissä tehtävissä toimivien ansioiden. Toisin sanoen tietyllä tasolla toimivan henkilön ansioita verrataan muiden yhtä vaativissa tehtävissä toimivien ansioiden.

Mikäli arviointitulos ei työntekijän mielestä vastaa hänen omaa käsitystään työstä suoriutumi- sesta, työntekijä kirjaa oma käsityksensä perusteluineen arvioinnin yhteenvedon.

2. Arviointikriteerit / tekijät

Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin pääkriteerit ovat:

- 1. Opetukselliset ansiot**
- 2. Tutkimukselliset ansiot**
- 3. Yliopistoyhteisölliset ja yhteiskunnalliset ansiot**

Henkilökohtainen suoriutuminen arvioidaan suhteessa työtehtäviin ja työsuunnitelmaan tai muulla vastaavalla tavalla asetettuihin tavoitteisiin.

2.1. Opetukselliset ansiot

Arvioitaessa työntekijän opetuksellisia ansioita kiinnitetään huomiota esimerkiksi

- opetustaitoon
- pedagogiseen osaamiseen ja kouluttautumiseen ja sen hyödyntämiseen opetuksessa
- muuhun hankittuun opetusta hyödyttävään pätevyyteen ja opetuskokemuksen tuomaan osaamiseen
- opetuksen kehittämiseen ja yleisiin opetuksen kehittämistehtäviin osallistumiseen
- opiskelijoiden ohjaukseen, opintojen etenemiseen ja opiskelijoiden suorittamiin tutkintoihin
- oppimateriaalin tuottamiseen
- kansainväliseen opetukseen osallistumiseen
- opetukseen liittyvien palkintojen ja huomionosoitusten saamiseen
- opetukseen liittyvien verkostojen luomiseen, ylläpitämiseen ja niihin osallistumiseen

2.2. Tutkimukselliset ansiot

Arvioitaessa työntekijän tutkimuksellisia ansioita kiinnitetään huomiota esimerkiksi

- tieteellisiin tai taiteellisiin julkaisuihin (erityisesti referee-julkaisut)
- kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön
- ohjattuihin jatko-opintoihin ja väitöskirjoihin
- ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen ja hallinnointiin
- hankittuun tieteelliseen tai taiteelliseen pätevyyteen (tutkinnot tai dosentin arvo)
- tieteellisiin tai taiteellisiin asiantuntijatehtäviin (vastaväittäjänä toimiminen, lausuntojen antaminen)
- tiede- tai yliopistoyhteisössä ansaittuun arvostukseen
- tieteelliseen tai taiteelliseen toimintaan liittyvien palkintojen ja huomionosoitusten saamiseen
- lisäksi taiteellinen ansioituminen otetaan huomioon yliopistokohtaisten ohjeiden mukaisesti.

Tohtorikoulutettavan tutkimuksellisia ansioita arvioitaessa otetaan huomioon opinnäytteen eteneminen tutkimussuunnitelman mukaisesti ja muu menestyminen opinnäytteen (väitöskirja tms.) tekemisessä.

2.3. Yliopistoyhteisölliset ja yhteiskunnalliset ansiot

Arvioitaessa työntekijän yliopistoyhteisöllisiä ja yhteiskunnallisia ansioita kiinnitetään huomiota esimerkiksi

- sitoutumiseen työhön ja työyhteisöön
- yliopistoyhteisöllisiin tehtäviin osallistumiseen
- yhteistyötaitoihin
- sidosryhmäyhteistyöhön tehtävän edellyttämässä laajuudessa

- yhteiskunnallisiin asiantuntijatehtäviin

Esimiestehtävissä työskentelevien työntekijöiden kohdalla arvioidaan menestymistä ja kehittymistä johtamis- ja esimiestyössä (ml. osallistuminen johtamis- ja esimieskoulutukseen) ja esimiestaitoja yleensä sekä taitoa toimia akateemisenä johtajana. Arvioinnissa otetaan huomioon se, miten esimies tukee, kannustaa ja motivoi työntekijöitä saavuttamaan tavoitteensa ja miten esimies luo myönteistä, toimivaa ja aikaansaavaa työyhteisöä.

Lisäksi arvioidaan kokonaistaloudellisuutta ja huolellisuutta resurssien käytössä kaikissa tehtävissä henkilön vastuualueella.

3. Arviointiasteikko

Arviointiasteikko on seuraava:

- Taso 9** Henkilön työstä suoriutuminen on erinomaista ja ylittää selvästi kaikki tehtävän vaatimukset ja henkilölle asetetut tavoitteet sekä määrällisesti että laadullisesti.
- Taso 8**
- Taso 7** Henkilön työstä suoriutuminen täyttää erittäin hyvin kaikki tehtävän vaatimukset. Työstä suoriutuminen ylittää monilta osin henkilölle asetetut tavoitteet sekä määrällisesti että laadullisesti.
- Taso 6**
- Taso 5** Henkilön työstä suoriutuminen täyttää hyvin tehtävän vaatimukset ja henkilölle asetetut tavoitteet. Suoriutuminen on laadullisesti tasokasta keskeisimmillä tehtäväalueilla.
- Taso 4**
- Taso 3** Henkilön työstä suoriutuminen täyttää tehtävän perusvaatimukset ja keskeiset henkilölle asetetut tavoitteet. Työstä suoriutumisessa on kuitenkin kehittämistarpeita joillakin osa-alueilla.
- Taso 2**
- Taso 1** Henkilön työssä suoriutumisessa on merkittävää kehittämistarvetta.

Liite 4 MUUN HENKILÖSTÖN HENKILÖKOHTAISEN TYÖSTÄ SUORIUTUMISEN ARVIINTIJÄRJESTELMÄ

Henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä sisältää ne menettelytavat, joilla henkilön työstä suoriutumista arvioidaan, arvioinnissa käytettävät arviointitekijät ja arviointias- teikon. Työehtosopimuksessa sovitaan siitä, miten henkilön suoriutuminen vaikuttaa henkilö- kohtaiseen palkansaamiseen.

Arviointikeskustelu on tärkeä osa esimiestyötä ja henkilöstöjohtamista sekä työntekijän ja hä- nen esimiehensä välistä vuorovaikutusta. Onnistunut arviointikeskustelu edellyttää huolellista valmistautumista. Työntekijä voi valmistautua esim. arvioimalla etukäteen omaa suoriutumis- taan. Kummankin on varattava keskustelua varten muilta työtehtäviltä rauhoitettu aika.

1. Henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointi

Työntekijän henkilökohtaista työstä suoriutumista arvioidaan arviointikeskustelun yhteydessä. Arvioinnin kohteena on henkilön suoriutuminen omista tehtävänkuvauksessa ja muutoin työn- antajan toimesta määritellyistä työtehtävistään ja hänelle edellisen kehityskeskustelun yhtey- dessä tai vastaavalla tavalla asetuista tavoitteista.

Henkilön työstä suoriutumista arvioidaan kolmen jäljempänä määritellyn pääkriteerin osalta kokonaisarvioina asteikolla 1-9. Alakriteereitä käytetään kunkin pääkriteerin arvioinnin perus- teena, mutta niitä ei arvioida itsenäisesti. Henkilön suoritustaso määräytyy pääkriteereiden arviointitulosten keskiarvona.

Työntekijän työstä suoriutumisen arvioi esimies. Esimies kirjaa arvioinnin tuloksen ja peruste- lut, jotka työntekijä saa tietoonsa. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdo- tuksen suoritustasosta. Mikäli arviointitulos ei työntekijän mielestä vastaa hänen omaa käsitystään työstä suoriutumisesta, työntekijä kirjaa oman käsityksensä perusteluineen arvi- oinnin yhteenvedoon. Suoritusarvioinnin ja suoritustason vahvistaa työnantaja mm. suhteessa suoritusarvioinnin perusteluihin ja yleiseen arviointilinjaan ja yhtä vaativissa tehtävissä toimi- vien henkilöiden suoritukseen.

Eryisesti tehtävän vaatimukset täyttävästä työstä suoriutumisesta poikkeavat arviot on pe- rusteltava. Suoritustason ollessa 1 tai 2, sovitaan yhdessä niistä toimenpiteistä, joilla suoriu- tumisen paranemista voidaan tukea.

2. Arviointikriteerit / tekijät

Muun henkilöstön henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin pääkriteerit ovat:

2.1 Ammatinhallinta

Osaaminen, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- miten henkilö hallitsee oman tehtäväalueensa kokonaisuuden; tiedot, taidot, menetelmät ja välineet
- miten henkilö ylläpitää ammattitaitoaan
- miten henkilö osaa keskittyä olennaiseen

Kehittyminen, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- miten henkilö vastaa uusiin haasteisiin ja ideoihin ja suhtautuu uusiin tehtäviin ja toimintatapoihin
- aktiivisuutta oman työn kehittämisessä
- miten henkilö kehittää omaa osaamistaan

Moniosaaminen / erityisosaaminen, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- onko henkilöllä työyhteisöä hyödyttävää, omaa perustehtäväänsä laajempaa osaamista taikka erityisosaamista tai -asiantuntemusta
- työntekijän osaamisen yleinen monipuolisuus tai erityisosaaminen, jota hyödynnetään työyhteisössä

2.2. Vastuullisuus työssä ja toiminta työyhteisössä

Oma-aloitteisuus, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- miten oma-aloitteinen henkilö on työssään
- miten oma-aloitteinen henkilö on toimintatapojen ja työyhteisön kehittämisessä

Yhteistyötaidot, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- miten henkilö toimii yhteistyössä työyhteisössä ja ulkopuolisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa
- miten henkilö edistää yhteisöllisyyttä ja hyvää ilmapiiriä
- miten henkilö toimii ristiriitatilanteissa

Sitoutuminen työhön ja työyhteisöön, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- miten henkilö osallistuu työyhteisön kehittämiseen
- kuinka henkilö noudattaa yhdessä sovittuja toimintatapoja
- kuinka henkilö sitoutuu työtehtäviinsä ja työyhteisönsä tavoitteisiin
- missä määrin henkilö osallistuu yliopistoyhteisöllisten tehtävien hoitamiseen

Esimiestehtävissä työskentelevien työntekijöiden kohdalla arvioidaan menestymistä ja kehittymistä johtamis- ja esimiestyössä (ml. osallistuminen johtamis- ja esimieskoulutukseen) ja esimiestaitoja yleensä. Arvioinnissa otetaan huomioon se, miten esimies tukee, kannustaa ja motivoi työntekijöitä saavuttamaan tavoitteensa ja miten esimies luo myönteistä, toimivaa ja aikaansaavaa työyhteisöä.

2.3. Laatu ja tuloksellisuus

Aikaansaavuus, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- työntekijälle asetettujen esim. määrällisten tai aikataulutavoitteiden toteutumisesta

Työn laatu, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- työn laatua suhteessa työtehtävien vaatimuksiin ja tavoitteisiin

Taloudellisuus, jota arvioitaessa tarkastellaan mm.

- kokonaistaloudellisuutta työtehtävien hoidossa
- huolellisuutta resurssien käytössä

3. Arviointiasteikko

Arviointiasteikko on seuraava:

Taso 9 Henkilön työstä suoriutuminen on erinomaista ja ylittää selvästi kaikki tehtävän vaatimukset ja henkilölle asetetut tavoitteet sekä määrällisesti että laadullisesti.

Taso 8

Taso 7 Henkilön työstä suoriutuminen täyttää erittäin hyvin kaikki tehtävän vaatimukset. Työstä suoriutuminen ylittää monilta osin henkilölle asetetut tavoitteet sekä määrällisesti että laadullisesti.

Taso 6

Taso 5 Henkilön työstä suoriutuminen täyttää hyvin tehtävän vaatimukset ja henkilölle asetetut tavoitteet. Suoriutuminen on laadullisesti tasokasta keskeisimmillä tehtäväalueilla.

Taso 4

Taso 3 Henkilön työstä suoriutuminen täyttää tehtävän perusvaatimukset ja keskeiset henkilölle asetetut tavoitteet. Työstä suoriutumisessa on kuitenkin kehittämistarpeita joillakin osa-alueilla.

Taso 2

Taso 1 Henkilön työssä suoriutumisessa on merkittävää kehittämistarvetta.

Liite 5 PALKKATAULUKOT

Vaativuusryhmien mukaiset palkat 1.4.2018

Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmä

Tehtävän vaativuustaso	Henkilökohtaisen työn suoritusstaso								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1 826,50 €	1 899,56 €	2 010,98 €	2 120,57 €	2 230,16 €	2 341,57 €	2 451,16 €	2 562,58 €	2 672,17 €
2	2 005,71 €	2 085,94 €	2 208,29 €	2 328,63 €	2 448,97 €	2 571,32 €	2 691,66 €	2 814,01 €	2 934,35 €
3	2 203,25 €	2 291,38 €	2 425,78 €	2 557,97 €	2 690,17 €	2 824,57 €	2 956,76 €	3 091,16 €	3 223,35 €
4	2 500,06 €	2 600,06 €	2 752,57 €	2 902,57 €	3 052,57 €	3 205,08 €	3 355,08 €	3 507,58 €	3 657,59 €
5	2 893,95 €	3 009,71 €	3 186,24 €	3 359,88 €	3 533,51 €	3 710,04 €	3 883,68 €	4 060,21 €	4 233,85 €
6	3 374,18 €	3 509,15 €	3 714,97 €	3 917,42 €	4 119,87 €	4 325,70 €	4 528,15 €	4 733,97 €	4 936,43 €
7	3 889,84 €	4 045,43 €	4 282,71 €	4 516,10 €	4 749,49 €	4 986,77 €	5 220,17 €	5 457,45 €	5 690,84 €
8	4 702,72 €	4 890,83 €	5 177,69 €	5 459,86 €	5 742,02 €	6 028,89 €	6 311,05 €	6 597,92 €	6 880,08 €
9	5 296,92 €	5 508,80 €	5 831,91 €	6 149,72 €	6 467,54 €	6 790,65 €	7 108,47 €	7 431,58 €	7 749,39 €
10	5 994,29 €	6 234,06 €	6 599,71 €	6 959,37 €	7 319,03 €	7 684,68 €	8 044,34 €	8 409,99 €	8 769,65 €
11	6 928,70 €	7 205,85 €	7 628,50 €	8 044,22 €	8 459,94 €	8 882,59 €	9 298,32 €	9 720,97 €	10 136,69 €

Muun henkilöstön järjestelmä

Tehtävän vaativuustaso	Henkilökohtaisen työn suoritusstaso								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	1 622,87 €	1 687,78 €	1 786,78 €	1 884,15 €	1 981,52 €	2 080,52 €	2 177,89 €	2 276,89 €	2 374,26 €
3	1 763,65 €	1 834,20 €	1 941,78 €	2 047,60 €	2 153,42 €	2 261,00 €	2 366,82 €	2 474,40 €	2 580,22 €
4	1 853,96 €	1 928,12 €	2 041,21 €	2 152,45 €	2 263,69 €	2 376,78 €	2 488,01 €	2 601,11 €	2 712,34 €
5	1 953,50 €	2 031,64 €	2 150,80 €	2 268,01 €	2 385,22 €	2 504,39 €	2 621,60 €	2 740,76 €	2 857,97 €
6	2 063,59 €	2 146,13 €	2 272,01 €	2 395,83 €	2 519,64 €	2 645,52 €	2 769,34 €	2 895,22 €	3 019,03 €
7	2 224,75 €	2 313,74 €	2 449,45 €	2 582,93 €	2 716,42 €	2 852,13 €	2 985,61 €	3 121,32 €	3 254,81 €
8	2 510,94 €	2 611,38 €	2 764,54 €	2 915,20 €	3 065,86 €	3 219,03 €	3 369,68 €	3 522,85 €	3 673,51 €
9	2 895,30 €	3 011,11 €	3 187,73 €	3 361,44 €	3 535,16 €	3 711,77 €	3 885,49 €	4 062,11 €	4 235,82 €
10	3 339,28 €	3 472,85 €	3 676,55 €	3 876,90 €	4 077,26 €	4 280,96 €	4 481,31 €	4 685,01 €	4 885,37 €
11	3 807,79 €	3 960,10 €	4 192,38 €	4 420,84 €	4 649,31 €	4 881,59 €	5 110,05 €	5 342,33 €	5 570,80 €
12	4 312,42 €	4 484,92 €	4 747,97 €	5 006,72 €	5 265,46 €	5 528,52 €	5 787,27 €	6 050,33 €	6 309,07 €
13	4 876,18 €	5 071,23 €	5 368,67 €	5 661,24 €	5 953,82 €	6 251,26 €	6 543,83 €	6 841,28 €	7 133,85 €
14	5 570,55 €	5 793,37 €	6 133,18 €	6 467,41 €	6 801,64 €	7 141,45 €	7 475,68 €	7 815,48 €	8 149,71 €
15	6 207,00 €	6 455,28 €	6 833,91 €	7 206,33 €	7 578,75 €	7 957,37 €	8 329,79 €	8 708,42 €	9 080,84 €

Vaativuuslisät 1.4.2018

Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmä

Tehtävän vaativuustaso	Henkilökohtaisen työn suoritustaso								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	240,12 €	249,72 €	264,37 €	278,77 €	293,18 €	307,83 €	322,24 €	336,88 €	351,29 €
6	257,83 €	268,14 €	283,87 €	299,34 €	314,81 €	330,54 €	346,01 €	361,74 €	377,21 €
7	406,44 €	422,70 €	447,49 €	471,88 €	496,27 €	521,06 €	545,44 €	570,24 €	594,62 €
8	297,10 €	308,99 €	327,11 €	344,93 €	362,76 €	380,88 €	398,71 €	416,83 €	434,66 €
9	348,69 €	362,63 €	383,90 €	404,83 €	425,75 €	447,02 €	467,94 €	489,21 €	510,13 €
10	467,21 €	485,90 €	514,40 €	542,43 €	570,46 €	598,96 €	626,99 €	655,49 €	683,52 €

Muun henkilöstön järjestelmä

Tehtävän vaativuus- taso	Henkilökohtaisen työn suoritustaso								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	49,77 €	51,76 €	54,80 €	57,78 €	60,76 €	63,80 €	66,79 €	69,83 €	72,81 €
5	55,05 €	57,25 €	60,61 €	63,91 €	67,21 €	70,57 €	73,87 €	77,23 €	80,53 €
6	80,58 €	83,80 €	88,72 €	93,55 €	98,39 €	103,31 €	108,14 €	113,05 €	117,89 €
7	143,10 €	148,82 €	157,55 €	166,14 €	174,72 €	183,45 €	192,04 €	200,77 €	209,35 €
8	192,18 €	199,87 €	211,60 €	223,12 €	234,65 €	246,37 €	257,91 €	269,63 €	281,16 €
9	221,99 €	230,87 €	244,41 €	257,73 €	271,05 €	284,60 €	297,91 €	311,45 €	324,78 €
10	234,26 €	243,63 €	257,92 €	271,97 €	286,03 €	300,32 €	314,37 €	328,66 €	342,72 €
11	252,32 €	262,41 €	277,80 €	292,94 €	308,08 €	323,47 €	338,61 €	354,00 €	369,14 €
12	281,88 €	293,16 €	310,35 €	327,26 €	344,18 €	361,37 €	378,28 €	395,48 €	412,39 €
13	347,19 €	361,07 €	382,26 €	403,09 €	423,91 €	445,10 €	465,93 €	487,10 €	507,93 €
14	318,23 €	330,96 €	350,37 €	369,46 €	388,56 €	407,96 €	427,06 €	446,47 €	465,57 €

Suorituskorotukset 1.4.2018

Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmä

Tehtävän vaativuustaso	Henkilökohtaisen työn suoritusstaso							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	36,53 €	55,71 €	54,80 €	54,79 €	55,71 €	54,79 €	55,71 €	54,80 €
2	40,12 €	61,18 €	60,17 €	60,17 €	61,18 €	60,17 €	61,18 €	60,17 €
3	44,07 €	67,20 €	66,09 €	66,10 €	67,20 €	66,10 €	67,20 €	66,10 €
4	50,00 €	76,26 €	75,00 €	75,00 €	76,25 €	75,00 €	76,25 €	75,01 €
5	57,88 €	88,26 €	86,82 €	86,82 €	88,26 €	86,82 €	88,27 €	86,82 €
6	67,49 €	102,91 €	101,23 €	101,23 €	102,92 €	101,23 €	102,91 €	101,23 €
7	77,79 €	118,64 €	116,70 €	116,70 €	118,64 €	116,70 €	118,64 €	116,70 €
8	94,05 €	143,43 €	141,09 €	141,08 €	143,44 €	141,08 €	143,44 €	141,08 €
9	105,94 €	161,56 €	158,91 €	158,91 €	161,56 €	158,91 €	161,56 €	158,91 €
10	119,89 €	182,83 €	179,83 €	179,83 €	182,83 €	179,83 €	182,83 €	179,83 €
11	138,58 €	211,33 €	207,86 €	207,86 €	211,33 €	207,87 €	211,33 €	207,86 €

Muun henkilöstön järjestelmä

Tehtävän vaativuustaso	Henkilökohtaisen työn suoritusstaso							
	1	2	3	4	5	6	7	8
2	32,46 €	49,50 €	48,69 €	48,68 €	49,50 €	48,68 €	49,50 €	48,69 €
3	35,28 €	53,79 €	52,91 €	52,91 €	53,79 €	52,91 €	53,79 €	52,91 €
4	37,08 €	56,55 €	55,62 €	55,62 €	56,55 €	55,62 €	56,55 €	55,62 €
5	39,07 €	59,58 €	58,61 €	58,60 €	59,59 €	58,61 €	59,58 €	58,60 €
6	41,27 €	62,94 €	61,91 €	61,91 €	62,94 €	61,91 €	62,94 €	61,91 €
7	44,49 €	67,86 €	66,74 €	66,75 €	67,86 €	66,74 €	67,86 €	66,74 €
8	50,22 €	76,58 €	75,33 €	75,33 €	76,59 €	75,32 €	76,59 €	75,33 €
9	57,91 €	88,31 €	86,86 €	86,86 €	88,31 €	86,86 €	88,31 €	86,85 €
10	66,78 €	101,85 €	100,18 €	100,18 €	101,85 €	100,18 €	101,85 €	100,18 €
11	76,16 €	116,14 €	114,23 €	114,24 €	116,14 €	114,23 €	116,14 €	114,24 €
12	86,25 €	131,53 €	129,38 €	129,37 €	131,53 €	129,38 €	131,53 €	129,37 €
13	97,52 €	148,72 €	146,29 €	146,29 €	148,72 €	146,29 €	148,73 €	146,29 €
14	111,41 €	169,91 €	167,12 €	167,12 €	169,91 €	167,12 €	169,90 €	167,12 €
15	124,14 €	189,32 €	186,21 €	186,21 €	189,31 €	186,21 €	189,32 €	186,21 €

Opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä muu henkilöstö
Henkilökohtaisen palkanosan prosentit

Opetus- ja tutkimushenkilöstö

TASO	PROSENTTI
1	0,0
2	4,0
3	10,1
4	16,1
5	22,1
6	28,2
7	34,2
8	40,3
9	46,3

Muu henkilöstö

TASO	KOLMEN PÄÄKRITTEERIN KESKIVARVO			PROSENTTI
1	1,00	-	1,67	0,0
2	2,00	-	2,33	4,0
3	2,67	-	3,33	10,1
4	3,67	-	4,33	16,1
5	4,67	-	5,33	22,1
6	5,67	-	6,33	28,2
7	6,67	-	7,33	34,2
8	7,67	-	8,33	40,3
9	8,67	-	9,00	46,3

Liite 6 YLIOPISTOJEN YLEINEN TYÖEHTOSOPIMUS – MUUTOSKOOSTE

29.4.2011 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.5.2011

1 luku 7 § 2 momentti
6 luku 7a §
Luottamusmiessopimus - 13 § 2 momentin viimeinen lause

26.5.2011 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.10.2011

1 luku 13 § 6 momentti
1 luku 17a §
1 luku 17b §

24.11.2011 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.3.2012

1 luku 18 § 1 ja 2 momentti
3 luku 13 § 1 momentti
3 luku 14 §
3 luku 14a §

5 luku 3 § 4 momentti soveltamisohjeen 2 kappale
5 luku 6 § soveltamisohje

6 luku 5 § 5.3.3 kohta 2 momentin pöytäkirjamerkintä
6 luku 5 § 5.3.3 kohta 6 momentin määräys ja soveltamisohje
6 luku 7a § toinen pöytäkirjamerkintä

Tarkistetut euromääräiset palkkiot

4 luku 20 § - tietokoneiden valvomattoman käytön tarkkailu- ja korjaustoimenpiteiden korvaukset
9 luku 2 § - varallaolon ja sairaalapäivystyksen korvaukset
Luottamusmiessopimus 11 § - luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun palkkiot

Työehtosopimuksessa on 1.3.2012 voimaan tulevat euromäärät ja suluissa 1.4.2013 voimaan tulevat euromäärät. Luvuissa on otettu huomioon myös 1.11.2010 ja 1.4.2011 voimaan tulleet yleiskorotukset.

Muita muutoksia

2 luku 4 § 1 momentti
4 luku 8 § laskentaesimerkki

20.6.2012 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.1.2013

6 luku 7b §
6 luku 13 § 4 kohdan soveltamisohje
Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä
Muun henkilöstön henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointijärjestelmä

Opetus- ja tutkimushenkilöstön sekä muun henkilöstön henkilökohtaisen palkan-
osan prosentit

Luottamusmiessopimus 13 § 2 kohta "...sekä ... että suorituskorotusten..."

25.10.2013 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.4.2014

1 luku 5 § 3 kohta

2 luku 2 § 7 momentti ja soveltamisohje

2 luku 8a §

2 luku 11 § 2 momentti

2 luku 14 § 6 momentti

2 luku 18 §

3 luku 22 § 1 momentin 1 lause "...siviilipalveluksen täydennyspalvelukseen..."

6 luku 2 § 7 kappaleen 1 lause ja pöytäkirjamerkintä

Sopimusmääräykset ammattiyhdistyskoulutuksesta 6 § 2 momentti

Tarkistetut euromääräiset palkkiot

4 luku 20 § - tietokoneiden valvomattoman käytön tarkkailu- ja korjaustoimenpi-
teiden korvaukset

9 luku 2 § - varallaolon ja sairaalapäivystyksen korvaukset

Työehtosopimuksessa on 1.8.2014 voimaan tulevat euromäärät ja suluissa
1.8.2015 voimaan tulevat euromäärät.

29.10.2015 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.2.2016

2 luku 8 a § 1 momentti ja soveltamisohje

Tarkistetut euromääräiset palkkiot

4 luku 20 § - tietokoneiden valvomattoman käytön tarkkailu- ja korjaustoimenpi-
teiden korvaukset

9 luku 2 § - varallaolon ja sairaalapäivystyksen korvaukset

Sopimusmääräykset luottamusmiestoiminnasta... - 11 § Luottamusmiehen ja
työsuojeluvaltuutetun palkkiot

30.6.2016 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.2.2017 (työaikamuutokset, luvut 4 ja 5, voimaan 1.1.2017)

1 luku 11 § 2 momentti, lisätty 3 kohta

4 luku 1 §

4 luku 2 §

4 luku 6 §

4 luku 8 § ja laskentaesimerkki

4 luku 17 §

5 luku 3 § 1 momentti

5 luku 5 § 1 momentti ja soveltamisohjeen kohdat 4 ja 5

5 luku 9 § 2 momentti

5 luku 10 § poistettu

7 luku 2 §

10 luku:

- Sopimusmääräykset luottamusmiestoiminnasta sekä työsuojeluvaltuutettujen ja muiden yhteistoimintatehtävään osallistuvien henkilöstön edustajien asemasta ja oikeuksista, 19 § *liikkeen luovutus* ja 20 § 1 ja 3 kohdat
- Sopimus paikallisesta sopimisesta

24.4.2018 päivätty allekirjoituspöytäkirja, voimaan 1.2.2018 (4 luvun 6 §:n ja 25 §:n muutokset voimaan 1.9.2018)

1 luku 1 §, otsikkomuutos

1 luku 4 § 1 momentti ja 4 momentti, sisältömuutokset

1 luku 5 § 9 momentti, lisätty soveltamisohje

1 luku 11 §, otsikkomuutos sekä 2-4 momenttien sisältömuutokset

3 luku, lisätty uusi 14b §

4 luku 6 §, lisätty uusi 5 momentti

4 luku 25 §, otsikko- ja sisältömuutos

10 luku 11 §, luottamusmiesten edustettavien lukumäärä

Tarkistetut euromääräiset palkkiot

4 luku 20 § - tietokoneiden valvomattoman käytön tarkkailu- ja korjaustoimenpiteiden korvaukset

Sopimusmääräykset luottamusmiestoiminnasta... - 11 § Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun palkkiot

Sisällysluettelo

Yliopistojen yleinen työehtosopimus Harjoittelukouluja koskevat määräykset (kirja 2)

1 luku	Yliopistojen harjoittelukoulujen opetushenkilöstön työsuhteen ehdot ja palkkausjärjestelmä.....	2
	Yleistä.....	2
	Palkkausjärjestelmä	2
2 luku	Harjoittelukouluja koskevat työaika- ja muut määräykset.....	8
	Johtava rehtori ja rehtori	8
	Opettajat.....	9
	Opinto-ohjaajat.....	16
	Tuntiopettajat.....	17
	Muut määräykset.....	19
	Harjoittelukouluja koskevat liitteet	24
Liite 1	Yliopistojen harjoittelukoulujen tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmä	25
Liite 2A	Harjoittelukoulun henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmä	29
Liite 2B	Henkilökohtaisen palkanosan prosentit	32
Liite 3	Palkkataulukot.....	33

YLIOPISTOJEN YLEINEN TYÖEHTOSOPIMUS HARJOITTELUKOULUJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET (KIRJA 2)

1 LUKU YLIOPISTOJEN HARJOITTELUKOULUJEN OPETUSHENKILÖSTÖN TYÖSUHTEEN EHDOT JA PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

YLEISTÄ

1 § Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan perusopetuksen luokanopetuksella 1 – 6 vuosiluokilla annettavaa opetusta ja perusopetuksen aineenopetuksella 7 – 9 vuosiluokilla annettavaa opetusta. Koulutusasteilla tarkoitetaan perusopetuksen vuosiluokkia 1 – 9 ja lukiota. Erityisopetuksella tarkoitetaan perusopetuslain 17 §:ssä säädettyä erityisopetusta.

Opetus- ja koulutustyöpäivien lukumäärä, oppitunnin pituus, opettajan opetus- ja muun työnajan sijoitus määräytyvät 31.12.1998 voimassa olleen lainsäädännön ja työsuunnitelmasta tai sitä vastaavasta asiakirjasta ilmenevän vakiintuneen käytännön mukaisesti.

Sikäli kuin tässä sopimuksessa on sovittu tietyn yksilöidyn tehtävän palkkioperuste, sovelletaan samaa palkkioperustetta myös, milloin opettaja on määrätty tekemään vastaavaa tehtävää, jota paikallisesti kutsutaan sopimuksesta poikkeavalla nimellä.

PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

2 § Soveltamisala

Tätä palkkausjärjestelmää sovelletaan harjoittelukouluissa toimivaan vakituisessa työsuhteessa olevaan opetushenkilöstöön mukaan luettuna rehtorit ja vararehtorit, ei kuitenkaan henkilöihin, jotka toimivat työnantajan edustajina. Palkkausjärjestelmän soveltamisalan ulkopuolella ovat myös harjoittelijat, tukityöllistetyt sekä näissä määräyksissä määritellyt harjoittelukoulujen sivutoimiset tuntiopettajat.

Palkkausjärjestelmää sovelletaan myös määräaikaisiin työsuhteisiin, jos työsuhteet yhdessä tai useassa toisiinsa keskeytyksettä liittyvissä osissa kestävät yli 6 kuukautta. Palkkausjärjestelmää sovelletaan sen osan alusta, jonka aikana 6 kuukautta täyttyy.

Niissä työsuhteissa, jotka kestävät yhdenjaksoisesti tai toisiinsa liittyvissä osissa enintään 6 kuukautta, työnantaja vahvistaa euromääräisen palkan tämän sopimuksen palkkausmääräyksiä kokonaisuudessaan vastaavasti tehtävän vaativuu-den ja henkilökohtaisen työsuorituksen osalta vastaavissa tehtävissä.

Työsuhteen katsotaan jatkuneen keskeytyksettä, jos keskeytys on enintään 30 kalenteripäivää tai jos työsuhde päättyy lukukauden lopussa tai sitä seuraavan loman aikana ja jatkuu seuraavan lukukauden työkauden alussa.

3 § Arviointiryhmä

Jokaista yliopiston harjoittelukoulua varten on työnantaja- ja palkansaajaosapuolten välinen harjoittelukoulujen opetushenkilöstöä käsittelevä arviointiryhmä.

4 § Palkkatekijät

Harjoittelukoulujen opetushenkilöstön varsinainen palkka muodostuu tehtävien vaativuuteen perustuvasta tehtäväkohtaisesta palkanosasta, henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuvasta henkilökohtaisesta palkanosasta sekä 31.12.2009 voimassa olleesta, aikaisemmin voimassa olleeseen sopimukseen perustuvasta takuupalkasta tai vastaavasta palkkatekijästä.

5 § Tehtäväkohtaisen palkanosan määräytyminen

Tehtäväkohtainen palkanosa määräytyy tehtävien vaativuustason perusteella harjoittelukoulujen opetushenkilöstön arviointijärjestelmän mukaisesti (liite 1).

Tehtävien vaativuusarviointi perustuu työnantajan määrittelemään tehtävään ja tehtäväkuvaukseen. Tehtävien vaativuuden arvioinnissa käytettävät päävaativuustekijät ovat työn luonne ja vastuu, vuorovaikutustaidot sekä tiedolliset ja taidolliset valmiudet.

Tehtäväkohtaisen palkanosan euromääräinen taulukko on liitteenä 3.

6 § Tehtävien arviointi

Tehtävien vaativuutta ja vaativuustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella niistä ehdotuksen.

Arviointiryhmät käsittelevät uusien ja muuttuneiden tehtävien vaativuusarvioinnit ja määrittelevät kantansa niihin.

Uutena pidetään sellaista tehtävää, jonka tehtävien vaativuutta tai joita vastaavien tehtävien vaativuutta ei ole aikaisemmin käsitelty arviointiryhmässä. Vastavina tehtävinä pidetään toisiaan olennaisesti vastaavia tehtäviä.

Työnantaja vahvistaa tehtävien vaativuusarvioinnit ja tasot sekä tehtäväkohtaiset palkanosat esimiesten ja arviointiryhmien ehdotukset saatuaan. Työnantaja voi perustellusta syystä poiketa arviointiryhmän esityksestä.

7 § Vaativuusarviointien suorittaminen

Uusien tehtävien vaativuusarvioinnit käsitellään viimeistään 6 kuukauden kuluttua palvelussuhteen alkamisesta.

Tehtävän vaativuus otetaan uudelleen arvioitavaksi, jos esimies katsoo tehtävän muuttuneen niin, että uusi arviointi on tarpeen sen selvittämiseksi, tuleeko vaativuustasoa muuttaa. Myös henkilö itse tai häntä edustava luottamusmies voi pyytää arvioinnin tekemistä. Arvioinnin käynnistämistä tulee pyytää kirjallisesti ja

pyynnössä on yksilöitävä, millä tavalla tehtävä on muuttunut aikaisemman arvioinnin jälkeen ja millä perusteella muutos nostaa tehtävän vaativuutta.

Työnantaja voi tehdä myös sellaisen aloitteen vakituisen työsuhteen tehtävien muuttamiseksi, joka johtaa vaativuustason alentamiseen. Jos henkilö ei suostu muutokseen, työnantajan on selvitettävä mahdollisuus järjestää tehtävät siten, että tehtävien vaativuustaso säilyy ennallaan.

Huomautus: Jos sellaisesta muutoksesta tehtävissä, joka johtaa vaativuustason alentumiseen, ei päästä sopimukseen, muutos edellyttää työsopimuksen 7 luvun mukaista irtisanomisperustetta.

8 § Henkilökohtainen palkanosa

Henkilökohtainen palkanosa määräytyy henkilön suoritustason perusteella (liite 2).

Henkilökohtainen palkanosa on enintään 50 % kulloinkin maksettavasta tehtäväkohtaisesta palkanosasta.

Henkilökohtaisen palkanosan taulukko on sopimuksen liitteenä 2 b.

9 § Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointitekijät

Arviointijärjestelmän pääarviointitekijät ovat ammatinhallinta, laatu ja työn tulokset sekä vastuullisuus työssä ja toiminta työyhteisössä.

10 § Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointimenettely

Henkilökohtaista työsuoritusta ja suoritustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa. Arviointikeskustelut käydään vähintään kahden vuoden välein.

Suoritusarviointi koskee henkilön suoriutumista tehtävässään ja hänelle asetetuista tavoitteista. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdotuksensa työsuorituksen arviointiksi ja suoritustasoksi.

Työnantaja vahvistaa henkilökohtaiset työsuoritusarvioinnit ja -tasot sekä henkilökohtaiset palkanosat.

11 § Henkilökohtaisen palkanosan arviointi

11.1. Henkilökohtainen palkanosa työsuhteen alkaessa tai uudessa tehtävässä

Henkilön tullessa uutena yliopiston harjoittelukoulun palvelukseen maksetaan henkilökohtainen palkanosa aluksi sellaisen suoritustason mukaisesti, jonka arvioidaan vastaavan hänen pätevyyttään, työkokemustaan ja aikaisempaa suoriutumistaan.

Suoritustaso arvioidaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

Tämän mukaisesti menetellään myös silloin, kun henkilö siirtyy aikaisempaan tehtävään verrattuna uuteen tehtävään yliopiston sisällä.

11.2. Henkilökohtaisen suoriutumisen arviointi tehtävien vaativuustason muuttuessa

Tehtävän vaativuustason muuttuessa samassa tehtävässä henkilön suoritus-taso määritellään muutoshetkestä lähtien kuten uudessa tehtävässä niin, että se vastaa sellaista suoritus-tasoa, jonka arvioidaan vastaavan hänen pätevyyttään, työkokemustaan ja aikaisempaa suoriutumistaan suhteessa muuttuneeseen vaativuustason ja tehtävään.

Kokonaispalkka ei tässä vaiheessa kuitenkaan saa alentua, jos tehtävän vaativuustaso nousee.

Suoritus-taso arvioidaan muuttuneessa tehtävässä viimeistään 6 kuukauden kuluttua tehtävien vaatimustason muuttumisesta.

11.3. Henkilökohtainen arviointi poissaolojen ajalta

Jos henkilö on ollut osan arviointijakson tai vuotuisen kehityskeskustelujakson ajasta poissa työstä sairauden perusteella tai lapsen syntymän tai hoidon vuoksi joko äitiys-, erityisäitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaalla, hänen työsuori-tustaan arvioidaan jakson muun ajan perusteella.

Mikäli poissaolo on kestänyt yli 6 kuukautta, maksetaan henkilökohtainen pal-kanosa sellaisen suoritus-tason mukaisesti, jonka arvioidaan vastaavan henkilön pätevyyttä ja työkokemusta sekä suoriutumista.

11.4. Henkilökohtainen palkanosa suoritus-tason alentuessa samassa tehtävässä

Jos arviointikeskustelussa todetaan suoritus-tason alentuneen, keskusteluihin liit-tyen hyväksytään yhteisesti työsuorituksen parantamista tukevat toimenpiteet. Uusi arviointi tehdään mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 6 kuukauden kuluttua edellisestä arvioinnista. Mikäli suoritus-taso ei uuden arvioinnin mukaan ole parantunut ennalleen, tarkistetaan henkilökohtainen palkanosa uutta arviointia vastaavaksi.

Jos henkilö on ollut huomattavan osan edellä tarkoitettujen kahden arvioinnin kohteena olevasta ajasta poissa työstä sairauden perusteella tai 12.3 §:ssä mai-nituilla vapailla, voidaan suorittaa kolmas arviointi, joka tehdään viivytyksettä 3 kuukauden kuluttua edellisestä arvioinnista. Mikäli suoritus-taso ei kolmannen arvi-oinnin mukaan ole parantunut ennalleen, tarkistetaan henkilökohtainen palkan-osa kolmatta arviointia vastaavaksi.

Jos edellä mainituissa molemmissa arvioinneissa suoritus-tason alenemisen voi-daan katsoa johtuneen lapsen syntymän tai hoidon vuoksi myönnetystä va-paasta, henkilökohtaista palkanosaa ei kuitenkaan sen johdosta tarkisteta. Täl-löin työnantaja voi suorittaa uudelleen arvioinnin kuitenkin 12 kuukauden kuluttua työhön paluusta.

12 § Palkan maksaminen ja muutosten voimaantulo

Uudessa tai muuttuneessa tehtävässä palkka maksetaan työnantajaa edustavan esimiehen tekemän alustavan vaativuus- ja suoritusarvioinnin mukaisesti, kunnes arviointiryhmä on arviointimenettelyssä antanut oman ratkaisunsa tehtävän vaativuustasosta.

Jos arviointiryhmä esittää uudelle tai muuttuneelle tehtävälle alustavasta arvioinnista poikkeavan vaativuustason, maksetaan palkka uuden tason perusteella arviointiryhmän esitystä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien, jos työnantaja vahvistaa arviointiryhmän esityksen.

Muuttuneen vaativuustason johdosta työnantajalla on kohdan 6.4.2 mukaisesti mahdollisuus arvioida henkilön suoritusaso alustavasti muutoshetkestä lähtien uudelleen. Mahdollinen muuttunut suoritusaso tulee tällöin voimaan samasta ajankohdasta kuin vaativuustason muutos.

Edellä 10 § mukaisten säännöllisten arviointikeskustelujen seurauksena vahvistettujen suoritusasojen edellyttämät palkantarkistukset toteutetaan kesäkuun alusta.

Muut vahvistettujen suoritusason muutosten edellyttämät palkantarkistukset tulevat voimaan työnantajan arviointipäätöstä seuraavan kuukauden alussa.

13 § Takuupalkka

Henkilö, joka on saanut oikeuden takuupalkkaan 20.2.2007 tehdyn, uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoa yliopistojen harjoittelukouluissa koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen mukaan, säilyttää oikeuden takuupalkkaan kyseisen sopimuksen mukaisesti seuraavasti:

Oikeus takuupalkkaan säilyy niin kauan, kuin henkilö on 1.1.2010 jälkeen keskeytyksettä saman yliopiston harjoittelukoulun vakinaisessa työsuhteessa. Takuupalkkaa maksetaan siltä ajalta, jona se on korkeampi kuin tämän sopimuksen mukaisen palkkausjärjestelmän mukainen palkka. Takuupalkan määrä määräytyy sen mukaisesti, mikä se on ollut virkasuhteen päättyessä 31.12.2009. Jos kyse on ollut määräaikaisesta etuudesta, joka lakkaa tai alentuu, takuupalkka alentuu vastaavasti.

14 § Takuupalkka määräaikaisessa palvelussuhteessa olevalla

Jos henkilö on ollut määräaikaisessa palvelussuhteessa 31.12.2009, oikeus takuupalkkaan säilyy niin kauan, kuin hän keskeytyksettä jatkaa työsuhteessa samassa harjoittelukoulussa sellaisissa tehtävissä, jotka ovat vähintään samalla vaativuustasolla kuin hänen tehtävänsä 31.12.2009 olivat. Jos hänen työsuhteensa muuttuu toistaiseksi voimassa olevaksi, takuupalkka määräytyy vakituisen tehtävän palkan mukaan.

Työsuhteen katsotaan jatkuneen keskeytyksettä, jos keskeytys on enintään 30 kalenteripäivää tai jos työsuhde päättyy lukukauden lopussa tai sitä seuraavan loman aikana ja jatkuu seuraavan lukukauden työkauden alussa.

15 § Takuupalkan korottuminen ja alentuminen

Takuupalkka korottuu yleiskorotuksella. Yleiskorotus määräytyy henkilön uuden palkkausjärjestelmän mukaisen palkan perusteella, jos korotus siten on suurempi.

Takuupalkkaa saavan henkilön tehtävien vaativuus ja henkilökohtainen työsuoritus arvioidaan kuten muillakin. Siinä tapauksessa, että henkilö itse hakeutuu tehtäviin, joiden vaativuustaso on alempi kuin aikaisemmin, takuupalkka alenee vastaavalla määrällä.

16 § Lisätehtävät ja takuupalkka

Jos henkilöllä on 31.12.2009 ollut sellaisia lisätehtäviä, joiden perusteella hän on saanut tarkentavan virkaehtosopimuksen 8 § 10 momentin mukaista takuupalkkaa, vastaava palkanosuus luetaan hänen takuupalkkaansa niin kauan kuin kyseessä olevat lisätehtävät jatkuvat.

17 § Tietojen saanti

Henkilöllä on oikeus saada kirjallinen tieto tehtäviensä vaativuuden ja henkilökohtaisen suorituksensa arviointituloksista ja niiden perusteista sekä tehtäväkohtaisesta ja henkilökohtaisesta palkanosastaan samoin kuin muistakin tämän sopimuksen mukaisista palkkatekijöistään ja niiden perusteista.

18 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Mikäli tehtävien vaativuuden tai henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnista syntyy erimielisyyttä, se pyritään selvittämään jäljempänä esitetyllä tavalla.

Vaativuusarviointia koskeva asia käsitellään henkilön ja hänen pyynnöstään myös häntä edustavan luottamusmiehen vaatimuksesta henkilön esimiehen tai muun työnantajan edustajan kanssa ja jommankumman osapuolen aloitteesta arviointiryhmässä.

Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointia koskeva asia käsitellään henkilön tai hänen pyynnöstään häntä edustavan luottamusmiehen vaatimuksesta henkilön esimiehen tai muun työnantajan edustajan kanssa.

Työnantaja vahvistaa tässä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa muutokset arvioinneissa, tasoissa ja palkassa.

Mikäli asia jää edelleen erimieliseksi, se voidaan saattaa ratkaistavaksi tämän työehtosopimuksen neuvottelumenettelyssä.

2 LUKU HARJOITTELUKOULUJA KOSKEVAT TYÖAIKA- JA MUUT MÄÄRÄYKSET

JOHTAVA REHTORI JA REHTORI

1 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Johtava rehtori ja rehtori noudattavat kokonaistyöaikaa ja työskentelevät soveltuvin osin yliopistojen toimistotyöaikaa koskevien määräysten mukaisesti, kuitenkin työn erikoisluonne huomioon ottaen.

Työn erikoisluonteesta johtuu, että johtavan rehtorin ja rehtorin tehtäväkokonaisuus muodostuu osittain tehtävistä, joiden sijoittaminen tarkasti rajattuun työaikajärjestelmään tai päivittäiseen työaikaan on vaikeaa, sekä osittain tehtävistä, jotka voidaan suorittaa muuallakin kuin varsinaisella työpaikalla. Lisäksi työmäärä vaihtelee lukuvuoden eri aikoina huomattavasti. Näistä syistä johtavan rehtorin ja rehtorin työaika muodostuu joustavaksi lukuvuoden eri aikoina ja päivittäinkin poiketen tältä osin edellä mainitusta työajasta.

Johtavan rehtorin ja rehtorin oikeus vuosilomaan määräytyy yliopistojen työehtosopimuksen vuosilomaa koskevien määräysten mukaisesti.

Johtavalla rehtorilla ja rehtorilla ei ole oikeutta palkallisten ylituntien pitämiseen.

JOHTAVA REHTORI

- opetusvelvollisuus yhden kouluasteen johtavalla rehtorilla on vähintään 114 tuntia lukuvuodessa

REHTORI

- opetusvelvollisuus lukuvuodessa on
  - o lukiossa 5 – 7 tuntia / viikko eli
  - o perusopetuksen vuosiluokilla 1 – 9 4 – 7 tuntia / viikko eli
  - o perusopetuksen vuosiluokilla 7 – 9 5 – 8 tuntia / viikko eli
  - o perusopetuksen vuosiluokilla 1 – 6 8 – 11 tuntia / viikko eli

Jos rehtorin johtama kouluaste toimii selvästi erillään johtavan rehtorin varsinaisesta toimipaikasta, opetusvelvollisuutta voidaan, ottaen huomioon kouluasteen koko ja sijainti, vähentää lukioasteella ja perusopetuksen vuosiluokilla 7 – 9 enintään yhdellä ja perusopetuksen vuosiluokilla 0 – 6 enintään kahdella tunnilla viikossa.

2 § Johtavan rehtorin tehtäviä hoitavan rehtorin palkkio

Jos rehtori määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan johtavalle rehtorille kuuluvat tehtävät johtavan rehtorin työnteon keskeytysaikana siltä ajalta, kun johtava rehtori on vapaana tehtävistään, maksetaan hänelle, jos määräys on annettu vähintään kolmen päivän ajaksi, yleensä enintään viikon pituiselta ajalta kyseisten tehtävien vähentämättömien opetusvelvollisuuksien välyksen keskikohdan mukaan laskettu tuntimäärien erotus ylitunteina rehtorin oman ylituntipalkkioperusteen mukaisesti.

3 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

Rehtori saa lukea opetusvelvollisuuteensa tehtäviä lehtoreita koskevien määräysten mukaisesti.

Lukion tai perusopetuksen 7 – 9 vuosiluokkien rehtorin opetusvelvollisuudesta tulee vähintään 4 tuntia viikossa ja vuosiluokkien 0 – 6 rehtorin opetusvelvollisuudesta vähintään 6 tuntia viikossa olla luokkatunteja.

OPETTAJAT

4 § Opetusvelvollisuus

Aineenopettajana toimivan opettajan opetusvelvollisuudet

- äidinkieli ja kirjallisuus	16
- suomi toisena kielenä	16
- 2. kotimainen kieli, vieras kieli	19
- tietotekniikka	19
- matematiikka, fysiikka ja kemia	20
- kuvataide ja musiikki	20
- uskonto, elämäkatsomustieto, psykologia	21
historia, yhteiskuntaoppi, taloustieto	21
- biologia ja maantieto	21
- kotitalous, tekstiilityö ja tekninen työ	22
- liikunta	23
- terveystieto, perusopetus	23
- terveystieto, lukio	21
- opinto-ohjaus	23

Lehtori, joka toimii

- luokanopettajana	24
- erityisopettajana	24
- erityisluokan opettajana	22

Painotettu opetusvelvollisuus

Jos aineenopettajana toimiva lehtori opettaa kahta tai useampaa oppiainetta, joissa opetusvelvollisuus on erilainen, on hänen opetusvelvollisuutensa opettamiensa aineisiin käyttämällä viikkotuntimäärillä painotettu keskimääräinen opetusvelvollisuus. Vastaavasti painotettu opetusvelvollisuus lasketaan kaksoiskelpoiselle luokanopettajalle, joka antaa aineenopetusta vuosiluokilla 7-9 tai lukiossa. Jos keskimääräiseksi opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, opetusvelvollisuuden määrä tasoitetaan lähimpään kokonaislukuun. Jos kaksi kokonaislukua on yhtä lähellä, tasoittaminen tapahtuu pienimpään lukuun.

A- ja B- kielen opetusvelvollisuus

A1, A2 ja B1 -kielten opetusvelvollisuus lehtorilla, jonka opetusharjoittelun ohjauksena vähennetystä opetusvelvollisuudesta vähintään puolet täyttyy lukiossa, on yhtä viikkotuntia alhaisempi kuin 3 momentissa on sovittu.

Yhteissuunnittelu

Työvelvollisuuteen kuuluvien tehtävien suorittamiseksi koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen opettajan tulee osallistua yhteissuunnitteluun siten, että opettajakokouksiin, aineryhmäkokouksiin ja neuvotteluihin varattava yhteissuunnittelu-työajan kokonaismäärä oppilastyöpäivien aikana on 69 – 107 tuntia. Yhteissuunnittelutyöaika suunnitellaan vuosittain eikä työaika voi lisätä lukuvuoden opettajatyöpäivien määrää.

5 § Lukion kerrointunnit

Lukion kerrointunnit muodostuvat opettajakohtaisesta ja koulukohtaisesta kertoimesta.

Opettajakohtainen kerroin

Opettajan luokkaopetustuntimäärä kerrotaan luvulla 1,1 palkanmaksun perusteena olevan kokonaistuntimäärän saamiseksi.

Luokkaopetustunneilla tarkoitetaan tässä yhteydessä oppiaineen luokkatunteja, oppilaan ohjauksen luokkatunteja, tukiopetustunteja sekä demonstraatioiden valmistelutunteja.

Demonstraatioiden kerrointunnit lasketaan 1,1:llä korottamattomasta demonstraatioiden tuntimäärästä. Demonstraatioiden valmistelutuntien määräytymisessä noudatetaan mitä 11 § 7 kohdassa on sovittu. Tukiopetuksen palkkaperuste määräytyy 11 § 9 kohdassa mukaisesti.

Koulukohtainen kerroin

Opettajakohtaisen kertoimen lisäksi osoitetaan työsuunnitelmassa opettajien palkanmaksun perusteeksi 20 viikkotuntia lukiota kohden ja 0,17 viikkotuntia lukion opiskelijaa kohden. Työsuunnitelmassa osoitettavien tuntien määräämisessä otetaan huomioon työn vaatavuus ja vastuullisuus sekä opettajan osallistuminen lukion päättötutkintoon liittyviin suullisiin kuulusteluihin ja ylioppilaskirjoituksiin kuuluvien kokeiden valmistavaan tarkistamiseen sekä opettajalle määrättäviin erityistehtäviin.

Siltä osin kuin koulukohtaista resurssia käytetään lukion ryhmänohjaajan tehtäviin, palkkioperuste määräytyy kuten 2 luvun 11.4 §:n luokanvalvojan tehtävän palkkioperuste.

5a § Perusasteen oppilaskohtainen kerroin

Työsuunnitelmassa osoitetaan opettajien palkanmaksun perusteeksi 0,01 viikkotuntia perusasteen oppilasta kohden. Työsuunnitelmassa osoitettavien tuntien määräämisessä otetaan huomioon opettajan osallistuminen hänelle määrättäviin erityistehtäviin tai työhön liittyvä erityisluonne.

6 § Kerrointuntien lukeminen opetusvelvollisuuteen ja poissaoloajan palkkaan

Edellä 5 ja 5a §:ssä mainitut kerrointunnit luetaan, ellei opetusvelvollisuus tule luokkaopetustunneista täyteen, opetusvelvollisuuteen.

Edellä 5 ja 5a §:ssä mainitut kerrointunnit luetaan yliopistojen työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukaan määräytyvään palkkaan.

7 § Epäpätevyysalennukset

Jos erityisopettajana toimivalta lehtorilta puuttuu erityisopettajan kelpoisuus, palkka maksetaan 10 % alempana kuin muutoin.

Jos luokanopettajana tai erityisopettajana toimivalta lehtorilta puuttuu peruskoulun ja/tai lukion opettajan kelpoisuus, palkka maksetaan 10 % alempana kuin muutoin.

8 § Johtavan rehtorin tai rehtorin tehtäviä hoitavan opettajan palkkio

Jos opettaja tai vararehtori määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan johtavan rehtorin tai rehtorin hallinnolliset tehtävät tämän työnteon keskeytysaikana, hänelle maksetaan, jos määräys on annettu vähintään 3 päivän ajaksi, yleensä enintään viikon pituiselta ajalta kyseisten tehtävien vähentämättömien opetusvelvollisuuksien välysten keskikohdan mukaan laskettu tuntimäärien erotus ylitunteina opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaisesti.

Jos opettaja tai vararehtori määrätään hoitamaan ylioppilaskirjoituksiin liittyvät rehtorin tehtävät johtavan rehtorin tai rehtorin ollessa jäävi, palkkio kultakin tehtävään käytetyltä tunnilta on ko. opettajan tai vararehtorin varsinainen palkka jaettuna luvulla 153.

9 § Yhdysluokan opettajan huojennus

Luokanopettajana toimivan lehtorin, jonka luokkaan kuuluu kahden tai useamman vuosiluokan oppilaita, viikoittaista opetusvelvollisuutta vähennetään yhdellä tunnilla.

10 § Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavat opettajat

Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan yhdellä viikkotunnilla, jos hän työsuunnitelman mukaan vaihtaa toimipaikkaa kesken päivän. Jos toimipaikkojen välinen matka on alle yksi kilometri, huojennusta ei tehdä.

Jos opettaja työsuunnitelman mukaan vaihtaa toimipaikkaa kesken päivän viikossa vähintään kolme kertaa, on huojennus 1 ½ viikkotuntia. Jos vaihtoja on viikossa keskimäärin vähintään viisi, huojennus on 2 viikkotuntia, ja jos vaihtoja on vähintään keskimäärin kahdeksan, huojennus on 2 ½ viikkotuntia.

Jos hän asunnostaan tai asuntoaan lähinnä olevasta toimipaikasta toiseen tai toisiin toimipaikkoihin matkustaessaan joutuu oppituntien pitämistä varten matkustamaan lyhintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen yhteensä vähintään 30

kilometriä viikossa, on opetusvelvollisuuden huojennus 1 viikkotunti, ja sen lisäksi ½ viikkotuntia jokaista seuraavaa täyttä 50 kilometriä kohti.

11 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

11.1 Opetustunnit

Lehtorin opetusvelvollisuuteen luetaan harjoittelukoulun opetustunnit.

11.2 Opettajankoulutuksesta johtuvat tehtävät

Harjoittelukoulun lehtorin opetusvelvollisuuteen voidaan lukea opetusharjoittelun ohjaamista ja muita harjoittelukoulun opettajankoulutustehtäviä koulukohtaisen opettajankoulutuksen tuntikiintiön rajoissa. Tuntikiintiö on opettajankoulutuksesta johtuviin tehtäviin käytettävien tuntien enimmäismäärä.

Tuntikiintiöön lasketaan lukuvuodessa enintään 1 ½ vuosiviikkotuntia jokaista opiskelijaa kohti, joka suorittaa opettajan pedagogisten opintojen opetussuunnitelman mukaisen harjoittelun harjoittelukoulussa.

Harjoittelukoulukohtaisten kokonaistuntikiintiöiden tarkempi opettajakohtainen jako tehdään harjoittelukoulun työsuunnitelmassa. Harjoittelukoulukohtainen opetusharjoittelun ohjaukseen harjoittelukoulussa kohdennettava tuntikiintiö ei voi olla pienempi kuin se aiempien ennen 1.1.1999 voimassa olleiden määräysten perusteella laskettuna olisi ollut.

Harjoittelukoulun työsuunnitelmassa päätetään, miten tuntikiintiön käyttämiseen vaikuttavat opetusharjoittelun mahdollinen osittainen sijoittaminen muualle kuin harjoittelukouluun, opiskelijan harjoittelun jakautuminen kahdelle tai useammalle lukuvuodelle opetussuunnitelman mukaan tai muusta syystä sekä mahdolliset muut opetusharjoittelun järjestämiseen kuuluvat seikat. Koulun työsuunnitelmassa päätetään myös opettajankoulutuksen tuntikiintiön opettajakohtaisesta käytöstä.

Opettajankoulutuksesta johtuvat tehtävät luetaan opetusvelvollisuuteen vuosiviikkotunteina.

Aineenopettajana ja erityisopettajana toimivalle lehtorille korvataan opettajankoulutuksesta johtuvista tehtävistä tuntimäärä, joka saadaan kertomalla lehtorin osuus opettajankoulutuksen tuntikiintiöstä luvulla, joka on lehtorin viikoittaisen opetusvelvollisuuden suhde 19:ään. Jos lehtorin opetusvelvollisuus on enintään 19 tuntia viikossa, kerrointa ei käytetä.

Luokanopettajana toimivalle lehtorille korvataan opettajankoulutuksesta johtuvista tehtävistä tuntimäärä, joka saadaan kertomalla lehtorin osuus opettajankoulutuksen tuntikiintiöstä luvulla, joka on viikoittaisen opetusvelvollisuuden suhde 20:een. (luku 20 on voimassa 1.8.2011 – 31.7.2012 välisen ajan. 1.8.2012 alkaen luku on 19.)

11.3. Muu opettajankoulutukseen kuuluva opetus

Muuta opettajankoulutukseen kuuluvaa opetusta (luento-opetus, muu ryhmälle annettava opetus) voidaan laskea lehtorin opetusvelvollisuuteen hänen suostuksellaan siten, että lehtorin pitämät opetustunnit luetaan hänen opetusvelvollisuuteensa samassa suhteessa kuin mitä lehtorin opetusvelvollisuus lukuvuodessa (38 x opetusvelvollisuus vuodessa) suhtautuu korkeakoulun lehtorin opetusvelvollisuuteen (448 t lukuvuodessa). Tätä opetusta saa lukuvuodessa olla enintään sellainen tuntimäärä, jonka 114 tuntia harjoittelukoulun lehtorin opetusvelvollisuus edellyttää.

11.4. Luokanvalvojan tehtävät vuosiluokilla 7 – 9

Luokanvalvojana toimivalle lehtorille maksetaan luokanvalvojan tehtävästä kuukausipalkkio, joka on 172,45 € kuukaudessa / vuosiviikkoylitunti.

Soveltamisohje: Jos tehtävää ei lueta opetusvelvollisuuteen, siitä maksetaan palkkio yllä mainitun palkkioperusteen mukaisesti.

11.5. Musiikkiesitysten hoito perusopetuksessa

Perusopetuksen vuosiluokkien 7 – 9 koulun yhteisten musiikkiopetusten hoitamisesta ja vuosiluokkien 0 - 6 koulun yhteisten musiikkiesitysten hoitamisesta saa asianomainen lehtori lukea opetusvelvollisuuteensa 38 tuntia lukuvuodessa.

11.6. Kerhotunnit

Koulun päivittäisen työajan ulkopuolella oppilaille järjestetyn koulun työsuunnitelmassa hyväksytyin ja vahvistetun, koulun työtä edistävän vapaaehtoisen kerhon johtamisesta, jos kerhossa on pysyvästi vähintään kymmenen oppilasta, saa asianomainen lehtori lukea pitämänsä tunnin opetusvelvollisuuteensa.

11.7. Demonstraatiot ja laboroinnit perusopetuksessa

1. Fysiikan ja kemian demonstraatioiden viikoittaiset valmistelutunnit, enintään viidesosa pidetyistä fysiikan ja kemian opetustunneista viikossa.
2. Biologiaa, maataloutta, metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan opetuksessa käytettävien demonstraatioiden ja laborointien valmistelutunnit, kuitenkin enintään kahdenteenkymmenenteen osaan pidetyistä em. aineiden tunneista.
3. Demonstraatio- ja laborointitunnit on merkittävä asianomaisen opettajan lukujärjestykseen.

11.8. Työelämään tutustuttaminen

Lehtori, joka järjestää työelämään tutustuttamisjakson vuosiluokkien 7 – 9 oppilaille, saa lukea opetusvelvollisuuteensa 19 tuntia lukuvuodessa kutakin tutustuttamisjaksoon osallistuvaa oppilasryhmää kohti.

11.9. Tukiopetus perusopetuksessa

Palkka tukiopetuksesta perusopetuksessa maksetaan pidettyjen tuntien mukaan. Tukiopetus rinnastetaan luokkaopetukseen, joten palkka maksetaan ylitunti-palkkion mukaan.

11.10. ATK-laitteistot perusopetuksessa

ATK-laitteiston hoidosta ja valvonnasta saadaan perusopetuksen sekä vuosiluokilla 1 – 6 että vuosiluokilla 7 – 9 lukea opetusvelvollisuuteen kaksi viikkotuntia.

11.11. Oppilaskunnan ohjaus perusopetuksessa

Koulussa toimivan oppilaskunnan ohjaajan tehtävistä perusopetuksen vuosiluokilla 1 – 6 ja/tai vuosiluokilla 7 – 9 luetaan opetusvelvollisuuteen 1 viikkotunti.

11.12. Etäopetukseen liittyvä työ

Lukion opiskelijan etäopetuksesta opetustuntimäärään luetaan opettajalle määrätystä luokan ulkopuolisesta työstä työnantajan ja opettajan etukäteen yhdessä arvioimaa työnantajan työsuunnitelmassa vahvistamaa tuntimäärää. Palkanmaksun perusteena puolitoista (1,5) tuntia etäopetustyötä vastaa yhtä oppituntia.

Soveltamisohje: Lukiolain (629/1998) 12 § 1 momentin mukaan koulutus voidaan järjestää osaksi tai kokonaan lähiopetuksena tai etäopetuksena. Perusopetuslaissa (628/1998) vastaavaa säännöstä ei ole.

Samalla perusteella korvataan lukiodiplomin ja suullisten kokeiden aiheuttama työ.

12 § Erikseen korvattavat tehtävät

Johtokunnan tai sitä vastaavan toimielimen kokouspalkkio

Koulun johtokunnan tai sitä vastaavan toimielimen kokouspalkkiot maksetaan valtionvarainministeriön komitean ja niitä vastaavien toimielinten kokouspalkkiosta antaman suosituksen mukaisesti (VM 6/2003, jatkettu VM 10/2005).

Kielistudion esimiehen palkkio vuosiluokilla 7 – 9

Kielistudion esimiehen tehtävien suorittamisesta vuosiluokilla 7 – 9 maksetaan opettajalle tuntipalkkio, joka saadaan jakamalla opettajan varsinainen palkka luvulla 153. Palkkio maksetaan enintään 150 työtunnilta lukuvuodessa

Laboratorioiden ja kokoelmien esimiehen palkkio vuosiluokilla 7 – 9

Vuosiluokkien 7 – 9 fysiikan ja kemian sekä biologian laboratorioiden ja kokoelmien esimiehen tehtävistä maksetaan kummastakin enintään viideltäkymmeneltä tunnilta vuodessa tuntipalkkio, joka saadaan jakamalla asianomaisen opettajan palkka luvulla 153.

13 § Opinto- ja suunnittelutyö

Harjoittelukouluun työsuhteeseen otetulla opettajalla on velvollisuus varsinaisten koulupäivien ja työehtosopimuksella määritellyn työvelvollisuuden lisäksi osallistua opinto- ja suunnittelutyöhön kolmena päivänä lukuvuodessa. Näistä päivistä yksi voidaan erityisestä syystä yliopiston luvalla pitää kahtena yhteensä vähintään kuusi tuntia kestäväenä eri tilaisuutena.

Jos opettaja on työnantajan suostumuksella osallistunut yliopiston järjestämään viisi päivää kestäneeseen opettajille tarkoitettuun täydennyskoulutukseen, on hänellä edellä mainittu velvollisuus viiden lukuvuoden aikana osallistua kahteen opinto- ja suunnittelupäivään lukuvuodessa.

Työnantaja voi määrätä, että 1 momentissa mainitun opinto- ja suunnitteluajan lisäksi lehtori ja tuntiopettaja osallistuu suunnittelu-, koulutus ja työyhteisön kehittämiseen varsinaisten koulutuspäivien ja muun määrätyn työvelvollisuuden lisäksi enintään kaksi päivää (enintään 12 tuntia) lukuvuodessa.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun päivän työajan pituus on 6 tuntia ja kehittämisspöivä on ajoitettava välittömästi lukuvuoden työajan päättymisen / alkamisen yhteyteen. Jos kehittämisspöiviä on lukuvuodelle määrätty kaksi, toinen niistä saadaan järjestää kahtena kolmen tunnin oppilastyöpöiville sijoitettavana tilaisuutena, jos työnantaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Kehittämisspöivästä opettajalle maksetaan päiväpalkka. Maksatus tapahtuu ko. työpöivää seuraavan kuukauden palkanmaksun yhteydessä.

Työnantaja voi määrätä opettajalle, mikäli katsoo tarvitsevansa, opetuksen kehittämiseen ja hallintoon liittyviä tai muita vastaavia erikseen määrättäviä tehtäviä, ja niistä maksetaan ylituntipalkkioperusteen mukainen palkkio siten, että 1,5 tunnin työmäärä vastaa yhtä ylituntipalkkiota. Tuntimäärä arvioidaan työnantajan ja opettajan kanssa yhteisesti etukäteen. Palkkio voidaan maksaa vain niistä erillis-tehtävistä, joita ei ole otettu huomioon tehtävien vaatavuutta määrättäessä.

13b § Lukuvuosittainen lisätyö

Toistaiseksi palveluksessa olevalla sekä määräaikaisella vähintään lukuvuoden työajaksi otetulla opettajalla ja päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä opetuksen ja muun työvelvollisuuden lisäksi lukuvuosittaista lisätyötä 24 tuntia lukuvuodessa. Päätoimisen tuntiopettajan lisätyön tuntimäärä määräytyy suhteessa hänen opetustuntiensa määrään.

Lisätyönä määrättävät tehtävät voivat olla esimerkiksi suunnittelu- ja kehittämisspöitä, tutkimus, kokeilu ja kehittämistoimintaa tai opettajan osaamisen kehittämistä. Työajan käytön periaatteista ja perusteista neuvotellaan luottamusmiehen kanssa. Edellä mainitusta 24 tunnista voidaan enintään 12 tuntia määrätä oppilastyöpöivinä pidettävinä tilaisuuksina. Perustellusta syystä työaika voidaan määrätä pidettäväksi korkeintaan yhtenä 6 tunnin päivänä. Tämä päivä tulee pitää lauantaina oppilastyöpövuoden aikana. Muut tunnit työajasta pidetään osana yhteissuunnittelutyöaika. Johtavan rehtorin ja rehtorin vastaavasta työajan lisäyksen kohdentamisesta päättää aina työnantaja.

Niillä sivutoimisilla tuntiopettajilla, joilla opetusta on yli 10 tuntia viikossa, on velvollisuus tehdä opetuksen ja muun työvelvollisuuden lisäksi lukuvuosittaista lisätyötä 12 tuntia vastaava työmäärä. Tehtävät voivat olla esimerkiksi osallistumista suunnittelutyöhön ja arviointikokouksiin.

14 § Ylitunneiksi muuttaminen

Lehtorin opetusvelvollisuuteen luettavia tehtäviä voidaan 11 §:ssä mainituin perustein lukea myös lehtorille korvattaviksi ylitunneiksi.

15 § Ylituntipalkkio

Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta opettajalle maksetaan ylituntipalkkio.

Opettajan ylituntipalkkio perustuu vuotuisen perusosaan, joka lasketaan seuraavasti:

Harjoittelukoulut Ylituntipalkkiot						
Vaativuustaso	1 - 3	4	5	6	7	8 - 11
prosenttia vuotuisesta tehtäväkohtaisesta palkasta	100 %	96 %	84 %	81 %	79 %	73 %

Ylituntipalkkio saadaan siten, että vuotuinen perusosa jaetaan asianomaisen opettajan opetusvelvollisuudeksi vahvistetulla vähentämättömällä viikkotuntimäärällä ja näin saatu luku pyöristetään kymmeniksi senteiksi. Tästä viikkoylituntipalkkiosta saadaan kuukausittain maksettava palkkio jakamalla se 12:lla sekä yhden ylitunnin palkkio jakamalla se 38:lla.

Ylituntipalkkiota laskettaessa otetaan huomioon epäpätevyysalennusten aiheuttamat palkan alennukset.

Jos ylitunteina hoidettava opetus ei kestä lukuvuoden koko työaikaa, maksetaan palkkio pidettyjen tuntien mukaan, jolloin oppilaitoksen työviikkojen lukumäärän suuruinen tuntimäärä oikeuttaa yhteen vuosiviikkoylituntipalkkioon ja pienempi tuntien määrä vastaavaan osaan siitä. Pitämättä jääneiden ylituntien osuus vähennetään opettajan palkasta edellä määrättyä perustetta noudattaen.

16 § Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio

Jos opettajalle annetaan määräys oman oppituntinsa tai muun palkatun tehtävän kanssa samanaikaisesti huolehtia toisen opettajan luokasta, maksetaan hänelle tunnilta 30 % oman tehtävän tai tehtävän ylituntipalkkiosta.

OPINTO-OHJAAJAT

17 § Opinto-ohjaajana toimivan lehtorin palkka

Opinto-ohjaajana toimivalle lehtorille ei makseta ylituntipalkkiota.

18 § Opinto-ohjaajana toimivan lehtorin työaika

Opinto-ohjaajana toimivan lehtorin työaika jakautuu aikaan ja paikkaan sidottuun työaikaan (sidottu työaika) sekä ajan ja paikan suhteen vapaavalintaiseen työaikaan (luottotyöaika).

Vuotuinen sidottu työaika on 1 238 tuntia vuodessa. Jos itsenäisyyspäivä, loppipäivä tai vapunpäivä ajoittuu maanantaista perjantaihin, vuotuinen työaika lyhenee seitsemän tuntia kutakin mainittua arkipyhää kohden.

Sidottuna työaikana lehtori hoitaa hänelle määrätyt oppitunnit, opinto-ohjaukseen kuuluvat muut tehtävät, opetusharjoittelun ohjaukseen sekä koulun opetus-, kasvatus- ja koulutustoimintaan liittyvät muut tehtävät. Luottotyöaika on lehtorin oppituntien valmistelemiseen tarvittavaa aikaa, jonka lehtori voi suorittaa valitsemassaan paikassa valitsemana aikana.

Lehtori voidaan määrätä pitämään enintään 494 luokkaopetustuntia vuodessa.

Vuotuisesta sidotusta työajasta vähintään 40 ja enintään 80 tuntia ajoitetaan muuksi ajaksi kuin oppilaiden / opiskelijoiden koulutyöpäiviksi.

TUNTIOPETTAJAT

Päätoimiset tuntiopettajat

19 § Päätoimista tuntiopettajaa koskevat yleiset määräykset

Tuntiopettaja on päätoiminen, jos hän opettaa yhdessä tai useammassa ammatikorkeakoulussa, korkeakoulutasoa alemmassa valtion oppilaitoksessa, kunnallisessa lukiossa tai peruskoulussa, yksityisessä lukiossa tai peruskoulua korvaavassa tai vastaavassa koulussa tai lain perusteella valtionosuutta tai -avustusta saavassa kunnallisessa tai yksityisessä ammatillisessa tai musiikkioppilaitoksessa yhteensä keskimäärin vähintään 16 luokkatuntia, kuusipäivästä kouluviikkoa noudattavissa oppilaitoksissa 20 luokkatuntia, iltalukiossa/lukion iltalinjalla 14 luokkatuntia tai teknillisissä oppilaitoksissa 18 luokkatuntia viikossa. Luokkatunneiksi tässä yhteydessä katsotaan myös sellaiset luokan ulkopuoliset tehtävät, joista palkkio maksetaan vuosiviikkotuntipalkkiona.

Jos tuntiopettaja opettaa kahdessa tai useammassa oppilaitoksessa siten, että hänen laskennallista opetusvelvollisuuttaan vastaava tuntimääränsä, kuitenkin vähintään 16 (tai 20, 18 tai 14 ks. edellinen momentti) viikkotuntia, tulee täyteen jossakin näistä oppilaitoksista, on hän muissa oppilaitoksissa sivutoiminen tuntiopettaja.

Jos tuntiopettajan tuntien lukumäärä jää alle vastaavan opettajan opetusvelvollisuustuntimäärän, maksetaan hänelle palkasta osuus, joka vastaa hänen tuntimääräänsä vastaavan opettajan opetusvelvollisuudesta.

Tuntiopettajan laskennallinen opetusvelvollisuus on sama kuin vastaavan opettajan opetusvelvollisuus. Jos tuntiopettaja opettaa aineita, joissa opetusvelvollisuus on erilainen, lasketaan hänelle painotettu laskennallinen opetusvelvollisuus.

Laskennallisen opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan ylituntipalkkio, jonka palkkioperusteen palkkaluokka määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin opettajalla ja 2 momentin määräykset huomioon ottaen.

Kahden tai useamman eri oppilaitoksen tuntien varassa päätoimiseksi tulevalle tuntiopettajalle määrätään laskennallinen opetusvelvollisuus kuten edellä on määrätty. Kussakin oppilaitoksessa lasketaan se oppilaitoksen tuntien osuus, joilta maksetaan peruspalkka, ja se tuntien osuus, joilta maksetaan 5 momentin mukainen ylituntipalkkio.

Päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan lomarahaa samojen perusteiden mukaan kuin vastaavalle opettajalle.

Tuntiopettajan palvelussuhde, joka päättyy lukukauden lopussa tai sitä seuraavan loman aikana, katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos se alkaa seuraavan lukukauden työkauden alussa joko samassa tai toisessa oppilaitoksessa.

20 § Opetusvelvollisuudet

Opetusvelvollisuus määräytyy ensisijaisesti harjoittelukoulun vastaavaa opetusta hoitavan lehtorin opetusvelvollisuuden mukaan.

Jos harjoittelukoulussa ei ole vastaavaa opetusta hoitavan lehtorin tehtävää eikä vanhemman lehtorin kelpoisuusvaatimuksia ole säädetty vastaavan opetuksen osalta, tuntiopettajan laskennallinen opetusvelvollisuus määräytyy ensisijaisesti kunnan perusopetuksen vastaavaa opetusta hoitavan lehtorin ja toissijaisesti luokanopettajan opetusvelvollisuudeksi vahvistetun vähentämättömän viikkotuntimäärän mukaisesti.

Lukion kerrointuntien osalta noudatetaan, mitä lehtorin osalta on sovittu 5 ja 6 §:ssä.

21 § Epäpätevyysalennukset

Jos aineenopettajana toimivalta tuntiopettajalta puuttuu peruskoulun ja/tai lukion opettajan kelpoisuus, maksetaan palkka 15 % alempana.

Jos erityisopettajana toimivalta tuntiopettajalta puuttuu erityisopettajan kelpoisuus, palkka maksetaan 10 % alempana.

Jos luokanopettajana, erityisopettajana tai opinto-ohjaajana toimivalta tuntiopettajalta puuttuu peruskoulun ja/tai lukion opettajan kelpoisuus, palkka maksetaan 10 % alempana.

22 § Useampaa vuosiluokkaa opettavan tuntiopettajan opetusvelvollisuuden huojennus

Opetusvelvollisuutta huojennetaan samojen perusteiden mukaisesti kuin lehtoreiden osalta on sovittu (9 §).

23 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

Harjoittelukoulun lehtorin opetusvelvollisuuteen luettavia tehtäviä voidaan lukea tuntiopettajan opetusvelvollisuuteen samojen perusteiden mukaan kuin niitä luetaan harjoittelukoulun lehtorin opetusvelvollisuuteen.

24 § Opinto- ja suunnittelutyö

Päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus osallistua opinto- ja suunnittelutyöhön vastaavasti kuin lehtoreiden osalta on sovittu (13 §).

Sivutoimiset tuntiopettajat

25 § Sivutoimisen tuntiopettajan tuntipalkkio

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkiojärjestelmä on palkkio kultakin pidetyltä tunnilta. Tuntiopettajan opetusvelvollisuus on vastaavan päätoimisen tuntiopettajan palkan perusteena oleva painottamaton opetusvelvollisuus.

Tuntiopettajan tuntipalkkio perustuu vuotuisen perusosaan. Perusosa lasketaan kuten ylituntien laskemisesta on 15 § 2 momentissa mainittu.

Sivutoimisen tuntiopettajan tuntipalkkio saadaan siten, että vuotuinen perusosa jaetaan asianomaisen opettajan opetusvelvollisuudeksi vahvistetulla vähentämättömällä viikkotuntimäärällä ja näin saatu luku pyöristetään kymmeniksi senteiksi. Tästä viikkoylituntipalkkiosta saadaan kuukausittain maksettava palkkio jakamalla se 12:lla sekä yhden ylitunnin palkkio jakamalla se 38:lla.

Jos sivutoiminen tuntiopettaja osallistuu reservin kertausharjoituksiin, väestönsuojelukoulutukseen tai työnantajan määräyksestä täydennyskoulutukseen, maksetaan hänelle tältä ajalta työjärjestyksen osoittaman tuntimäärän mukainen palkkio.

MUUT MÄÄRÄYKSET

26 § Määräaikaiseen työsuhteeseen nimitetyn muun opettajan kuin sivutoimisen tuntiopettajan lomapäiväkorvaus

Jos määräaikaiseen työsuhteeseen nimitetyn muun harjoittelukoulun opettajan kuin sivutoimisen tuntiopettajan palvelussuhde on kestänyt lukuvuoden koko työajan, maksetaan hänelle palvelussuhteen päättyessä lomapäiväkorvauksena yliopistoja koskevan työehtosopimuksen vuosilomaa koskevan luvun mukaan määräytyvää kutakin täyttä lomanmääräytymiskuukautta kohden kahdelta päivältä työehtosopimuksen 1 luvun 7 §:n mukainen palkka. Lomapäiväkorvausta vähentävät palvelussuhteeseen sisältyvät kesäkeskeytyspäivät.

Jos 1 momentissa tarkoitetun opettajan palvelussuhde ei ole kestänyt lukuvuoden koko työaika, 1 momentin mukaisesti määräytyvää lomapäiväkorvausta vähentävät palvelussuhteeseen sisältyvien syys-, joului-, talvi- ja pääsiäislomien arkipäivät sekä kesäkeskeytyspäivät.

Tämän pykälän perusteella maksettava palkka määräytyy palvelussuhteen päätymishetken mukaisena.

27 § Yksityisoppilaiden tentti perusopetuksessa

Yksityisoppilaiden tentin järjestävälle opettajalle maksetaan palkkio, jonka suuruus on 41,01 €. Palkkio korottuu yleiskorotuksella.

Palkkio sisältää korvauksen tentin valmisteleminen, korjaus- ja arviointityöstä sekä tarvittaessa valvonnasta. Tentti käsittää kirjallisen ja suullisen kyselyn, työnäytteet sekä uusintakokeen.

Jos samassa tilaisuudessa tentittävänä on useampi kuin yksi yksityisoppilas, tentin järjestävälle opettajalle maksetaan

1 – 3 oppilasta	täysi palkkio ja jokaisesta seuraavasta lisäksi
4 – 9 oppilasta	1/2 palkkiosta
10 – oppilasta	1/4 palkkiosta

28 § Yksityisopiskelijoiden tentit lukiossa

Kuulustelua kohti maksetaan kuulustelun vastaanottavalle lukion opettajalle palkkio, jonka suuruus on 46,69 €. Palkkiota korotetaan yleiskorotuksella. Palkkio sisältää kirjallisen kuulustelun, suullisen kuulustelun ja uusintakuulustelun.

Jos saman oppiaineen samaa vuosikurssia on tutkinnossa suorittamassa useampi kuin yksi yksityisopiskelija, maksetaan kuulusteltavaa kohti

1 – 3 opiskelijaa	täysi palkkio ja jokaisesta seuraavasta lisäksi
4 – 9 opiskelijaa	1/2 palkkiosta
10 – 20 opiskelijaa	1/4 palkkiosta ja
21 – opiskelijaa	1/6 palkkiosta

Kirjallisen kuulustelun valvojana toimivalle opettajalle tai tuntiopettajalle maksetaan tunnilta valvontapalkkio, jonka suuruus määräytyy siten, että asianomaisen opettajan varsinainen palkka, johon luetaan tehtävä- ja suorituskohtainen palkkaus kuukaudessa, jaetaan luvulla 153.

Rehtorille maksetaan 1 momentissa mainittu palkkio momentin 1, 5 ja 6 momentin mukaista kuulusteltavaa kohti porrastusta suorittamatta.

Ylioppilastutkinnon korjauksesta maksetaan palkkio 1 momentissa mainituin perustein kutakin koetta kohti.

Vieraan kielen osalta korjaus katsotaan yhdeksi kokeeksi.

Yksityisoppilaaksi katsotaan myös henkilö, joka varsinaisen ylioppilastutkinnon jälkeen tai omassa koulussa varsinaista ylioppilastutkintoa seuraavan tutkinnon jälkeen erillisessä kokeessa uusii hyväksytyyn kokeeseen tai täydentää ylioppilastutkintoon, taikka joka osallistuu ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan erilliseen kokeeseen ylioppilastutkinnosta annetun asetuksen 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen pohjalta.

29 § Yhteiset opettajat

Jos työnantaja on määrännyt opettajalle eri opetuslakien mukaista opetusta ja/tai muuta työtä (muussa kuin omassa oppilaitoksessa) taikka saman opetuslain mukaista opetusta ja/tai muuta työtä useammassa hallinnollisesti itsenäisessä oppilaitoksessa, häneen sovelletaan tämän kohdan mukaisia määräyksiä, jollei 2 momentista muuta johdu. Opettajan työsuhteen ehdot määräytyvät sen koulun/oppilaitoksen mukaan, johon tehtävä on perustettu (ensisijainen oppilaitos).

Tätä kohtaa sovelletaan harjoittelukoulun yhteiseen opettajaan vain, jos hän opettaa harjoittelukoulun lisäksi 1 momentin mukaisesti muussa korkeakoulutasoa alemmassa oppilaitoksessa.

Kahdessa useammassa toimipaikassa, joiden välinen matka on vähintään yksi kilometri, opettavalle yhteiselle opettajalle maksetaan palkka 10 % korkeampana.

Jos yhteinen opettaja oppituntien pitämistä varten joutuu vaihtamaan toimipaikkaa kesken päivän keskimäärin vähintään neljä kertaa viikossa ja toimipaikkojen etäisyys on vähintään yksi kilometri taikka jos hän joutuu oppituntien pitämistä varten kulkemaan asunnostaan tai asuntoaan lähimmästä toimipaikasta toiseen tai toisiin toimipaikkoihin lyhyintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen yhteensä vähintään 140 kilometriä viikossa, hänelle maksetaan palkka 15 % korkeampana.

Jos ensisijaisen ja toissijaisen oppilaitoksen vuotuinen työviikkojen lukumäärä poikkeavat toisistaan, lasketaan opettajan opetusvelvollisuus vuotuisena opetustuntimääränä.

Yhteinen opettaja, joka opettaa vähintään yhden kolmasosan opetusvelvollisuudestaan toissijaisessa oppilaitoksessa, on velvollinen tekemään tuossa toissijaisessa oppilaitoksessa oppituntiansa mukaisen suhteellisen osuuden asianomaisen oppilaitoksen opettajia koskevien säännösten ja määräysten mukaista muuta työtä.

Yhteisen opettajan matkakustannusten korvaukset määräytyvät tämän työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevien määräysten mukaisesti.

Jos yhteisen opettajan ensisijainen oppilaitos on harjoittelukoulu, sovelletaan tämän harjoittelukoulujen opetushenkilöstöä koskevan sopimuksen 10 §:n mukaisia määräyksiä (kahdessa tai useammassa oppilaitoksessa opettavat opettajat) vain harjoittelukoulussa annettavan opetuksen osalta, ei sen sijaan muissa oppilaitoksissa annettavan opetuksen osalta.

30 § Pääluottamusmiehenä tai luottamusmiehenä toimivan opettajan korvaus ja palkkio sekä opetusvelvollisuuden huojennus

Pääluottamusmiehenä tai luottamusmiehenä toimivalle opettajalle maksetaan laskua vastaan opetusvelvollisuuden ulkopuolella tehdyistä, luottamusmiessopimuksen mukaisista, luottamusmiestehtävistä tuntikorvaus, jonka suuruus määräytyy siten, että opettajan varsinainen palkka, johon luetaan tehtäväkohtainen ja

suorituskohtainen osa sekä siirtymäkauden tasaus kuukaudessa, jaetaan luvulla 153. Korvausta maksetaan enintään 7 tunnilta viikossa.

Vastaanottotunti

Päälouottamusmiehenä tai luottamusmiehenä toimivalle opettajalle saadaan sopia yksi opetusvelvollisuustuntien ulkopuolella pidettävä viikoittainen vastaanottotunti. Vastaanottotunti luetaan edellä mainittuun 7 tunnin enimmäisaikaan.

Opetusvelvollisuuden huojennus

Päälouottamusmiehenä tai luottamusmiehenä toimivan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan yhdellä viikkotunnilla. Jos pääsopijajärjestöjen edustettavien lukumäärä on vähintään 60, luottamusmiehen tai luottamusmiesten huojennustuntimäärä on yhteensä seuraava:

Edustettavien määrä	huojennustunnit
60 – 99	2
100 – 129	3
130 – 159	4
160 –	5

Edustettavien lukumäärä vahvistetaan lukuvuosittain.

Luottamusmiespalkkio

Päälouottamusmiehenä tai luottamusmiehenä toimivalle opettajalle maksetaan palkkiota luottamusmiestehtävien hoitamisesta seuraavasti:

Edustettavien lukumäärä	palkkio € / kk (1.4.2018 lukien)
1 – 160	103,89 €
161 – 350	119,47 €
351 –	139,22 €

Edustettavien lukumäärä todetaan lukuvuosittain. Palkkio luetaan työehtosopimuksen yleisten määräysten 7 § mukaiseen palkkaan.

Jos luottamusmiehen varamies työnantajalle tehdyn ilmoituksen nojalla luottamusmiehen estyneenä ollessa hoitaa luottamusmiestehtävää vähintään kahden viikon jakson, maksetaan korvaus kyseisen kuukauden ajalta luottamusmiehen asemesta varamiehelle.

Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen mukaisena päälouottamusmiehenä toimivalle opettajalle maksetaan palkkio yliopistojen yleisen työehtosopimuksen 11 §:n luottamusmiehiä koskevien palkkiomääräysten mukaan.

- 31 § Työsuojeluvaltuutettuna ja työsuojelun piirivaltuutettuna toimiville sekä eräille muille yhteistoimintatehtäviin osallistuville opettajille opetusvelvollisuustuntien ulkopuolella suoritusta työstä maksettava palkkio ja huojennus

Työsuojeluvaltuutettuna ja työsuojelun piirivaltuutettuna toimiville opettajille saadaan maksaa yksilöityä laskua vastaan opetusvelvollisuustuntien ulkopuolella suoritetuista valmistelu- ja kirjoitus- sekä työsuojelutehtävistä tuntipalkkio, jonka suuruus määräytyy siten, että asianomaisen opettajan varsinainen palkka, johon luetaan tehtäväkohtainen ja suorituskohtainen osa sekä siirtymäkauden tasaus kuukaudessa, jaetaan luvulla 153. Palkkio maksetaan enintään 5 tunnilta viikossa.

Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) 8 §:ssä tarkoitetulle, lain mukaisiin yhteistoimintatehtäviin osallistuvalla opettajalla korvataan opetusvelvollisuustuntien ulkopuolella suoritettu työ 1 momentin mukaisesti. Momentti ei koske edellä (pääluottamusmies ja luottamusmies) 30 §:ssä eikä tämän pykälän 1 momentin tarkoitettua henkilöstön edustajaa.

Työsuojeluvaltuutetulle ja työsuojelun piirivaltuutetulle maksetaan 5 tuntia ylittävältä työsuojelutehtäviin käytetyltä ajalta palkkio komiteakokouspalkkio-säännösten mukaisesti.

Työsuojeluvaltuutetun opetusvelvollisuutta huojennetaan yhdellä tunnilla viikossa.

Työsuojeluvaltuutetun kuukausipalkkiosta on sovittu erikseen luottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja koskevissa sopimusmääräyksissä.

HARJOITTELUKOULUJA KOSKEVAT LIITTEET

Liite 1	Yliopistojen harjoittelukoulujen tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmä
Liite 2A	Harjoittelukoulun henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmä
Liite 2B	Henkilökohtaisen palkanosan prosentit
Liite 3	Palkkataulukot

LIITE 1 YLIOPISTOJEN HARJOITTELUKOULUJEN TEHTÄVIEN VAATIVUUDEN ARVIINTIJÄRJESTELMÄ

Opetushenkilöstön tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmää käytetään harjoittelukouluissa tehtävän nimikkeestä riippumatta arvioitaessa opetus- ja johtotehtävissä työskentelevien henkilöiden tehtävien vaativuutta.

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
1	Vastuu opetustilanteesta, ei kokonaisvaltaista vastuuta opetusryhmästä	Yhteistyö kodin ja muiden sidosryhmien kanssa satunnaista	Opetustaito ja aineenhallinta
2	Vastuu opetustilanteesta, mahdollisesti vastuuta oppilaista/opiskelijoista tai opetusryhmistä myös opetustilanteen ulkopuolella	Yhteistyötä kotien ja muiden sidosryhmien kanssa Työyhteisön sisäinen yhteistyö	Opetustaito ja aineenhallinta
<i>Keskeinen ero edelliseen (1->2): Yhteistyö kotien ja muiden sidosryhmien kanssa voi lisääntyä. Työyhteisön sisäinen yhteistyö ja opetuskokemus lisääntyvät</i>			
3	Opetusta vähintään yhdessä opetettavassa oppiaineessa yhden opetussuunnitelmien mukaan Kokonais- ja kasvatusvastuu oppilaista ja opetusryhmästä Vastuu perusvalmiuksien luomisesta koulunkäyntiin Opetusharjoittelun ohjaukseen liittyviä tehtäviä satunnaisesti	Oppilas/opiskelijaryhmien ohjaus Kiinteä ja toistuva yhteistyö kodin kanssa Työelämä yhteistyö	Opetustaito ja oppiaineksen hallinta Kyky hallita normaalia tai pientä ryhmää
<i>Keskeinen ero edelliseen (2->3): Päätoiminen tai lähes päätoiminen opetustyö. Kokonaisvastuu oppilasryhmästä ja aineenhallinta korostuvat. Normaali tavanomainen opetusryhmä ilman erityisiä vaativuutta lisääviä tekijöitä. Opetusharjoittelun ohjaus satunnaista</i>			
4	Opetusta vähintään yhdessä opetettavassa oppiaineessa yhden opetussuunnitelman mukaan Kokonais- ja kasvatusvastuu oppilaista ja opetusryhmistä Vastuu perusvalmiuksien luomisesta koulunkäyntiin Opetusharjoittelun ohjausta yhden pedagogisten opintojen opetussuunnitelman mukaan Erityisopetustehtävät ja erityisopetuksessa olevien oppilaiden opetus ja erityisopetuksen harjoittelun ohjaustehtäviä satunnaisesti Kahden vuosiluokan yhdysluokkaopetusta Oppilaanohjaustehtäviä	Oppilas/opiskelijaryhmien ohjaus Kiinteä ja runsas yhteistyö kotien kanssa Oppilailla/opiskelijoilla heterogeeninen tausta Työelämä yhteistyö Toisen asteen yhteistyö	Opetustaito ja aineenhallinta Kyky hallita normaalia ryhmää
<i>Keskeinen ero edelliseen (3->4): Kokonaisvastuu oppilasryhmästä korostuu edelleen ja aineenhallinta syvenee tai nämä yhdistyvät samassa tehtävässä. Työhön vaikuttaa joitakin sen vaativuutta lisääviä tekijöitä. Yhteistyön muodot monipuolistuvat ja yhteistyö kotien kanssa on vaativampaa. Opetusharjoittelun ohjaus säännöllistä.</i>			

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
5	<p>Päävastuu opetuksesta ryhmässä vähintään yhdessä opetettavassa oppiaineessa ja/tai eri opetussuunnitelmien mukaan</p> <p>Kokonais- ja kasvatusvastuu oppilaista tai opetusryhmistä</p> <p>Opettaminen useammalla asteella tai useamman opetussuunnitelman mukaan</p> <p>Useampi opetettava aine</p> <p>Opettaminen vieraalla kielellä (ei kielenopetus)</p> <p>Oppilaanohjaustehtäviä ja harjoittelun ohjausta</p> <p>Opetusharjoittelun ohjausta yhden opetussuunnitelman mukaan</p> <p>Erityisopetusta ja monipuolisia erityisopetuksen harjoittelun ohjaustehtäviä ja/tai kehittämisen vastuutehtäviä</p> <p>Opetusharjoittelun kehittäminen osana pedagogisia opintoja ja/tai opetusharjoittelussa rehtoria avustavat tehtävät</p> <p>Usean vuosiluokan yhdysluokkaopetusta</p> <p>Eri kulttuuritaustaisten oppilaiden opetus</p>	<p>Oppilas/opiskelijaryhmien ohjaus</p> <p>Yhteistyö kotien kanssa erityisen haastavaa</p> <p>Erittäin vaikeataustaisia oppilaita/opiskelijoita</p> <p>Työelämä yhteistyö</p> <p>Toisen asteen yhteistyö</p>	<p>Aineopinnot opetettavassa oppiaineessa</p> <p>Laajempi opetustaito</p> <p>Yhden tai useamman aineen hallinta korostuu</p> <p>Kokemusta opettajan työstä</p> <p>Kyky hallita suurta tai vaikeaa ryhmää</p>
<p><i>Keskeinen ero edelliseen (4->5): Kyky / taito ohjata erilaisten oppilaiden opiskeluprosessia paranee kokemuksen myötä. Aineenhallinta syvenee. Erityisopetuksen oppilaat ovat vaativampia ja oppilaiden taustat vaikeampia. Opetuksen muodot ja sisällöt muuttuvat oleellisesti haastavammiksi. Opetusharjoittelun vaativuus ja/tai määrä lisääntyy. Työhön sisältyy yhä enemmän työtä vaativia tekijöitä. Opetusta voi olla useammalla asteella / useamman opetussuunnitelman mukaan.</i></p>			
6	<p>Vaativaa opetusta yhdessä ryhmässä tai yhdessä oppiaineessa ja/tai eri opetussuunnitelmien mukaan</p> <p>Osavastuita koulun sisäisissä hankkeissa, projekteissa ja/tai täydennyskoulutustehtävistä</p> <p>Kokonais- ja kasvatusvastuu oppilaista tai opetusryhmistä</p> <p>Opettaminen vieraalla kielellä (ei kielenopetus)</p> <p>Vaativaa ja monipuolista opetusharjoittelun ohjausta</p> <p>Opetusharjoittelun kehittäminen osana pedagogisia opintoja ja opetusharjoittelussa rehtoria avustavat tehtävät</p> <p>Opetusharjoittelun ohjausta eri pääaineopiskelijoille tai eri opetussuunnitelmien mukaan</p> <p>Opetusharjoittelun didaktinen opetus pedagogisten opintojen opetussuunnitelman mukaisesti</p> <p>Opetuksen, opetusmenetelmien ja -materiaalien kehittäminen</p> <p>Vaativaa erityisopetusta ja/tai erityisopetuksen harjoittelun ohjaustehtävien ja kehittämisen päävastuu</p> <p>Erityisopetusta eri opetussuunnitelmien mukaan</p> <p>Avustaminen hallinnollisissa tehtävissä</p>	<p>Oppilas/opiskelijaryhmien ohjaus monipuolistuu</p> <p>Yhteistyö kotien kanssa erityisen haastavaa</p> <p>Erittäin vaikeataustaisia oppilaita/opiskelijoita</p> <p>Työelämä yhteistyö</p> <p>Toisen asteen yhteistyö</p>	<p>Syventävät opinnot opetettavassa oppiaineessa.</p> <p>Opetustaito ja syvälinen aineenhallinta yhdessä tai useammassa oppiaineessa korostuu</p> <p>Kokemus opettajan työstä</p> <p>Kyky hallita erittäin vaikeaa ryhmää</p>
<p><i>Keskeinen ero edelliseen (5->6): Erinomainen kyky / taito ohjata erilaisten oppilaiden opiskeluprosessia. Vastuu työn kehittämisestä ja/tai hallinnolliset tehtävät lisääntyvät. Opetusryhmät ja oppilaat voivat olla erityisen vaativia. Hyvissä ryhmissä erityisen syvälinen aineenhallinta voi korostua. Vastuu opetustyön, -menetelmien ja -materiaalin sekä opetus teknologian kehittämisestä laajenee. Oppilasryhmien ohjaaminen ja tukeminen on monipuolista ja vaativaa.</i></p>			

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
7	<p>Erittäin vaativa opetustyö ryhmässä ja/tai erittäin vaativaa aineenopetusta yhdessä tai useammassa oppiaineessa eri opetussuunnitelmien mukaan Omaa työtä laajempi opetustyön kehittäminen Hallinnollisia tehtäviä Osavastuita koko koulun sisäisissä hankkeissa, projekteissa ja/tai täydennyskoulutuksesta useamman opetussuunnitelman mukaan Kokonais- ja kasvatusvastuu oppilaista tai opetusryhmistä Opettaminen useammalla asteella Opettaminen vieraalla kielellä (ei kielenopetus) Hyvin vaativaa ja monipuolista opetusharjoittelun ohjausta Opetusharjoittelun kehittäminen osana pedagogisia opintoja ja opetusharjoittelussa rehtoria avustavat tehtävät määrällisesti laajoissa opetusharjoitteluryhmissä Opetusharjoittelun ohjausta eri pääaineopiskelijoille tai eri opetussuunnitelmien mukaan Didaktinen opetus useamman pedagogisten opintojen opetussuunnitelman mukaan Omaa työtä laajempi opetuksen kehittäminen Opetusmenetelmien ja -materiaalien kehittäminen</p>	<p>Hyvin monipuolista opetusryhmien ohjausta Yhteistyö kotien kanssa erityisen haastavaa Erittäin vaikeataustaisia oppilaita/opiskelijoita Työelämä yhteistyö Toisen asteen yhteistyö</p>	<p>Syventävät opinnot opetettavassa oppiaineessa Opetustaito ja syväallinen aineenhallinta yhdessä tai useammassa oppiaineessa korostuu Monipuolinen kokemus opettajan työstä Kyky hallita erittäin vaikeaa ryhmää Hallinnon tuntemus</p>
<p><i>Keskeinen ero edelliseen (6->7): Opettajalle on määrätty erityisen monia tehtävän vaativuutta ja monipuolisuutta lisääviä tekijöitä ja tason 7 kriteerit pääsääntöisesti täyttyvät. Opettajalla on poikkeuksellisen hyvät tiedolliset ja taidolliset valmiudet selviytyä vastaan tulevista tehtävistä.</i></p>			
8	<p>Tason 7 lisäksi Erittäin vaativa opetustyö ja päävastuu opetustyön kehittämisestä Johtamistyötä yhdellä kouluasteella Aineenopetusta useammassa oppiaineessa eri opetussuunnitelmien mukaan Hallinnollinen ja pedagoginen päävastuu osakokonaisuuksista Opetusharjoittelun ohjausta eri pääaineopiskelijoille tai eri opetussuunnitelmien mukaan Didaktinen opetus useamman pedagogisten opintojen opetussuunnitelman mukaan Koordinointivastuu opetusharjoitteluiden opetussuunnitelmien kehittämisestä ja järjestämisestä Päävastuu täydennyskoulutuksen koordinoinnista Vastuu koko koulun kokeilu- ja kehittämishankkeissa useamman opetussuunnitelman mukaan Henkilöstövastuuseen liittyviä tehtäviä</p>	<p>Vaativa sisäinen ja ulkoinen vuorovaikutus Erilaiset hankkeet sidostahojen kanssa yleistyvät</p>	<p>Syventävät opinnot opetettavassa oppiaineessa Hallinnon koulutus, tuntemus ja/tai kokemus Apulais- tai vararehtorin kokemus Monipuolinen kokemus vaativasta opettajan työstä</p>
<p><i>Keskeinen ero edelliseen (7->8): Hallinnollinen ja pedagoginen vastuu korostuu ja vuorovaikutuksen merkitys laajenee ja syvenee. Opetustehtävien määrä on pienempi. Vastuu koulun johdon kanssa sovituista erillisistä tehtävistä ja henkilöstöstä korostuu. Opetusharjoitteluun liittyvät tehtävät ovat erittäin vaativia.</i></p>			

Taso	Työn luonne ja vastuu	Vuorovaikutustaidot	Tiedolliset ja taidolliset valmiudet
9	<p>Koulun tai kouluasteen strateginen johtaminen ja tulosvastuu Koulun tai kouluasteen opetussuunnitelmavastuu Koulun kokoon liittyvät tekijät painottuvat Pedagoginen ja yleishallinnollinen vastuu Taloudellinen vastuu Laaja henkilöstövastuu Koululla erityistehtäviä Vastuu opetusharjoittelun järjestämisestä Opetusharjoitteluun ja sen kehittämiseen ja järjestämiseen liittyvät vastuutehtävät monipuolistuvat Täydennyskoulutuksen järjestäminen Vastuu kokeilu- ja kehittämistoiminnasta lisääntyy</p> <p><i>Keskeinen ero edelliseen (8->9): Toimintaan liittyy taloudellinen vastuu ja hallinnollinen kokonaisvastuu lisääntyy. Yhteistyö sidosryhmien kanssa laajenee edelleen ja projektit muuttuvat monitahoisemmiksi. Koululla voi olla erityistehtäviä. Opetusharjoittelussa myös vastuu järjestelyistä korostuu.</i></p>	<p>Vaativa sisäinen ja ulkoinen vuorovaikutus Koululla alueellista yhteistyötä Kotimaisia ja kansainvälisiä projekteja Verkostotyötaidot</p>	<p>Hallinnon koulutus, tuntemus ja/tai kokemus Monipuolinen kokemus rehtorin työstä</p>
10	<p>Yhtä kouluastetta laajempi strateginen johtaminen ja tulosvastuu Yhtä kouluastetta laajempi kokonaisvastuu Laajempi opetussuunnitelmavastuu Pedagoginen ja yleishallinnollinen vastuu laajenee Laajempi taloudellinen vastuu Laajempi henkilöstövastuu Monipuoliset opettajankoulutukseen liittyvät tehtävät Vastuu opetusharjoittelun kehittämisestä ja järjestämisestä osana pedagogisia opintoja useammalla kouluasteella Täydennyskoulutuksen järjestäminen Kokeilu- ja kehittämistoiminnan määrä merkittävä</p> <p><i>Keskeinen ero edelliseen (9->10): Hallinnollinen kokonaisvastuu lisääntyy. Varsinkin ulkoisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Syvälinen opetus- ja yliopistohallinnon tuntemus.</i></p>	<p>Johtamismenetelmät korostuvat Vaativa sisäinen ja ulkoinen vuorovaikutus Koululla aktiivista alueellista yhteistyötä Kotimaisia ja kansainvälisiä projekteja Ulkoisia asiantuntijatehtäviä Verkostotyötaidot</p>	<p>Hallinnon koulutus, tuntemus ja/tai kokemus Merkittävä kokemus rehtorin työstä</p>
11	<p>Koulun strateginen johtaminen ja tulosvastuu sekä suunnittelu Hyvin laaja kokonaisvastuu Hyvin laaja taloudellinen vastuu Hyvin laaja henkilöstövastuu Monipuoliset opettajankoulutukseen liittyvät tehtävät Valtakunnallisen opettajankoulutuksen kehittäminen Vastuu opetusharjoittelun järjestämisestä Täydennyskoulutuksen järjestäminen Kokonaisvastuu kokeilu- ja kehittämistoiminnasta Ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen Päävastuu alueellisesta yhteistyöstä</p> <p><i>Keskeinen ero edelliseen (10->11): Poikkeuksellisen vaativat ja laajat hallinnolliset ja/tai taloudelliset vastuut. Toiminnalla on vaikutusta myös oman lähiympäristön ja sidosryhmien ulkopuolella. Tehtävässä korostuu laaja ja monipuolinen asiantuntemus koulussa ja koulun ulkopuolella.</i></p>	<p>Erittäin vaativaa sisäistä ja ulkoista vuorovaikutusta Yhteistyö koulutuksen kehittämisessä yliopiston sisällä ja ulkopuolella Asiantuntijatehtävät monipuolisia ja laajoja Alueellisen yhteistyön koordinointi Kehittämiprojektit laajoja Erinomaiset verkostotyötaidot</p>	<p>Hallinnon koulutus, tuntemus ja/tai kokemus Pitkäaikainen tai muutoin merkittävä kokemus rehtorin tehtävistä Laaja korkeakoulu- ja opetushallinnon tuntemus</p>

LIITE 2A HARJOITTELUKOULUN HENKILÖKOHTAISEN TYÖSUORITUKSEN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄ

Pääkriteerit ja täsmentävät tasokohtaiset kriteerit

PÄÄKRITEERIT	TÄSMENTÄVÄT TASOKOHTAISET KRITEERIT
1. AMMATINHALLINTA	
<p>Suoritusessa arvioitavia tekijöitä opettajan/rehtorin ammattiosaamisessa ja ammatinhallinnan edistämiseksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - suoritettut tutkinnot ja opettajakelpoisuus - muu opettajan työtä edistävä koulutus - opetuskokemus ja - laaja-alaisuus osaamisessa - työn hallinta - ammattitaidon kehittäminen ja ylläpitäminen 	<p>Vaativuustasoilla 1- 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - ammattitaito opetuksessa - ammattitaidon kehittäminen ja ylläpito
	<p>Vaativuustasoilla 3- 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehtävään liittyvät muut tutkinnot ja/tai koulutus - ansioituminen opettajan työssä - erityisosaaminen - kyky huomioida oppilaiden erityispiirteet - ammattitaidon kehittäminen / ylläpito
	<p>Vaativuustasoilla 5-7</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehtävään liittyvät muut tutkinnot ja/tai koulutus - pitkäaikainen ansiokas kokemus opetustyöstä - erityisosaaminen / asiantuntijuus - kyky huomioida oppilaiden erityispiirteet - ammattitaidon kehittäminen / ylläpito - oman alan osaamista ilmentävä julkaisutoiminta - koulutustehtävät
	<p>Vaativuustasoilla 8-11</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehtävään liittyvät muut tutkinnot ja koulutus - lisätutkinnot - muu oman erityisosaamisen kehittäminen - pitkäaikainen kokemus opettajana/rehtorina - oman alan osaamista ilmentävä julkaisutoiminta - hallinnollinen osaaminen

<p>2. LAATU JA TYÖTULOKSET</p> <p>Suoriutumisessa arvioitavia tekijöitä tehtävien, opetustyön tai rehtorin työn sisällön painotusten mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetukselliset ansiot - hallinnon kehittäminen - tulosvastuu - opetusmenetelmien ja materiaalien kehittäminen - kyky toimia opettaja- ja materiaaliverkostojen yhteydessä - ansiot opiskelijoiden ohjaukseen liittyvissä tehtävissä - osallistuminen tiimityöskentelyyn ja projekteihin - innostavuus, oma-aloitteisuus 	<p>Vaativuustasoilla 1-2</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetussuunnitelmien toteuttaminen <p>Vaativuustasoilla 3-4</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetussuunnitelmien toteuttaminen - toiminta opetusharjoittelutehtävissä ja niiden kehittäminen - koulun ja opetuksen kehittäminen <p>Vaativuustasoilla 5-7</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetussuunnitelmien toteuttaminen - suoriutuminen hallinnollisista tehtävistä - toiminta opetusharjoittelutehtävissä ja opetusharjoittelun suunnittelu <p>Vaativuustasoilla 8-11</p> <ul style="list-style-type: none"> - koulun strategisen johtajuuden sujuminen - taloudesta ja tuloksellisuudesta huolehtiminen - koulun, opetuksen, opetussuunnitelmien ja opetusharjoittelun kehittäminen - koulun henkilöstösuhteet - koulun arvioinnit - oppilas- ja opiskelija-asioiden hoito - hallinnon kehittäminen
<p>3. VASTUULLISUUS TYÖSSÄ JA TOIMINTA TYÖYHTEISÖSSÄ</p>	
<p>Suoriutumisessa arvioitavia tekijöitä työhön sitoutumisen ja vastuunkantamisen osalta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyötaidot - esimiestaidot - sitoutuminen työhön ja työyhteisöön - sidosryhmäosaaminen - oma-aloitteisuus - alaisten ja työtovereiden sekä oppilaiden ja opiskelijoiden motivointi - koulun ilmapiiriin vaikuttaminen 	<p>Vaativuustasot 1-11</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyö kotien ja huoltajien kanssa - yhteistyö oppilaitoksien ja sidosryhmien kanssa - yhteistyö muiden eri tahojen kanssa - kansainvälinen yhteistyö - ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen - tutkija- ja asiantuntijatehtävät - tiimityöskentelyyn osallistuminen

Henkilökohtaista tehtävistä suoriutumista arvioitaessa ylemmälle tai alemmalle vaativuustasolle sijoitettu täsmäntävä tasokohtainen kriteeri voidaan huomioida vaikka se olisi eri vaativuustasolla, jos sillä on arvioitavan tehtävän kannalta merkitystä.

Arviointiasteikko

Henkilökohtaista työstä suoriutumista arvioidaan viisiportaisella arviointias- teikolla sen perusteella, miten henkilö suoriutuu työtehtävistään.

Henkilölle asetetuilla tavoitteilla tarkoitetaan hänelle kehityskeskustelun yhtey- dessä tai työnjohdollisesti asetettuja tavoitteita.

Erityisesti odotuksia vastaavasta suorituksesta poikkeavat arviot on perustel- tava. Arvioinnin ollessa kehittymistä edellyttävä, on yhdessä sovittava niistä toi- menpiteistä, joilla suoriutumisen paranemista voidaan tukea. Asteikko on seu- raava, myös puolet pisteet ovat käytettävissä.

5 pistettä

Erinomainen suoriutuminen. Henkilön työstä suoriutuminen ylittää selvästi kaikki työstä suoriutumisen vaatimukset ja henkilölle asetetut tavoitteet sekä määrällisesti että laadullisesti.

4 pistettä

Odotukset ylittävä suoriutuminen. Henkilön työstä suoriutuminen täyttää erinomaisesti kaikki työstä suoriutumisen vaatimukset. Työstä suoriutuminen ylittää monilta osin henkilölle asetetut tavoit- teet sekä määrällisesti että laadullisesti.

3 pistettä

Hyvä suoriutuminen. Henkilön työstä suoriutuminen täyttää työstä suoriutumisen vaatimukset ja henkilölle asetetut tavoitteet. Laadulli- sesti tasokas suoritus keskeisimmillä tehtäväalueilla.

2 pistettä

Odotuksia vastaava suoriutuminen. Henkilön työstä suoriutumi- nen täyttää työstä suoriutumisen perusvaatimukset ja keskeiset hen- kilölle asetetut tavoitteet. Laadullisesti hyvä suoritus keskeisimmillä tehtäväalueilla.

1 piste

Kehittymistä edellyttävä suoriutuminen. Henkilön työstä suoriutu- misessa on merkittävää kehittämistarvetta. Työstä suoriutuminen ei täytä henkilölle asetettuja tavoitteita tai häneltä kohtuudella edellytet- tävää työstä suoriutumisen tasoa.

LIITE 2B HENKILÖKOHTAISEN PALKANOSAN PROSENTIT

voimassa 1.12.2010	
Pisteet	Prosentti
0,00 - 0,94	0,00 %
0,95 - 1,69	6,00 %
1,70 - 2,19	12,00 %
2,20 - 2,44	18,00 %
2,45 - 2,69	21,10 %
2,70 - 2,94	24,40 %
2,95 - 3,19	27,30 %
3,20 - 3,44	30,40 %
3,45 - 3,69	33,50 %
3,70 - 3,99	36,60 %
4,00 - 4,29	42,00 %
4,30 - 4,59	46,00 %
4,60 - 5,00	50,00 %

LIITE 3 PALKKATAULUKOT

Ypj-palkat harjoittelukoulut 1.4.2018

Vaativuus- taso	Henkilökohtaisen työn suoritustaso												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	1 954,32 €	2 071,58 €	2 188,84 €	2 306,10 €	2 366,68 €	2 431,17 €	2 487,85 €	2 548,43 €	2 609,02 €	2 669,60 €	2 775,13 €	2 853,31 €	2 931,48 €
2	2 093,46 €	2 219,07 €	2 344,68 €	2 470,28 €	2 535,18 €	2 604,26 €	2 664,97 €	2 729,87 €	2 794,77 €	2 859,67 €	2 972,71 €	3 056,45 €	3 140,19 €
3	2 378,52 €	2 521,23 €	2 663,94 €	2 806,65 €	2 880,39 €	2 958,88 €	3 027,86 €	3 101,59 €	3 175,32 €	3 249,06 €	3 377,50 €	3 472,64 €	3 567,78 €
4	2 858,53 €	3 030,04 €	3 201,55 €	3 373,07 €	3 461,68 €	3 556,01 €	3 638,91 €	3 727,52 €	3 816,14 €	3 904,75 €	4 059,11 €	4 173,45 €	4 287,80 €
5	3 207,15 €	3 399,58 €	3 592,01 €	3 784,44 €	3 883,86 €	3 989,69 €	4 082,70 €	4 182,12 €	4 281,55 €	4 380,97 €	4 554,15 €	4 682,44 €	4 810,73 €
6	3 361,98 €	3 563,70 €	3 765,42 €	3 967,14 €	4 071,36 €	4 182,30 €	4 279,80 €	4 384,02 €	4 488,24 €	4 592,46 €	4 774,01 €	4 908,49 €	5 042,97 €
7	3 527,82 €	3 739,49 €	3 951,16 €	4 162,83 €	4 272,19 €	4 388,61 €	4 490,91 €	4 600,28 €	4 709,64 €	4 819,00 €	5 009,50 €	5 150,62 €	5 291,73 €
8	3 746,33 €	3 971,11 €	4 195,89 €	4 420,67 €	4 536,81 €	4 660,43 €	4 769,08 €	4 885,21 €	5 001,35 €	5 117,49 €	5 319,79 €	5 469,64 €	5 619,50 €
9	4 181,74 €	4 432,64 €	4 683,55 €	4 934,45 €	5 064,09 €	5 202,08 €	5 323,36 €	5 452,99 €	5 582,62 €	5 712,26 €	5 938,07 €	6 105,34 €	6 272,61 €
10	4 507,85 €	4 778,32 €	5 048,79 €	5 319,26 €	5 459,01 €	5 607,77 €	5 738,49 €	5 878,24 €	6 017,98 €	6 157,72 €	6 401,15 €	6 581,46 €	6 761,78 €
11	5 145,08 €	5 453,78 €	5 762,49 €	6 071,19 €	6 230,69 €	6 400,48 €	6 549,69 €	6 709,18 €	6 868,68 €	7 028,18 €	7 306,01 €	7 511,82 €	7 717,62 €